SZÓSTE SPRAWOZDANIE

C. K. PAŃSTWOWEJ

SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ

WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1897/98.

LWÓW.

NAKŁADEM C. K. PAŃSTWOWEJ SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

1898.

SZÓSTE SPRAWOZDANIE

C. K. PAŃSTWOWEJ

SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ

WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1897/98.

LWÓW.

NAKŁADEM C. K. PAŃSTWOWEJ SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

1898.

I. KRONIKA ZAKŁADU.

Uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kościele archikatedralnym rz. kat. dnia 18. września 1897, rozpoczął się siódmy rok istnienia c. k. państwowej Szkoły przemysłowej we Lwowie i zakończył się również nabożeństwem, na dniu 15. lipca 1898 odprawionem uroczyście, w tymże samym kościele.

Organizacyjnych zmian nie było w zakładzie żadnych w powyższym okresie, a nauka odbywała się ściśle według programu na wszystkich obecnie otwartych działach.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych, tudzież zdarzenia dotyczące zakładu, lub członków grona nauczycielskiego, umieszczone są w chronologicznym porządku poniżej — mianowicie:

Okólnikiem z dnia 17. maja 1897, L. 8638, wzywa c. k. Rada szkolna krajowa członków grona nauczycielskiego do przystąpienia do towarzystwa humanitarnego w Marienbadzie dla c. k. urzędników potrzebujących kuracyi.

Rozporządzeniem z dnia 16. czerwca 1897, L. 11.659 przesyła Wys. c. k. Rada szkolna krajowa, odnośnie do reskr. Min. W. i Ośw. z dnia 22. maja 1897, L. 5.364 nominacyę dla p. Piotra Harasimowicza na nauczyciela zawodowego dla rzeźbiarstwa dekoracyjnego do końca I. półrocza szk. 1897/98, udziela mu nadto subwencyę na 2-miesięczną podróż naukową do Berlina, Paryża i Wiednia, z poleceniem złożenia w swoim czasie sprawozdania o tej podróży.

Rozporządzeniem z dnia 27. czerwca 1897, L. 264/praes., zawiadamia Wys. c. k. Rada szkolna krajowa, że Wys. c. k. Ministerstwo reskr. z dnia 1. lutego 1897, L. 2.705, poleciło szefowi sekc. Min. hr. Latourowi kierownictwo, a dyrektorowi Muzeum handlowego, Arturowi de Scala, przeprowadzenie Wystawy zbiorowej ze szkół przemysłowych, na Wystawę światową w Paryżu w r. 1900, wzywając zarazem Dyrekcyę, aby przedmioty przez powyższych panów wskazane, wykonać w zakła-

dzie, a w miarę potrzeby użyć do roboty werkmistrzów za stósowną remuneracyą.

Reskryptem z dnia 3. lipca 1897, L. 15.208 zatwierdza Wys. c. k. Ministerstwo Wyzn. i Ośw. p. Tadeusza Wiśniowieckiego w zawodzie nauczycielskim i przyznaje mu tytuł c. k. profesora.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. z dnia 31. lipca 1897, L. 15.206, mianuje Wys. c k. Rada szkolna krajowa, rozporządzeniem z dnia 15. sierpnia 1897,L. 18.286 p. Jana Kaczyńskiego werkmistrzem zakładu dla nauki stolarstwa, po myśli rozp. Min. z dnia 6. lutego 1897, L. 32.108 (Dz. rozp. min. Nr. 15 z r. 1897).

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Ośw. z dnia 19. lipca 1897, L. 10 418, przesyła Wys c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 4. września 1897, L. 16.862, zatwierdzony stale „Regulamin służbowy dla personalu warsztatowego“.

Wysokie c. k. Ministerstwo Wyznań i Ośw. udziela reskryptem z dnia 20. lipca 1897, L. 18.078, profesorom zakładu architektom i koncesyonowanym budowniczym, pp. Tadeuszowi Mostowskiemu i Adolfowi Weissowi pozwolenie do wykonywania przemysłu budowlanego, a Wys. c. k. Rada szkolna krajowa przesyła rozporządzeniem z dnia 4. września 1897, L. 19.883 odnośne zawiadomienie.

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa przesyła rozporządzeniem z dnia 4. września 1897, L. 16.666, przepisy wydane przez Wys. c. k. Ministerstwo Wyzn. i Ośw. reskryptem z dnia 12. lipca 1897, L. 25.159 ex 896, dotyczące udziału państwowych szkół przemysłowych w wystawach krajowych.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 31. sierpnia 1897, L. 18.093, mianuje Wys. c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 12. września 1897, L. 21.694, p. Ignacego Wdowickiego pomocnikiem do nauki rzeźby dekoracyjnej na rok szkolny 1897/98.

Nauczycielka zakładu, p. Katarzyna z Rybaków Bełtowska ofiarowuje z okazyi swych zaślubin kwotę 50 złr., a c. k. rzeczywisty nauczyciel zakładu, p. Juliusz Bełtowski, z tej samej okazyi kwotę 30 złr. na rzecz ubogich uczniów zakładu, za który to dar wyraża im Dyrekcya na tem miejscu imieniem obdarzonych serdeczne podziękowanie.

† **Wincenty Tschirschnitz**, profesor i tyt. dyrektor, oraz kierownik ad personam działu dla artystycznego przemysłu w tutejszym zakładzie, zmarł we Lwowie dnia 1. listopada 1897.

Z ś. p. Wincentym ubył z grona nauczycielskiego państwowej szkoły przemysłowej najstarszy profesor, wieloletni przedtem kierownik c. k. szkoły dla artystycznego przemysłu, szanowany i kochany przez wszystkich kolegów i uczniów, jedna z sympatycznych i typowych postaci Lwowa, pedagog rozumny, a prawdziwy opiekun i przyjaciel młodzieży, mający jedynie zawsze i wszędzie przedewszystkiem jej dobro na oku.

Urodzony r. 1839 we Lwowie, uczęszczał do szkoły realnej przy c. k. Akademii technicznej we Lwowie, ucząc się ponadto prywatnie malarstwa i modelowania. Następnie uczęszczał do c. k. Szkoły dla sztuki i przemysłu przy austryackiem Muzeum we Wiedniu i tam się wykształcił na zdolnego nauczyciela rysunków dla wyższych szkół realnych. Pełnił też z początku obowiązki zastępcy nauczyciela rysunków przy wyższej Szkole realnej we Lwowie, a gdy w roku 1876 kreowano tu c. k. Powszechną Przemysłową Szkołę rysunków i modelowania, został jej kierownikiem i nauczycielem.

W miarę dalszej organizacyi i przekształcenia tej szkoły w c. k. zawodową szkołę dla przemysłu artystycznego, został ś. p. Wincenty w uznaniu gorliwej i skutecznej działalności mianowany dyrektorem w roku 1887. Skoro jednak okazała się w roku 1891 potrzeba dalszej jeszcze reorganizacyi pomienionej Szkoły i przeistoczenia jej w c. k. państwową Szkołę przemysłową z dodaniem działu budowlanego i wzorowej szkoły uzupełniającej, mianowało go Wys. c. k. Ministerstwo Wyzn. i Ośw. przy pozostawieniu mu tytułu Dyrektora, przełożonym ad personam działu dla artystycznego przemysłu, na którym to stanowisku do ostatnich dni wytrwał.

Charakter zmarłego cechowały niepospolite przymioty serca i ducha, przedewszystkiem zaś skromność i prawość,

niezrównana słodycz i dobroć. One to głównie zjednywały mu sympatyę i serca wszystkich, którzy mieli sposobność poznania go bliżej. Zawsze skory do wyręczania i wspomagania innych, wykwintny w formach, a miły w obejściu, wyrozumiały i spokojny, nigdy się nie uniósł, nikomu przykrego słowa nie powiedział, a choć sam może nie tyle w życiu po za szkołą, jak na to zasłużył, doznał uznania za swą pracę i trudy, przed nikim się nie skarżył, na nic nie narzekał tłumiąc w sobie nie jeden ból i zawód, jaki go spotkał.

To też nadzwyczaj liczny i okazały orszak pogrzebowy i podniosły nastrój uczestników, niezbitym był dowodem, jak zmarły był kochanym i cenionym przez bliższych i dalszych krewnych, przyjaciół, przełożonych, kolegów i uczniów. Państwowa szkoła przemysłowa krakowska przysłała osobnego delegata na obrzęd pogrzebowy, a staraniem grona nauczycielskiego państwowej Szkoły przemysłowej lwowskiej, odbyło się nazajutrz po pogrzebie uroczyste nabożeństwo za spokój duszy zmarłego.

Uczuciom zaś całego grona dla kochanego kolegi dał podniosły wyraz w zwołanem *ad hoc* uroczystem posiedzeniu obecny Dyrektor, a grono nauczycielskie uchwaliło osobno jeszcze przesłać wdowie zmarłego kondolencyjny adres przez kilku członków z łona swego delegowanych.

Aby zaś choć w części spłacić dług wdzięczności dla pamięci nieboszczyka i utrwalić w jak najdłuższe lata jego imię, tak zaszczytnie zapisane w historyi tej szkoły, postanowiono drogą dorocznych składek w pośród siebie przeznaczać w roku pewną kwotę w miarę funduszów jako stypendyum imienia ś. p. Wincentego Tschirschnitza dla biednego, a celującego ucznia lub uczenicy zakładu.

Ale nie tylko szkoła straciła w ś. p. Wincentym Tschirschnitzu niezwykłej miary profesora i przodownika, utracił i kraj w nim pożytecznego i niepospolitego pracownika, znawcę i wytrawnego krytyka sztuki.

Przedewszystkiem zaś straciliśmy w nim wszyscy zacnego człowieka i obywatela, męża bez skazy, który wszelkie przeciwności losu przyjmował zawsze z budującą wiarą i spokojem, a pojednany z Bogiem, żył i umarł, jako prawdziwy chrześcianin.

Cześć jego popiołom!

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa przyznaje rozporządzeniem z dnia 14. października 1897, L. 24.369 profesorowi zakładu, p. Kaźmirzowi Bronikowskiemu, pierwszy dodatek pięcioletni, począwszy od 1. października 1897.

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa oznajmia rozporządzeniem z dnia 26. października 1897, L. 25.637, że Wys. c. k. Ministerstwo reskryptem z dnia 25. września 1897, L 10.175, przyzwoliło:

a) na przyjęcie nauczyciela pomocniczego dla nauki ćwiczeń praktycznych w malarstwie dekoracyjnem, począwszy od 1. stycznia 1898;

b) podwyższenie remuneracyi dla pomocnika do nauki rzeźby dekoracyjnej;

c) kredyt na wycieczki uczniów zakładu w wysokości 240 złr. rocznie;

d) kredyt na urządzenie odlewarni gipsowej w wysokości 100 złr. oraz

pozostawiło na rok 1898 te same kwoty dotacyi na potrzeby naukowe i koszta zarządu, jak w roku ubiegłym.

Reskryptem z dnia 10. listopada 1897, L. 23.907, przesyła Wysokie c. k. Namiestnictwo rozporządzenie Ministerstwa skarbu z 16. kwietnia 1897, Dz. u. p. L. 89, dotyczące sporządzenia opisów urzędowych przez dotyczących funkcyonaryuszów zakładu w razie wejścia jakiegoś aktu nieostemplowanego należycie, a podlegającego ostemplowaniu.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 25. listopada 1897, L. 26.753, zawiadamia Wys. c. k. Rada szkolna krajowa asystenta dla malarstwa dekoracyjnego, Romana Bratkowskiego, o zatwierdzeniu go na zajmowanej posadzie jeszcze na rok szkolny 1897/98.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 25. listopada 1897, L. 27.136, zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa c. k. rzecz. nauczyciela p. Tadeusza Rybkowskiego, rozporządzeniem z dnia 17. grudnia 1897, L. 30.006, o zatwierdzeniu go w zawodzie nauczycielskim i nadaniu mu tytułu c. k. profesora przez Wys. c. k Ministerstwo.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 10 listopada 1897, L. 28.127, przesyła Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 22. grudnia 1897, L. 28.998 nominacyę dla artysty malarza, p. Stanisława Rejchana, na c. k. rzeczywistego nauczyciela w zakładzie dla malarstwa dekoracyjnego.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 31. grudnia 1897, L. 31.812, zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa c. k. rzecz. nauczyciela zakładu, p. Tadeusza Mostowskiego, rozp. z dnia 20. stycznia 1898, L. 529, o zatwierdzeniu go w zawodzie nauczycielskim i nadaniu mu tytułu c. k. profesora przez Wys. c. k. Ministerstwo.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 13. grudnia 1897, L. 30 683, zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 20. stycznia 1898, L. 364, że inspektor dla szkół przemysłowych, p. Wilhelm Doderer, od tych obowiązków uwolniony a natomiast c. k. nadradca budownictwa we Wiedniu, p. Chrystyan Ulrich, inspektorem na jego miejsce mianowanym został.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 31. stycznia 1898, L. 31.800 ex 97, poleca Wys. c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 12. lutego 1898, L. 3.179, rozpisanie konkursu w celu obsadzenia posady c. k. rzeczyw. nauczyciela rysunków opróżnionej przez śmierć ś. p. tyt. Dyrektora Wincentego Tschirschnitza a obsadzić się mającej z początkiem roku szkolnego 1898/99.

Rozporządzeniem z dnia 17. lutego 1898, L. 31.201, zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa, że uwolnienie uczniów od opłaty szkolnej liczyć się ma od półrocza, w którem je przyznano, a trwać ma aż do jego utraty — odnośnie do rozp. Wys. Min. Wyzn. i Ośw. z dnia 12. czerwca 1886, Dz. p. p. Nr. 100.

Rozporządzeniem z dnia 22. lutego 1898, L. 4.351, przesyła Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa Dyrektorowi zakładu,

całemu gronu nauczycielskiemu i werkmistrzom uznanie za gorliwą i celowi swemu odpowiadającą pracę, skonstatowaną przez c. k. krajowego inspektora szkół, p. Radcę Jana N. Frankego, podczas lustracyi zakładu w czasie od 24. stycznia do 6. lutego b. r.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 14. lutego b. r., L. 2.736. zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 28. lutego b. r., L. 4.676, że Wys. c. k. Ministerstwo przychyla się do prośby Dyrekcyi i zezwala na wykonanie przez uczniów zakładu wśród normalnej nauki ogrodzenia żelaznego około grobu ś. p. tyt. Dyrektora Wincentego Tschirschnitza z materyału zakładowego.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 16. lutego 1898, L. 32.250, zawiadamia Wys. c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 7. marca 1898, L. 4.597, o zamianowaniu zastępcy nauczyciela, p. Henryka Kühna, nauczycielem pomocniczym do ćwiczeń praktycznych na dziale malarstwa dekoracyjnego i przyznania mu osobnej remuneracyi za godziny nauki rysunków po za obowiązkowemi godzinami ćwiczeń praktycznych.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 28. lutego 1898, L. 4.288, przesyła Wys. c. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 22. marca 1898, L. 6.290, dla artysty rzeźbiarza i nauczyciela zawodowego, p. Piotra Harasimowicza, nominacyę na c. k rzeczywistego nauczyciela dla rzeźby dekoracyjnej, w tutejszym zakładzie.

W myśl reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 27. grudnia 1893, Dz. p. p. 195, §. 1., tudzież odnośnie do rozporządzenia Namiestnictwa z dnia 7. sierpnia 1894, dz. u. kr. Nr. 74, mianuje Wys. c. k. Namiestnictwo rozporządzeniem z dnia 28. marca 1898, L. 24.939, Dyrektora zakładu i Radcę budownictwa p. Zygmunta Gorgolewskiego, zastępcą członka komisyi egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o koncesyę na budowniczych, a profesora zakładu p. Tadeusza Münnicha, zastępcą członka komisyi egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o koncesyę na majstrów murarskich, ciesielskich, kamieniarskich i rurmistrzów.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 9. marca 1898, L. 5.005, zawiadamia c. k. Rada szkolna krajowa Dyrektora zakładu p. Zygmunta Gorgolew-

skiego rozporz. z dnia 4. maja 1898, L. 6.782, o przyznaniu mu trzeciego dodatku pięcioletniego, począwszy od 1. lutego 1898.

Reskryptem z dnia 23. kwietnia 1898, L. 4.118/pr. zawiadamia Wys. Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie, o zamianowaniu Dyrektora zakładu p. Zygmunta Gorgolewskiego, członkiem komisyi krajowej dla wystawy paryskiej 1900 r.

Wys. c. k. Rada szkolna krajowa zawiadamia rozporządzeniem z dnia 6. maja b. r., L. 2.852, że Wysokie c. k. Ministerstwo Wyzn. i Ośw. zarządziło reskryptem z dnia 24. stycznia 1898, L. 1.003, urządzenie w tutejszym zakładzie 8-mio tygodniowego kursu rysunkowego dla wykształcenia nauczycieli uzupełniających szkół przemysłowych, powierzając kierownictwo tego kursu Dyrektorowi zakładu p. Gorgolewskiemu, naukę rysunków odręcznych prof. p. Kłapkowskiemu, rysunków geometrycznych prof. p. Głowackiemu, a zawodowych prof. p. Boguckiemu.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 2. kwietnia 1898, L. 4.042, wzywa Wys. c. k Rada szkolna krajowa Dyrekcyę rozporządzeniem z dnia 11. maja 1898, L. 9.152, do przedłożenia najpóźniej z końcem listopada b. r. kwestyonaryuszy dotyczących umieszczenia uczniów po t. zw. stancyach.

Odnośnie do reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 5. lutego 1898, L. 9.041 ex 97, przesyła Wys. c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 2. czerwca 1898, L. 3.660, dekreta nominacyjne z prawomocnością od 1. marca 1898, dla werkmistrzów pp. Bolesława Marynicza, Michała Króla, Teodora Pretoriusa, Szczepana Stacha i Grzegorza Kowalskiego, a to po myśli rozporządzenia Wys. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. z dnia 6. lutego 1897, L. 32.108. (Dz. rozp. min. Nr. 15. z roku 1897).

II. STATUT*)

zatwierdzony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 23. marca 1891 L. 1608.

I. Przepisy ogólne.

1. Zadanie Szkoły.

Zadaniem c. k. Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie jest udzielanie pomocnikom przemysłowym zawodowych wiadomości teorytycznych i praktycznych, tudzież kształcenie samoistnych rękodzielników i przemysłowców w tych zawodach, dla których w tej szkole istnieją kursy oddzielne, połączone z warsztatami. Nadto szkoła daje każdemu sposobność wykształcenia się w rysunku i modelowaniu, a terminatorom rzemieślniczym umożliwia uzupełnienie tych wiadomości, których nabywają podczas praktyki warsztatowej.

2. Skład Szkoły.

C. k. Państwowa Szkoła Przemysłowa obejmuje następujące szkoły oddzielne:

I. Szkołę dla przemysłu budowlanego,

obejmującą:

A. Szkołę dla podmajstrzych**),

podzieloną na:

1. oddział dla podmajstrzych murarskich,
2. „ „ „ ciesielskich,
3. „ „ „ kamieniarskich.

Nauka w każdym z tych trzech oddziałów jest całodzienna i trwa przez cztery półrocza zimowe po pięć miesięcy.

---

*) Statut niniejszy ulegnie niebawem zmianie, po zatwierdzeniu przez Wysokie c. k. Ministerstwo Wyzn. i Ośw.

**) Na podstawie planu nauki zatwierdzonego reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 4. czerwca 1895 L. 13.177, obejmuje szkoła dla przemysłu budowlanego:

A) Szkołę dla właściwych zawodów budowlanych podzieloną na:

1. oddział dla murarstwa,
2. „ „ ciesielstwa,
3. „ „ kamieniarstwa.

Nauka na wszystkich trzech oddziałach jest całodzienna i trwa na oddziale 1. przez 5 półroczy, na oddziałach 2. i 3. przez cztery półrocza zimowe po pięć miesięcy.

B. Szkołę stolarstwa i ślusarstwa budowlanego,

1. oddział stolarstwa budowlanego,
2. „ ślusarstwa „

Nauka w każdym z tych dwu oddziałów jest całodzienna, połączona z warsztatem i trwa przez trzy lata po dwa półrocza.

II. Szkołę dla przemysłu artystycznego,

obejmującą:

A. Szkołę dla przemysłu drzewnego,

podzieloną na:

1. oddział stolarstwa meblowego,
2. „ snycerstwa.
3. „ tokarstwa.

B. Szkołę dla przemysłu metalowego,

podzieloną na:

1. oddział ślusarstwa artystycznego,
2. „ bronzownictwa*,
3. cyzelierstwa (rzeźbiarstwa metalowego)*.

C. Szkołę dla przemysłu keramicznego*,

podzieloną na:

1. oddział garncarstwa i kaflarstwa,
2. „ wyrobów wykwintnych z majoliki i terrakoty.

D. Szkołę hafciarstwa i koronkarstwa,

podzieloną na:

1. oddział hafciarstwa,
2. „ koronkarstwa.

E. Szkołę zawodową rysunku i modelowania,

podzieloną na:

1. oddział rysunku,
2. „ modelowania.

---

* Działy oznaczone gwiazdką nie weszły dotąd w życie.

Nauka w każdej z powyższych pięciu szkół jest całodzienna i w oddziałach 1. i 2. szkoły A), tudzież w szkołach B) E) i D) 1 trwa przez cztery lata po dwa półrocza, a w oddziale 3. szkoły A) tudzież w szkole C) D) 2. przez trzy lata po dwa półrocza. Nauka w szkołach pod A), B), C) i D) jest połączona z warsztatami.

III. Sale publiczne rysunku i modelowania,

mianowicie:

1. salę rysunku dla mężczyzn,
2. „ „ „ kobiet,
3. „ modelowania dla mężczyzn.

IV. Szkołę przemysłową uzupełniającą

dla terminatorów w przemyśle budowlanym, w przemyśle metalowym i w przemyśle artystycznym.

Nauka w tej szkole trwa przez dwa lata i odbywa się w niedziele i w godzinach wieczornych dni powszednich.

3. Język wykładowy.

Język polski jest językiem wykładowym w c. k. Państwowej Szkole Przemysłowej.

4. Rok szkolny.

Z wyjątkiem szkoły podmajstrzych pod I. *A*) nauka we wszystkich innych oddziałach odbywa się od 16. września do 15. lipca. Rok szkolny jest podzielony na półrocze zimowe od 16. września do 15. lutego i na półrocze letnie od 16. lutego do 15 lipca. W szkole podmajstrzych pod I. *A*) odbywa się nauka od 1. listopada do 31. marca.

Dnie wolne od nauki w szkołach średnich lwowskich, sa również wolne od nauki w c. k. Państwowej Szkole Przemysłowej.

5. Zarząd szkoły.

Bezpośrednie kierownictwo szkoły pod względem zawodowym, dydaktyczno-pedagogicznym i administracyjnym sprawuje dyrektor.

6. Kuratorya.

Do czuwania nad sprawami i nad rozwojem szkoły w kierunku naukowym, technicznym i przemysłowo artystycznym, ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb przemysłu krajowego, jest powołana kuratorya, składająca się z dwu delegatów c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, z jednego delegata galicyjskiego Wydziału krajowego, z jednego delegata Reprezentancyi gminy miasta Lwowa, z jednego delegata Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie, z jednego delegata Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych we Lwowie i z dyrektora c. k. Państwowej Szkoły przemysłowej. Jednego ze swoich delegatów mianuje c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty przewodniczącym kuratoryi. Mandaty członków kuratoryi trwają trzy lata. Osobny regulamin określi zakres działania kuratoryi.

II. Przepisy dla poszczególnych szkół zawodowych.

1. Szkoła dla przemysłu budowlanego.

1. Szkoła dla przemysłu budowlanego jest przeznaczona dla podmajstrzych*) murarskich, ciesielskich i kamieniarskich, którzy w niej nabywają niezbędnych wiadomości teoretycznych, tudzież dla stolarzy i ślusarzy budowlanych, którzy mogą się w niej wykształcić na przemysłowców samoistnych.

Do tej szkoły będą przyjęci uczniowie zwyczajni, którzy wykażą się świadectwem ukończonej z dobrym postępem czteroklasowej szkoły pospolitej**) i ukończyli 14. rok życia. Nadto, w braku takiego świadectwa będą przyjęci tacy uczniowie, którzy przy egzaminie wstępnym okażą przygotowanie, odpowiadające ukończonej czteroklasowej szkole pospolitej. Od uczniów wstępujących do szkoły podmajstrzych, wymaga się nadto dowodu, że odbyli przynajmniej dwuletnią praktykę w swoim

*) Przyszłych majstrów.

) Wskutek Reskr. J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 21. czerwca 1894. L. 7755 winni uczniowie nowo wstępujący wykazać się **świadectwem uwolnienia od nauki codziennej w szkole ludowej. Tylko u starszych kandydatów może w razie braku takiego świadectwa uwolnienia, nastąpić przyjęcie na podstawie osobnego egzaminu wstępnego.

zawodzie. Uczniowie, którzy mogą się wykazać świadectwem równorzędnej szkoły przemysłowej, tudzież odpowiednią biegłością w swojem rzemiośle, mogą być przyjęci na kurs II. tej szkoły.

Przyjmowanie uczniów odbywa się na początku półrocza zimowego w tym czasie, który Dyrekcya corocznie podaje do wiadomości publicznej. Uczniowie, którzy wystąpili podczas roku szkolnego, lub zostali wykreśleni z powodu nieregularnego uczęszczania do szkoły, mogą tylko wyjątkowo uzyskać przyjęcie powtórnie w tym roku szkolnym.

Uczniów, zgłaszających się do szkoły stolarstwa i ślusarstwa budowlanego, przyjmuje się w tym porządku, w którym się zgłaszają. Jeżeli zgłosi się więcej uczniów, niż ich pomieścić można w warsztatach szkolnych, natenczas Dyrekcya w porozumieniu z nauczycielami przyjmuje na naukę tych kandydatów, którzy wykażą się lepszem przygotowaniem i uzdolnieniem fizycznem dla pracy warsztatowej, o czem uwiadamia rodziców lub opiekunów ucznia. Kandydat, który z powodu braku miejsca nie został przyjęty na naukę w warsztacie, może być przyjęty jako uczeń zwyczajny na inne przedmioty nauki, a przy dobrym postępie ma pierwszeństwo przed innymi kandydatami przy przyjęciu w roku następnym, lub wstąpieniu do warsztatu w tym samym roku, gdyby miejsce w warsztacie zostało opróżnione.

Opłaty szkolne wynoszą: 1. od uczniów szkoły podmajstrzych: wpisowe 1 zł. za każde półrocze i czesne 2 zł.; również za każde półrocze; 2. od uczniów szkoły stolarstwa i ślusarstwa: wpisowe 1 zł. za każdy rok szkolny i czesne 2 zł. za każde półrocze. Czesne za półrocze zimowe należy składać przy przyjęciu, a za półrocze letnie na początku tego półrocza. Ubodzy a pilni uczniowie mogą być uwolnieni od opłaty czesnego przez c. k. Radę szkolną krajową. Dochód z wpisowego służy na zakupno środków naukowych i na pomnożenie biblioteki dla uczniów.

Uczniowie są obowiązani zaopatrzyć się w przybory do pisania, rysowania i modelowania. Do robót w warsztatach dostarcza szkoła uczniom materyałów surowych (drzewa, żelaza, części łączących i t. p.), tudzież pożycza im do użytku wszelkie narzędzia.

Roboty wykonywane są własnością szkoły, a Dyrekcya ma prawo sprzedawać je przedsiębiorstwom przemysłowym na pod-

stawie ceny, obliczonej przez odpowiedniego werkmistrza. Uczniowie nie otrzymują żadnego wynagrodzenia za roboty wykonane. Dyrekcya może rysunki lub modele doborowe ucznia zatrzymać dla użytku szkolnego, a wtedy wydaje uczniowi na jego życzenie odpowiednie poświadczenie.

Przy końcu każdego półrocza otrzymuje uczeń świadectwo kursowe. W razie postępu niedostatecznego z jednego przedmiotu, może uczeń być przypuszczony do egzaminu poprawczego; egzamin poprawczy należy uwidocznić w świadectwie.

Po odbyciu nauki przepisanej otrzymuje uczeń absolutoryum. Jeżeli uczeń szkoły fachowej I. *B)* po upływie przepisanych lat nie nabył wprawy odpowiedniej w pracy ręcznej swego zawodu, natenczas Dyrekcya w porozumieniu z nauczycielami może mu odmówić wydania absolutoryum, żądając, aby uczeń jeszcze przez rok uczęszczał do warsztatu, a w razie potrzeby także na naukę rysunku. O takiem zarządzeniu należy uwiadomić rodziców lub opiekunów ucznia. O ile absolutoryum szkoły stolarstwa i ślusarstwa budowlanego daje prawo do samoistnego wykonywania rzemiosła, o tem wydane zostanie w swoim czasie osobne postanowienie.*) Uczeń, który z ważnego powodu opuszcza szkołę przed końcem półrocza, otrzymuje świadectwo frekwentacyjne, w którem poświadcza się tylko jego zachowanie i pilność.

2. Szkoła dla przemysłu artystycznego.

Szkoła dla przemysłu artystycznego przysposabia pracowników inteligentnych w tych kierunkach przemysłu, polegających na zasadach stylu i dobrego smaku, dla których istnieją w niej osobne szkoły zawodowe, tudzież podaje sposobność wydoskonalenia się w rysunku i modelowaniu, które są niezbędnie potrzebne, w wielu rodzajach pracy przemysłowej, wymagających gruntownej znajomości form artystycznych i biegłości technicznych w ich przedstawieniu.

Do szkół zawodowych II. *A)*, *B)*, *C)* i *E)* będą przyjęci uczniowie zwyczajni, którzy wykażą się świadectwem ukończo-

*) Rozporządzeniem Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 13. września 1897. Dz. p. p. 219 otrzymała Szkoła upoważnienie do wydawania absolutoryów, uprawniających do samoistnego otwarcia i wykonywania przemysłu ślusarstwa budowlanego i stolarstwa budowlanego.

nej z dobrym postępem czteroklasowej szkoły pospolitej*), lub przy egzaminie wstępnym okażą przygotowanie odpowiadające ukończeniu takiej szkoły. Zwyczajnie wymaga się od ucznia wstępującego, żeby ukończył 14. rok życia; Dyrekcya może jednak wyjątkowo przyjąć ucznia poniżej lat 14, jeżeli zresztą posiada warunki przyjęcia.

Uczenice szkoły II. *D*) są bądź zwyczajne bądź nadzwyczajne. Uczenice zwyczajne uczęszczają na wszystkie przedmioty objęte planem nauki; uczenice nadzwyczajne uczęszczają na naukę niektórych przedmiotów według planu osobnego, ułożonego w porozumieniu z Dyrekcyą. Od uczenicy zwyczajnej wymaga się przy przyjęciu świadectwa ukończonej szkoły czteroklasowej pospolitej lub okazania przy egzaminie wstępnym, że posiada wiadomości, odpowiadające ukończeniu takiej szkoły.

Przyjmowanie do nauki warsztatowej odbywa się według tych samych zasad, które podano wyżej w art. 1.

Opłaty szkolne od uczniów zwyczajnych wszystkich oddziałów tudzież od uczenic zwyczajnych szkoły II. *D)* (wynoszą: wpisowe 1 zł. za każdy rok szkolny i czesne 2 zł. za każde półrocze. Opłaty od uczenic nadzwyczajnych szkoły II. *D)* wynoszą wpisowe 1 zł. za każdy rok szkolny i czesne 5 zł. za każde półrocze. Ubodzy a pilni uczniowie, tudzież uczenice zwyczajne szkoły II. *D)* mogą być uwolnione od opłaty czesnego przez c. k. Namiestnictwo. Co do terminu wnoszenia opłat szkolnych i sposobu użycia wpisowego obowiązują przepisy art. 1.

Co do zaopatrywania się uczniów w przybory do rysowania i modelowania, co do wypożyczania narzędzi i materyałów do pracy, nakoniec co do świadectw i absolutoryów**) obowiązują przepisy analogiczne, zawarte w art. 1.

---

*) Wskutek Reskr. J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 21. czerwca 1894. L. 7755 winni uczniowie nowo wstępujący wykazać się **świadectwem uwolnienia od nauki codziennej w szkole ludowej.** Tylko u starszych kandydatów może w razie braku takiego świadectwa uwolnienia, nastąpić przyjęcie na podstawie osobnego egzaminu wstępnego

**) Rozporządzeniem Wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 13. Września 1897 Dz. p. p. 219 otrzymała Szkoła upoważnienie do wydawania absolutoryów, uprawniających do otwarcia i prowadzenia samoistnego przemysłu dla stolarstwa meblowego, ślusarstwa artystycznego, tokarstwa i malarstwa pokojowego.

Dla uczenic szkoły II. *D*) mają obowiązywać przepisy następujące:

Uczenice mają się zaopatrzyć w przybory do rysowania i modelowania. Uczenicom zwyczajnym dostarcza szkoła materyałów do pracy; uczenice nadzwyczajne mają się same zaopatrzyć w te materyały, a w razie gdy je otrzymają w szkole, mają za nie zwrócić cenę zakupna. Roboty bieżące uczenic stanowią ich własność; wyroby skończone uczenic stają się własnością szkoły. Na wystawę robót szkolnych obowiązane są także uczenice nadzwyczajne roboty swoje oddawać.

Przy końcu każdego roku szkolnego otrzymują uczenice zwyczajne świadectwo roczne, a po odbyciu nauki absolutoryum. Uczenice mogą na żądanie otrzymać świadectwo frekwentacyjne; jeżeli uczenica nadzwyczajna zda egzamin z przedmiotów poszczególnych, natenczas otrzymuje świadectwo potwierdzające wynik tego egzaminu.

3. Sale publiczne rysunków i modelowania.

Do sal publicznych rysunku i modelowania przyjmuje się w miarę miejsca każdego, kto wykaże się, że przekroczył prawem przepisany wiek szkolny. Nauka stosuje się w każdym przypadku do potrzeb frekwentantów, lecz Dyrekcya w porozumieniu z nauczycielami czuwa nad tem, żeby tok nauki odpowiadał wymaganiom instrukcyi systematycznej.

Czesne wynosi 5 zł. za każdy rok szkolny; na wniosek Dyrekcyi może wyjątkowo nastąpić uwolnienie od opłaty czesnego przez c. k. Radę szkolną krajową.

Frekwentanci mają się zaopatrzyć w przybory do rysowania i modelowania; wzorów i modeli dostarcza szkoła.

Frekwentanci otrzymują na żądanie świadectwa frekwentacyjne od Dyrekcyi.

4. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Do szkoły przemysłowej uzupełniającej przyjmuje się uczniów którzy: 1. ukończyli z dobrym postępem naukę przygotowawczą (kurs przygotowawczy i pierwszą klasę) w ogólnej szkole uzupełniającej przemysłowej (allgemeine Fortbildungsschule); 2. wykażą się świadectwem ukończonej z dobrym postępem klasy

drugiej szkoły średniej*); 3. okażą przy egzaminie wstępnym przygotowanie, odpowiadające warunkowi pod 1. Nauka w tej szkole jest bezpłatna; przyborów do pisania, rysowania i modelowania dla ubogich uczniów dostarcza szkoła z funduszu, przeznaczonego na ten cel przez gminę miasta Lwowa.

Dyrekcyi przysłuża prawo żądania od pracodawcy oświadczenia ustnego lub pisemnego, że swemu terminatorowi pozostawi czas, potrzebny na naukę szkolną. Uczniowie są obowiązani uczęszczać na naukę według planu tej szkoły.

Po upływie pierwszego roku szkolnego uczeń otrzymuje wykaz pilności i postępu, a po skończeniu nauki dwuletniej, świadetwo za cały czas nauki. Uczniom, posiadającym takie świadectwo, wolno uczęszczaó nadal przez czas nieograniczony na naukę rysunku lub modelowania.

*) Uczniowie (terminatorzy), którzy ukończyli z dobrym postępem VI. klasę szkoły ludowej mogą być do szkoły przemysłowej uzupełniającej także przyjęci.

III. PLAN NAUKI.

a) Szkoła dla przemysłu murarskiego, ciesielskiego i kamieniarskiego.

(Plan nauki zatwierdzony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 4. czerwca 1895 L. 13177).

<table>
<tr><th rowspan="2">Kurs zimowy</th><th rowspan="2">Przedmiot</th><th colspan="3">Ilość godzin tygodniowo w szkole dla</th></tr>
<tr><th>Murarzy</th><th>Cieśli</th><th>Kamieniarzy</th></tr>
<tr><td rowspan="11">I.</td><td>Język polski</td><td colspan="3">3</td></tr>
<tr><td>Język niemiecki</td><td colspan="3">2</td></tr>
<tr><td>Rachunki</td><td colspan="3">5</td></tr>
<tr><td>Geometrya</td><td colspan="3">3</td></tr>
<tr><td>Rysunki geometryczne</td><td colspan="3">7</td></tr>
<tr><td>Fizyka i chemia</td><td colspan="3">2</td></tr>
<tr><td>Rysunki wolnoręczne</td><td colspan="3">8</td></tr>
<tr><td>Kaligrafia</td><td colspan="3">2</td></tr>
<tr><td>Konstrukcye budownicze</td><td colspan="3">4</td></tr>
<tr><td>Rysunki budownicze</td><td colspan="3">4</td></tr>
<tr><td>Razem</td><td colspan="3">40</td></tr>
<tr><td rowspan="12">II.</td><td>Język polski</td><td colspan="2">3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Język niemiecki</td><td colspan="2">2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Arytmetyka i algebra</td><td colspan="2">5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Nauka o rzutach i cieniach</td><td colspan="2">3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Rysunki geometryczne</td><td colspan="2">5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Fizyka i chemia</td><td colspan="2">3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Rysunki wolnoręczne</td><td colspan="2">6</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Kaligrafia</td><td colspan="2">2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Konstrukcye budownicze</td><td colspan="2">5</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Rysunki budownicze</td><td colspan="2">8</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Modelowanie</td><td colspan="2">—</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Razem</td><td colspan="2">42</td><td>42</td></tr>
<tr><td rowspan="12">III.</td><td>Język polski (stylistyka przemysłowa)</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Język niemiecki (stylistyka przemysłowa)</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Prowadzenie ksiąg</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Nauka o rzutach</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Rysunki geometryczne</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Rysunki wolnoręczne</td><td>6</td><td>6</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Konstrukcye budownicze</td><td>5</td><td>5</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Rysunki budownicze</td><td>12</td><td>12</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Formy architektoniczne</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Rysunki architektoniczne</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Modelowanie</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Razem</td><td>42</td><td>42</td><td>42</td></tr>
</table>

Kurs zimowy	Przedmiot	Ilość godzin tygodniowo w szkole dla Murarzy	Cieśli	Kamieniarzy
IV.	Język polski	2	2	2
	Rysunki wolnoręczne	6	6	6
	Konstrukcye budownicze	2	—	—
	Projektowanie (wykład)	4	—	—
	Projektowanie (rysunki)	14	20	20
	Miernictwo	3	3	—
	Budownictwo drogowe i wodne (wykład) . .	—	4	—
	Budownictwo drogowe i wodne (rysunki) . .	—	6	—
	Ekonomia budownicza i ustawy budownicze	3	3	—
	Budownictwo wiejskie	2	2	—
	Modelowanie	—	—	12
	Formy architektoniczne (wykład)	2	—	2
	Formy architektonicze (rysunki)	4	—	4
	Razem . .	42	46	46
V.	Rysunki wolnoręczne	8	—	—
	Projektowanie (wykład)	2	—	—
	Projektowanie (rysunki)	26	—	—
	Budownictwo drogowe i wodne (wykład) . .	4	—	—
	Budownictwo drogowe i wodne (rysunki) . .	6	—	—
	Razem . .	46	—	—

*

b) Szkoła stolarstwa i ślusarstwa budowlanego,

połączona z warsztatami.

(Plan nauki zatwierdzony reskryptem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 8. października 1896 L. 18979.)

Kurs roczny	Przedmiot	Ilość godzin tygodniowo w szkole dla Stolarzy / Ślusarzy budowlanych
I.	Język polski i geografia	3
	Język niemiecki	3
	Rachunki	2
	Fizyka i chemia	2
	Geometrya	2
	Rysunki geometryczne	4
	Rysunki wolnoręczne	7
	Kaligrafia	2
	Prace w warsztatach (przeciętnie w roku)	32
	Razem	57
II.	Język polski	3
	Język niemiecki	2
	Fizyka i chemia	1
	Nauka o rzutach i cieniach	3
	Rysunki geometryczne	5
	Rachunki	2
	Technologia	2
	Rysunki wolnoręczne	7
	Nauka o formach (wykład)	1
	Nauka o formach (rysunki)	1
	Prace w warsztatach (przeciętnie w roku)	30
	Razem	57
III.	Język polski	2
	Język niemiecki	2
	Buchalterya	2
	Rachunki przemysłowe i układanie kosztorysów	2
	Nauka o formach architektonicznych (wykład)	2
	Nauka o formach architektonicznych (rysunki)	4
	Rysunki zawodowe	8
	Budownictwo (wykład)	2
	Prace w warsztatach (przeciętnie w roku)	33
	Razem	57

c) Szkoła dla przemysłu artystycznego

w połączeniu z warsztatami dla stolarstwa meblowego, snycerstwa, tokarstwa i ślusarstwa artystycznego, wraz ze szkołą zawodową malarstwa dekoracyjnego i rzeźby dekor.

(Plan nauki zatwierdz. reskryptem Wys. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. z dnia 8. października 1896 l. 18979.)

Kurs roczny	Przedmiot	Ilość godzin tygodniowo w szkole: Malarstwa dekoracyj.	Rzeźbiarst. dekoracyj.	Stolarstwa	Snycerstwa	Tokarstwa	Ślusarstwa
	Język polski i geografia	3	3	3	3	3	3
	Język niemieeki	3	3	3	3	3	3
	Rachunki	2	2	2	2	2	2
	Fizyka i chemia	2	2	2	2	2	2
	Geometrya	2	2	2	2	2	2
	Rysunki geometryczne	4	4	4	4	4	4
	Rysunki wolnoręczne	22	7	7	7	7	7
	Rzeźbiarstwo dekoracyjne (modelow.)	—	18	—	6	—	—
	Kaligrafia	2	2	2	2	2	2
	Prace warsztatowe (przeciętnie w roku)	—	—	32	26	32	32
	Razem . .	40	43	57	57	57	57
II.	Język polski	3	3	3	3	3	3
	Język niemiecki	2	2	2	2	2	2
	Fizyka i chemia	1	1	1	1	1	1
	Nauka o rzutach i cieniach (wykład)	3	3	3	3	3	3
	Rysunki geometrycze	5	5	5	5	5	5
	Rachunki	2	2	2	2	2	2
	Technologia	2	2	2	2	2	2
	Rysunki wolnoręczne	7	7	7	7	7	7
	Rzeźbiarstwo dekoracyjne (modelow.)	—	22	—	6	—	6
	Malarstwo dekoracyjne	10	—	—	—	—	—
	Nauka o formach ornamentalnych (wykład) . . .	1	1	1	1	1	1
	Nauka o formach ornamentalnych (rysunki) . . .	3	1	1	1	1	1
	Nauka o barwach	2	—	—	—	—	—
	Prace warsztatowe (przeciętnie w roku)	—	—	30	24	30	24
	Razem . .	41	49	57	57	57	57
III.	Język polski	2	2	2	2	2	2
	Język niemiecki	2	2	2	2	2	2
	Buchalterya	2	2	2	2	2	2
	Rach. przem. i układanie kosztorysów	2	2	2	2	2	2
	Nauka o formach architektonicznych (wykład) . . .	2	2	2	2	2	2
	Nauka o formach architektonicznych (rysunki) . . .	4	4	4	4	4	4
	Rysunki zawodowe	—	—	8	8	8	8
	Rzeźbiarstwo dekoracyjne (modelow.)	—	38	—	6	—	6
	Nauka o formach ornamentalnych (wykład) . . .	1	—	—	—	—	—
	Nauka o formach ornamentalnych (rysunki) . . .	1	—	—	—	—	—
	Anatomia	1	1	—	1	—	—
	Rysunki z modelu	9	—	—	—	—	—
	Malarstwo dekoracyjne	20	—	—	—	—	—
	Perspektywa (wykład)	1	—	—	—	—	—
	Perspektywa (rysunki)	2	—	—	—	—	—
	Prace warsztatowe przeciętnie w roku)	—	—	35	28	35	29
	Razem . .	49	53	57	57	57	57

Kurs roczny	Przedmiot	Ilość godzin tygodniowo w szkole: Malarstwa dekoracyj.	Rzeźbiarst. dekoracyj.	Stolarstwa	Snycerstwa	Tokarstwa	Ślusarstwa
IV.	Język polski	2	2	2	2	2	2
	Rysunki zawodowe	—	10	10	10	10	10
	Rzeźbiarstwo dekorac. (modelowanie)	—	40	—	6	—	6
	Rysunki z natury	10	—	—	—	—	—
	Malarstwo dekoracyjne	18	—	—	—	—	—
	Projektowanie kosztorysów	8	—	—	—	—	—
	Praktyczne ćwiczenia	10	—	—	—	—	—
	Prace w warsztatach (przeciętnie w roku)	—	—	45	39	45	39
	Razem . .	48	52	57	57	57	57

d) Szkoła hafciarstwa i koronkarstwa.

(Plan nauki zatwierdzony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 8. października 1896 L. 18979).

Kurs roczny	Przedmiot	Ilość godzin tygodniowo w szkole	
		Haftów	Koronek
I.	Rysunki wolnoręczne	8	6
	Rysunki kroju	1	1
	Roboty ręczne (przeciętnie w roku)	$23\frac{1}{2}$	$29\frac{1}{2}$
	Prowadzenie zapisków książkowych	2	—
	Przenoszenie wzorów na materye	2	—
	Razem	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{2}$
II.	Rysunki wolnoręczne i zawodowe	8	6
	Rysunki kroju	1	1
	Roboty ręczne (przeciętnie w roku)	$23\frac{1}{2}$	$29\frac{1}{2}$
	Prowadzenie zapisków książkowych	2	—
	Przenoszenie wzorów na materye	2	—
	Razem	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{2}$
III.	Rysunki zawodowe	8	6
	Roboty ręczne (przeciętnie w roku)	$24\frac{1}{2}$	$30\frac{1}{2}$
	Prowadzenie zapisków książkowych	2	
	Przenoszenie wzorów na materye	2	—
	Razem	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{2}$
IV.	Rysunki zawodowe	8	—
	Roboty ręczne (przeciętnie w roku)	$24\frac{1}{2}$	—
	Prowadzenie zapisków książkowych	2	—
	Przenoszenie wzorów na materye	2	—
	Razem	$36\frac{1}{2}$	—

IV. PROGRAM NAUKI

A) W SZKOLE DLA PRZEMYSŁU BUDOWLANEGO

(*zatwierdzony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 4. czerwca 1895 L. 13.177*)

na oddziale

a) dla murarstwa,
b) dla ciesielstwa,
c) dla kamieniarstwa.

Język niemiecki

we wszystkich oddziałach wspólnie.

I. Kurs półroczny

(2 godziny tygodniowo).

Ćwiczenia w głośnem i poprawnem czytaniu, ćwiczenia w rozmowie na podstawie podręcznika, z zakresu życia codziennego i przemysłowego.

Ćwiczenia w poprawnem powtarzaniu czytanych ustępów. Okolicznościowe powtarzanie gramatycznych reguł.

Przy nauce posługuje się nauczyciel językiem niemieckim.

Pisemne wypracowania i zadania w klasie ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb przemysłowca.

II. Kurs półroczny

(2 godziny tygodniowo).

Opowiadania ustępów ciągłej treści. Ćwiczenia w rozmowie. Uczenie się na pamięć stosownych ustępów. Wypracowania pisemne z zakresu przemysłu.

Przy nauce posługuje się nauczyciel językiem niemieckim.

III. Kurs półroczny

(2 godziny tygodniowo).

Dalszy ciąg i zakończenie stylistyki przemysłowej. Ćwiczenia w rozmowie.

Przy nauce posługuje się nauczyciel językiem niemieckim.

Język polski.

I. Kurs półroczny

(3 godziny tygodniowo).

Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianiu i opowiadaniu ustępów czytanych treści opowiadającej i historycznej z podręcznika. Zadania szkolne tylko w klasie robione. Streszczanie czytanych w klasie ustępów w formie opowiadającej. Najważniejsze wiadomości z oro-, hydro- i topografii, ze szczególnem uwzględnieniem Europy, a przedewszystkiem monarchii austryacko-węgierskiej, tudzież Galicyi.

II. Kurs półroczny

(3 godziny tygodniowo).

Dalszy ciąg ćwiczeń w objaśnianiu i opowiadaniu życiorysów znakomitych ludzi z zakresu rzemiosł, przemysłu, historyi tudzież ważnych pod względem technicznym wynalazków.

Język polski i stylistyka przemysłowa

we wszystkich oddziałach wspólnie.

III. Kurs półroczny

(3 godziny tygodniowo).

Styl w listach, tytułowania, adresy, podania do władz i t. p. Objaśnianie trudniejszych ustępów z podręcznika. Jako zadania szkolne używają się do wypracowania z zakresu przemysłu na papierze listowym i na odnośnych oryginalnych formularzach.

IV. Kurs półroczny

(2 godziny tygodniowo).

Dalszy ciąg wypracowań ze stylistyki przemysłowej. Czytanie z podręcznika ustępów dotyczących albo specyalnych zawodów ucznia, lub z nimi w związku będących, albo odnoszących się do ogólnego wykształcenia.

Rachunki

we wszystkich oddziałach wspólnie.

I. Kurs półroczny

(5 godzin tygodniowo).

Układ metryczny, cztery działania liczbami dziesiętnemi, niemianowanemi i mianowanemi; mnożenie i dzielenie przez 10, 100, 1000 i t. d. Określenie i obliczanie procentu i promille. Sprowadzenie liczb wielorakich do jednego miana i odwrotnie. Rachunek wnioskowania. Praktyka włoska. Średnia arytmetyczna. Liczne ćwiczenia szkolne rachunkowe, odnoszące się do 4 działań liczbami dziesiętnemi, wzięte z zakresu analizy cen budowlanych. Obliczania przy oszacowaniu realności w sprawach hipoteki, ksiąg gruntowych lub kupna i dla celów asekuracyi. Amortyzacya budynku Rachunki z zakresu kasy chorych. O ułamkach zwyczajnych. Zamiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne. Podzielność liczb. Skracanie i rozszerzanie ułamków. Cztery działania ułamkami zwyczajnymi. O stosunkach prostych, odwrotnych i złożonych. Reguła trzech i rachunek procentu. O liczbach stosunkowych i ich zastosowaniu. Rozwiązywanie równań liczebnych pierwszego stopnia z jedną niewiadomą. Zastósowanie równań. Rozwiązywanie tak zwanych zagadnień algebraicznych z jedną niewiadomą.

Geometrya

we wszystkich oddziałach wspólnie.

I. Kurs półroczny

(tygodniowo 3 godziny wykładu, 7 godzin rysunków)

Wykład. Zasadnicze pojęcie o bryłach, powierzchniach i liniach. O kątach. Figury płaskie. Przystawanie i podobieństwo figur płaskich. O trójkątach i czworokątach. O wielokątach i kole. O bryłach prostych. Konstrukcye linii prostopadłych i równoległych. Przenoszenie kątów; kopiowanie figur. Konstrukcye elipsy, linii jajowej, koszowej, spiralnej i ślimacznicy. Rysowanie figur i brył w pewnej skali.

Rysunki geometryczne. Objaśnianie sposobów użycia różnych narzędzi rysowniczych. Ćwiczenia w wyciąganiu grafionem linii prostych i łuków. Szrafirowanie. Nakładanie płaszczyzn farbami. Ornamenta geometryczne.

Rysunki wolnoręczne.

I. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie.

(tygodniowo 8 godzin).

Geometryczny i stylizowany ornament roślinny, tudzież połączenie obu ornamentów, częścią według wzorów rysowanych na tablicy szkolnej, częścią według wzorów na papierze. Przy wykonaniu zwraca się uwagę na staranne wykończanie konturów, najprzód w ołówku, później tuszem i piórem. Wszystkie proste wyciągają się linią.

II. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 6 godzin).

Rysowanie ornamentów płaskich. Sposób wykonania: Wyciąganie konturów tuszem. Cieniowanie metodą wiszerkową i nakładanie cieniów ołówkiem lub kredką bez zacierania, wreszcie nakładanie w płaszczyznach farbami przezroczystemi. Rysowanie z wolnej ręki brył geometrycznych na podstawie zasad perspektywy, według stosownych modeli w odpowiedniem stopniowaniu. Objaśnianie zjawisk perspektywy i oświetlenia.

III. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 6 godzin).

Dalszy ciąg rysowania perspektywicznego z natury: brył liści akantusowych, rozet, cokołów, gzemsów i t. p. Rysowanie ornamentów z modeli plastycznych. Cieniowanie wykonywa się za pomocą ołówka i farby w sposób najprostszy.

IV. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 6 godzin).

Dalszy ciąg rysowania podług modeli gipsowych jak: gzemsów, kapiteli, pilastrów, ornamentów, fryzów, wolnych zakończeń i t. p. Wszystkie przedmioty wykonywa się farbą, piórem gęsiem i trzcinowem w rozmiarach powiększonych lub pomniejszonych.

V. Kurs półroczny

w oddziale *a*)

(tygodniowo 8 godzin).

Projektowanie ornamentów budowlanych w rozmaitych stylach i według rozmaitych metod.

Kaligrafia.

I. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 2 godziny).

Ćwiczenia w zwykłem piśmie łacińskiem i niemieckiem, tudzież w pisaniu liczb arabskich i rzymskich. Pismo igiełkowe i rondowe.

II. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 2 godziny).

Dalszy ciąg ćwiczeń w piśmie rondowem, igiełkowem i blokowem.

Nauki przyrodnicze.

I. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 2 godziny).

Objaśnienie zjawisk w przyrodzie. Ciało fizyczne i jego własności ogólne. Własności ciał stałych, płynnych i lotnych. Najważniejsze wiadomości z nauki o cieple. O sile, ruchu i równowadze ciał. Środek ciężkości. O pracy mechanicznej. Maszyny proste i ich zastosowanie. Motory wodne i parowe. Niektóre wiadomości z geografii fizycznej.

II. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 3 godziny).

Zasadnicze wiadomości z nauki o głosie i świetle. Ucho i oko. O magnetyzmie i elektryczności ze szczególnem uwzględnieniem zastosowania w praktyce. Dzwonki elektryczne i motory elektryczne. Zjawiska chemiczne. O ciałach chemicznie pojedyńczych i złożonych. Opis najważniejszych ciał, mających zastosowanie w przemyśle i sposób ich otrzymywania.

Miernictwo.

IV. Kurs półroczny

w oddziałach *a)* i *b)*

(tygodniowo 3 godziny).

Wytyczanie i pomiar linii prostej Łaty, łańcuchy, taśmy Wytyczanie kątów. Węgielnice. Zdjęcie i pomiar mniejszych obszarów. Stolik mierniczy. Libela i luneta. Niwelowanie i instrument niwelacyjny. Zadania praktyczne w polu.

Nauka o rzutach i cieniach.

II. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 3 godziny wykładu i 5 godzin rysunków).

Rzuty punktu, linii prostej i płaszczyzny. Rzuty brył i ich siatki. Siatki dachów. Przenikanie brył.

III. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 2 godziny wykładu i 4 godziny rysunków).

Konstrukcya cieniów własnych i rzuconych ze szczególnem uwzględnieniem form, nadarzających się w zawodzie ucznia.

Perspektywa równoległa i rzuty aksonometryczne.

Budownictwo.

I. Kurs półroczny

we wszystkich oddziałach wspólnie

(tygodniowo 4 godziny wykładu i 4 godziny rysuków).

Oznaczenia techniczne, przyjęte w budownictwie. Materyały budowlane (kamień i drzewo). Rodzaje murów. Wytrzymałość murów. Wyznaczanie grubości murów. Wzmacnianie murów. Wiązania kamienne. Mury z kamieni polnych łamanych i ciosowych. Mury z cegieł i ich rodzaje. Posadzki i sufity. Żelazo i inne materyały, używane w przemyśle budowlanym. Niektóre zwykłe połączenia żelazne.

Rysunki budowlane. Szczegółowe przedstawienie treści nauki w rysunkach, wykonanych w sposób techniczny, używany w praktyce z odpowiedniem oznaczeniem wymiarów na podstawie danych zadań i ćwiczeń.

II. Kurs półroczny

w oddziałach *a)* i *b)*

(tygodniowo 5 godzin wykładu i 8 godzin rysunków).

Dalszy ciąg konstrukcyi budowlanych. Wysady i filary w murach, filary okienne, drzwiowe i wolno stojące. Mury komi-

nowe i wentylacyjne. Kominy fabryczne. Mury izolacyjne. Mury z pustych cegieł. Mury ozdobne i cokóły. Wyznaczenie rozmiarów belek i innego drzewa budulcowego. Wzmacnianie belek. Ściany z drzewa i ściany ryglowe. Pokłady belek. Konstrukcye stropów drewnianych i podłóg. Różne konstrukcye więzby dachowej, gzemsy okapowe i zakładanie rynien. Konstrukcya i obliczanie schodów z kamienia i drzewa. Konstrukcye sklepień, otworów okiennych i drzwiowych. Łuki, mury oporowe. Pojęcie linii ciśnienia.

W oddziale *c)*

(tygodniowo 3 godziny wykładu i 6 godzin rysunków).

Szczegółowe objaśnianie własności i znachodzenia się kamieni naturalnych, ze szczególnem uwzględnieniem stosunków miejscowych. Zaprawy i kity. Narzędzia kamieniarskie. Sposoby wydobywania kamieni w łomach. Konstrukcye schodów z kamienia ciosowego. Obliczania schodów. Osadzanie stopni i obrobionych kamieni ciosowych. Szablony.

Rysunki we wszystkich oddziałach wspólnie.

Szczegółowe opracowanie rysunkowe przedmiotu wykładanego według danych programów i szkiców w sposób używany w praktyce, z uwzględnieniem oddziału, do którego uczeń należy.

III. Kurs półroczny

w oddziale *a)*

(tygodniowo 5 godzin wykładu i 12 godzin rysunków).

Dalszy ciąg nauki o konstrukcyach sklepień. Sposób przedstawiania ich w planach budowlanych. Sklepienie kolebkowe, krzyżowe, klasztorne, nieckowe, zwierciadlane i kopułowe. Sklepienia pruskie i czeskie. Sklepienia pomiędzy trawersami i gurtami. Zakładanie okien piwnicznych, zasklepianie kurytarzy Krążyny pod łuki i sklepienia. Stropy ogniotrwałe. Balkony i okna z użyciem żelaza.

W oddziale *b)*

(tygodniowo 5 godzin wykładu i 12 godzin rysunków).

Dalszy ciąg konstrukcyi drzewnych, wiązania wiszące i rozpierające. Rusztowania. Konstrukcye dachów skombinowa-

nych na większe rozpiętości. Dachy mansardowe, wieżowe i kopułowe. Konstrukcye schodów drewnianych w trudniejszych wypadkach.

W oddziale *c*)

(tygodniowo 4 godziny wykładu i 8 godzin rysunków).

Sposób wykonywania balkonów, gzemsów, obramień okiennych i drzwiowych w kamieniu. Sposoby osadzania kamieni ciosowych z użyciem zwykłych do tego przyrządów. Gotyckie laskowanie i gotyckie sklepienie z gurtami kamiennymi.

Rysunki w oddziałach *a,) b), c)* wspólnie jak na II. kursie półrocznym.

IV. Kurs półroczny

(tygodniowo 2 godzin wykładu).

Urządzenia wewnętrzne. Zakładanie wychodków różnych systemów i konstrukcyi. Klosety wodne, systemy wywożenia ekskrementów, kanały i beczki kloakowe. Komórki wychodkowe. Okna, drzwi, bramy, sposób ich wykonywania i osadzania. Ogrzewanie i przewietrzanie pomieszkań. Piece, ogniska, piece do pieczenia, zamurowanie kotłów parowych. Oświetlanie, wodociągi, zakładanie studzien.

Algebra i arytmetyka.

II. Kurs półroczny

w oddziałach *a*), *b*), *c*),

(tygodniowo 5 godzin).

Cztere działania algebraiczne. Działania na ułamkach algebraicznych. Równania algebraiczne stopnia pierwszego z jedną i dwiema niewiadomemi. Powierzchnia kwadratu. Wprowadzenie pojęcia drugiej potęgi. Wyciąganie drugiego pierwiastka. Twierdzenie Pytagorasa i jego zastosowania. Ogólne formuły do obliczania powierzchni figur płaskich i zastosowanie tych formuł do zagadnień praktycznych. Wyszukiwanie pojedyńczych elementów z tych formuł ogólnych. Objętość sześcianu. Pojęcie trzeciej potęgi. Wyciąganie trzeciego pierwiastka. Ogólne formuły

do obliczania objętości brył geometrycznych i zastosowanie tych formuł do zagadnień z praktyki budowlanej. Obliczanie ciężaru bezwzględnego z objętości i ciężaru gatunkowego z zastosowaniem do obliczenia przekroju filarów murowanych dla danego obciążenia. Ćwiczenia rachunkowe mające na celu wprawę w zastosowaniu wzorów algebraicznych mechaniki budowniczej, a mianowicie wzorów na wytrzymałość belek, dźwigarów i sklepień według danych formuł. Pojęcie o obliczaniach z zakresu ogrzewania i powietrzania pomieszkań według danych wzorów.

Buchalterya.

III. Kurs półroczny

w oddziałach *a), b), c),*

(tygodniowo 2 godziny),

Zasadnicze wiadomości o wekslach. Objaśnienie ksiąg rachunkowych niezbędnych w przemyśle budowlanym. Praktyczne ćwiczenia w zapisywaniu i zamykaniu ksiąg rachunkowych, tudzież zestawienie rocznego bilansu.

Nauka o formach architektonicznych.

III. Kurs półroczny

w oddziałach *a), b), c),*

(tygodniowo 2 godziny wykładu i 4 godziny rysunków).

Pojęcie form architektonicznych w porównaniu z geometrycznemi. Konieczność połączenia form architektonicznych z konstrukcyą. Rozmaite sposoby rysowania, charakterystyka elementów architektonicznych w rozmaitych stylach. Zewnętrzna strona budowli. Podbudowa, ściana, odgraniczenie i podział płaszczyzny ściennej. Podział w kierunku poziomym: gzemsy cokółowe, parapetowe. Podział w kierunku pionowym: lizeny; filary, pilastry. Otwory w murach i ich ukształtowanie architektoniczne. Szczegóły architektoniczne.

Rysunki. Przedstawienie na rysunku przedmiotu nauki, podług odnośnych programów i szkiców z zastosowaniem tychże do zawodu ucznia. Rysowanie elementów architektonicznych,

gzemsów oraz poszczególnych motywów architektonicznych. Szczegóły w naturalnej wielkości. Ćwiczenia w zdjęciach szczegółów architektonicznych z natury.

IV. Kurs półroczny

w oddziałach *a), c)*,

(tygodniowo 2 godziny wykładu i 4 godziny rysunków).

Porządki architektoniczne. Kolumna, fiiar i pilaster, jako motywa architektoniczne podziału w kierunku pionowym. Dolna średnica jako miara zasadnicza do członkowania architektonicznego. Rodzaje stylów. Krótki pogląd na styl w czasach greckich, rzymskich i w czasie odrodzenia (renesansu). Zasady w porządkach rzymskich i z czasów renesansu podług Vignoli. Porządek toskański, dorycki, joński i koryncki. Kapitele złożone (kompozytowe). Ukształtowanie facyat, rozczłonkowanie facyat w kierunku pionowym. Domy parterowe i kilkupiętrowe. Rozczłonkowanie facyaty w kierunku poziomym. Członki wiążące, podział okien, ryzality (wysady), lizeny, pilastry. Górne zakończenia budowli. Zastosowanie ornamentu na całym budynku. Czystość stylu.

Rysunki. Szczegółowe przedstawienie w rysunkach przedmiotu wykładanego według danych programów i szkiców stosownie do zawodu poszczególnych uczniów. Rysowanie porządków architektonicznych. Facyaty, różne szczegóły, tablice pamiątkowe, pomniki, nagrobki i t. p.

Ćwiczenia w zdjęciach z natury przedmiotów architektonicznych szczegółów.

Modelowanie.

II. Kurs półroczny

w oddziale *c)*,

(tygodniowo 4 godziny).

Kopiowanie w glinie najprostszych motywów liściowych z modeli gipsowych.

III. Kurs półroczny

w oddziale *c*),

(tygodniowo 5 godzin).

Kopiowanie trudniejszych ornamentów z modeli gipsowych, oraz ćwiczenia w modelowaniu wprost w gipsie dłutem ornamentowanych motywów architektonicznych, jak: gzemsy, ukoronowania, wnęki i t. p.

IV. Kurs półroczny

w oddziale *c*),

(tygodniowo 12 godzin).

Dalszy ciąg ćwiczeń z III. kursu półrocznego. Uczniowie zdolniejsi kopiują części ciała ludzkiego i zwierzęcego, celem użycia ich w kompozycyach ornamentalnych.

Ekonomia budownicza.

IV. Kurs półroczny

w oddziałach *a)* i *b)*,

(tygodniowo 3 godziny).

Roboty poprzedzające rozpoczęcie budowy: Projekt, kosztorys, kontrakt, podanie o konsens, komisya budowlana, oddanie robót.

Roboty podczas wykonania budowy: kierownictwo i prowadzenie budowli. Roboty po ukończeniu budowy: zamknięcie rachunków, kolaudacya.

Nauka odbywa się na podstawie przepisów obowiązującej ustawy budowniczo-policyjnej i wymagań hygieny.

Sporządzanie kosztorysów do mniejszych projektów.

Budownictwo wiejskie.

IV. Kurs półroczny

w oddziale *a)* i *b)*.

Zakładanie budynków gospodarczych jak: stodół, piwnic, szop, stajen, obór, owczarni, chlewów, kurników, cieplarni, lo-

downi, z zastósowaniem się do miejscowych stosunków i racyonalnego sposobu wykonania.

Z tego zakresu wykonywa się projekta w godzinach rysunkowych na IV., względnie na V. kursie półrocznym.

Budownictwo drogowe i wodne.

IV. Kurs półroczny w oddziale *b*)
V. „ „ „ „ *a*)

(tygodniowo 4 godziny wykładu i 6 godzin rysunków).

Budownictwo drogowe.

Cel, korzyści i podział dróg. Spad i szerokość drogi. Profil podłużny i poprzeczny. Skarpy i ich ubezpieczenie. Rowy i przepusty. Konstrukcya zwyczajnych mostów belkowych i filarów mostowych z drzewa; mosty kamienne.

Budownictwo wodne.

Ubezpieczenie brzegów, ostrogi, tamy, opaski, przekopy i groble. Jazy drewniane i murowane, szluzy. Zbiorniki wody, kluzy.

Opracowanie różnych łatwych zdań praktycznych z kosztorysami.

Projektowanie budowli.

IV. Kurs półroczny

w oddziale *a*)

(tygodniowo 4 godziny wykładu).

Zakładanie budynków w ogólności. Wymagania, jakie się stawia do dobrych pomieszkań pod względem hygieny i użytkowania ubikacyi, rozmieszczenia mebli, pieców, drzwi i okien. Zakładanie wejść, wjazdów, westybulów, schodów, wychodków. Łączenie ubikacyi między sobą. Ubikacye mieszkalne, gospodarcze, publiczne lokale, sklepy.

Rysunki z projektowania

w oddziale *a*)

(tygodniowo 14 godzin).

Projektowanie domów wiejskich dla robotników i dworków, skromniejszych budynków szkolnych, według danych pro-

gramów i szkiców w prostych liniach. Specyalne opracowanie projektów odbywa się w sposób w praktyce używany.

W oddziale *b)*,

(tygodniowo 20 godzin rysunków).

Projektowanie skombinowanych wiązań dachowych, domów drewnianych i ryglowych z zakresu budowli wiejskich. Projektowanie domów na przedmieściach, zakładanie werand, altan, dymników, balkonów, kurników i t. p., w sposób taki sam, jak w oddziale *a)*.

W oddziale *c)*,

(tygodniowo 20 godzin rysunków).

Projektowanie obramień drzwiowych i okiennych, portali, balkonów, konsol, nagrobków, studzien, waz, cokołów i t. p. z wykonaniem odnośnych szczegółów i szablonów w naturalnej wielkości. Sporządzanie wykazów materyału odnośnych robót.

V. Kurs półroczny

w oddziale *a)*

(tygodniowo 2 godziny wykładu i 26 godzin rysunków).

Projektowanie skromniejszych domów miejskich w większym zakresie i o kilku piętrach. Projektowanie skromniejszych will i domów z publicznemi lokalami, sklepami i warsztatami. Przebudowania budynków i zdarzające się przytem roboty.

Sposób rysowania odpowiada zupełnie sposobowi w praktyce używanemu.

PROGRAM NAUKI

B) W SZKOŁACH ZAWODOWYCH DLA ŚLUSARSTWA I STOLARSTWA BUDOWLANEGO

oraz

C) DLA WSZYSTKICH SZKÓŁ ZAWODOWYCH PRZEMYSŁU ARTYSTYCZNEGO

(zatwierdzony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 8. października 1896 L. 18979).

Język polski*)

I. Rok. Włącznie z geografią 3 godziny tygodniowo.

Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianiu i opowiadaniu ustępów treści opowiadającej, opisującej i historycznej. Najważniejsze wiadomości z oro- hydro i topografii kuli ziemskiej, z szczególnem uwzględnieniem Europy a mianowicie monarchii austryacko-węgierskiej. Rozwój przemysłowy i stosunków handlowo-przemysłowych poszczególnych narodów i krajów monarchii.

Jako zadania szkolne: Krótkie streszczenie czytanych ustępów w formie opowiadającej.

II. Rok. 3 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg ćwiczeń w czytaniu, objaśnianiu i opowiadaniu życiorysów wybitnych mężów na polu przemysłu, rozwoju rękodzieł i ważniejszych wynalazków technicznych. Monografie historyczne. Zadania szkolne z zakresu czytanych ustępów. Początki stylistyki kupieckiej i przemysłowej.

III. Rok. 2 godziny tygodniowo.

W jednej godzinie ćwiczenia w pisaniu listów kupieckich, tytułowań, adresów, podań do władz itp.

W drugiej godzinie czytanie i przerabianie trudniejszych ustępów z podręcznika, tak treści ekonomicznej, jakoteż dotyczących ogólnego wykształcenia.

*) Tam gdzie szkoła zawodowa nie jest wyraźnie zaznaczoną, odbywa się nauka na wszystkich działach wspólnie.

Zadania: Wypracowania podań, kwitów i innych dokumentów na odnośnych oryginalnych formularzach. Od czasu do czasu wypracowania szkolne na temat wolny, z zakresu lektury szkolnej.

IV. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg i uzupełnienie wypracowań z III. roku.

Język niemiecki.

I. Rok. 3 godziny tygodniowo.

Czytanie i objaśnianie łatwiejszych ustępów niemieckich ciągłej treści. Krótkie pytania i odpowiedzi z czytanych ustępów. Uczenie się na pamięć ustępów czytanych. Opowiadanie a względnie streszczanie czytanych ustępów. Ćwiczenia w rozmowach z zakresu handlu i przemysłu. Tłumaczenie na polskie i okolicznościowe powtarzanie odnośnych reguł gramatycznych.

Szkolne wypracowania pisemne. Ćwiczenia ortograficzne z uwzględnieniem obcych wyrażeń, powtarzających się w życiu przemysłowem. Odpowiedzi na stawiane pytania z lektury. Swobodne streszczanie ustępów czytanych, a od czasu do czasu tłumaczenia z polskiego, zastósowane do lektury.

II. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Czytanie, objaśnianie, streszczanie, uczenie się na pamięć i tłumaczenie niemieckich ustępów tak treści historycznej, jakoteż z zakresu handlu i przemysłu. Pogadanki jak na I. roku. Pisemne wypracowania szkolne. Streszczanie ustępów czytanych.

III. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze wiadomości z korespondencyi i stylistyki kupieckiej wraz z objaśnieniem i pisaniem urzędowych formularzy. Czytanie stosownych ustępów i streszczanie tychże z podręcznika.

Rachunki.

I. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Austryackie miary i wagi. Waluta krajowa i monety zagraniczne; cztery działania liczbami całkowitemi i ułamkami dziesiętnymi; podzielność liczb, największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotność. Cztery działania ułamkami

zwyczajnymi i zamiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne. Zamiana liczb wielorakich na jednomienne i odwrotnie. Stosunki i proporcye, reguła trzech; praktyka włoska, rachunek spółki, reguła mięszaniny, reguła łańcuchowa, rachunek procentu i terminu. Brutto, tara, rabat i skonto.

II. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Obliczanie powierzchni figur płaskich i objętości brył geometrycznych. Określenie drugiej i trzeciej potęgi. Wyciąganie pierwiastków kwadratowych i sześciennych. Przerabianie licznych przykładów z praktyki przemysłowej i z materyału naukowego I. roku.

Rachunki przemysłowe i układanie kosztorysów.

III. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Obliczanie cen zakupna materyałów surowych na podstawie danych faktur i obliczanie cen sprzedaży wyrobów gotowych, z uwzględnieniem wszystkich ważnych momentów. Układanie kosztorysów.

Buchalterya.

III. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Określenie i znaczenie wekslu. Objaśnienie, urządzenie i prowadzenie najważniejszych ksiąg rachunkowych przemysłowca, w połączeniu z praktycznemi ćwiczeniami w zapisywaniu i zamykaniu ksiąg, tudzież zestawienie rocznego bilansu.

Geometrya i rysunki geometryczne.

I. Rok. 2 godziny wykładu i 4 godziny rysunków tygodniowo.

Zasadnicze pojęcia o liniach, powierzchniach i kątach. Przystawanie figur wraz z zastósowaniem. Umiarowe wielokąty. Obliczania koła, obwodu i powierzchni figur płaskich.

Twierdzenie Pythagorasa i jego zastósowanie. Podobieństwo figur i tegoż zastósowanie.

Rysunki geometryczne obejmują:

Objaśnienie sposobu użycia potrzebnych narzędzi rysowniczych, najważniejsze zadania konstrukcyjne z planimetryi. Używane konstrukcye elipsy, linii koszowych i spiralnych. Ćwiczenia w użyciu podziałek (powiększanie i pomniejszanie). Kombinacye form geometrycznych w celu zdobienia płaszczyzn. Nakładanie płaszczyzn farbami.

Nauka o rzutach i cieniach.

II. Rok. 3 godziny wykładu, 5 godzin rysunków tygodniowo.

Zasadnicze pojęcia o rzutach w ogóle na podstawie poglądu i z modeli. Rzuty punktu i prostej. Przedstawienie płaszczyzny. Najważniejsze zasadnicze zadania, dotyczące punktu, prostej i płaszczyzny i ich wzajemnych związków, o ile one ważne są w praktyce. Przedstawienie linii krzywych a w szczególności koła i linii śrubowej. Przedstawienie brył w różnych położeniach względem płaszczyzny rzutowej. Przekroje płaskie i przenikania brył na podstawie zagadnień praktycznych.

Rozwijanie powierzchni brył geometrycznych. Przybliżone rozwijanie powierzchni brył obrotowych. Rzuty ukośne i zdjęcia z modeli przedmiotów naturalnej wielkości w rozmaitych podziałkach. Konstrukcya cieniów własnych i rzuconych ze szczególnem uwzględnieniem form zdarzających się w zawodzie ucznia.

Fizyka i chemia.

I. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Objaśnienie zjawisk w przyrodzie. Ciało fizyczne i jego własności ogólne. Własności ciał stałych, płynnych i lotnych. Najważniejsze wiadomości z nauki o cieple. Ruch i równowaga ciał. Środek ciężkości. Praca mechaniczna. Maszyny proste i ich zastósowanie. Różne motory. Zasadnicze wiadomości z nauki o głosie i o powietrzu. Narzędzia głosu. Ucho i oko. Zasadnicze wiadomości i praktyczne użycie przyrządów fotograficznych. O magnetyzmie i elektryczności, ze szczególnem uwzględnieniem zastósowania w praktyce. Galwanoplastyka. Dzwonki elektryczne. Telegraf i telefon.

II. Rok. 1 godzina tygodniowo.

Zjawiska chemiczne. O ciałach chemicznie prostych i złożonych. Opis najważniejszych połączeń chemicznych, mających zastósowanie w przemyśle i sposób ich otrzyania.

Rysunki wolnoręczne

dla wszystkich szkół zawodowych z wyjątkiem szkoły zawodowej dla malarzy dekoracyjnych.

I. Rok. 7 godzin tygodniowo.

Nauka rozpoczyna się od kopiowania liści stylizowanych, narysowanych na tablicy szkolnej. Następują rozety liściowe

w formach geometrycznych, ornamenta bieżące, wstęgi, obramienia i ornamenta swobodne.

Najważniejsze wiadomości z nauki o barwach. Przy rysunkach z wzorów uwzględnia się według możności ważniejsze potrzeby zawodu ucznia. Przy nauce powyższej zwraca się szczególnie uwagę uczniów na budowę ornamentu.

Sposoby przedstawienia: Wyciąganie konturów grubemi liniami ołówkiem i piórem. Cieniowanie metodą wiszerkową i zakładanie cieniów ołówkiem lub kredką bez zacierania, wreszcie nakładanie w płaszczyznach farbami przeźroczystemi.

Wolnoręczne rysunki perspektywiczne według modeli z drzewa, jakoteż według grup, złożonych w tym celu z odnośnych modeli.

II. Rok. 7 godzin tygodniowo.

Rysunki wolnoręczne z modeli.

Rysowanie wzorów ornamentalnych w konturach, następnie z uwzględnieniem światła i cieniów różnymi materyałami i różnymi sposobami, odpowiednio do zawodu ucznia.

Uczniowie zdolniejsi rysują z wyrobów przemysłowych albo z odlewów tychże, zastósowanych do zawodu ucznia.

Rysunki zawodowe w oddziale artystycznym.

III. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Stolarze, ślusarze i tokarze rozpoczynają naukę kopiowaniem najprostszych wzorów odnośnego przemysłu i przechodzą następnie do przedmiotów trudniejszych i bogatszych.

IV. Rok. 10 godzin tygodniowo.

Dalszy ciąg kopiowania przedmiotów z zakresu artystyczno-przemysłowego, wykonanie potrzebnych przekrojów, szczegółów i profilów, tudzież połączeń konstrukcyjnych w rozmiarach pomniejszonych, albo w wielkości naturalnej.

Zdjęcia przedmiotów gotowych z natury i przedstawienie ich we wszystkich widokach i przekrojach, w wielkości naturalnej albo w innych rozmiarach. W szczególności rysują według wzorów, a później według gotowych przedmiotów, stolarze:

okna, drzwi, bramy, meble; ślusarze: zamki, okucia drzwi i okien, ozdoby, kraty, rozety, wnęki, konsole, narzędzia kominkowe, latarnie, świeczniki i t. p.; tokarze: różne toczone przedmioty do codziennego użytku służące i zbytkowe.

Konstrukcye budownicze

dla stolarzy budowlanych.

III. Rok. 2 godziny wykładu.

Wiązania drzewne zastósowane w stolarstwie budowlanem i meblowem. Różne konstrukcye schodów, drzwi i bram. Konstrukcye okien, żaluzyi, parkietów, podłóg, wykładanie ścian, sufitów, okien wystawowych itp.

Konstrukcye budownicze

dla ślusarzy budowlanych.

III. Rok. 2 godziny wykładu.

Połączenie żelaza. Sporządzanie klamer, łączników, haków i śrub. Konstrukcye zamków, okuć do drzwi, bram i okien. Konstrukcye okien żelaznych, krat, zakończeń dachów, piorunochronów, krzyżów wieżowych, schodów, balkonów, balustrad itp.

Rysunki zawodowe

dla ślusarzy budowlanych.

III. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Rysunki okuć okien i drzwi, jakoteż zamków prostych konstrukcyi, według wzorów i modeli, z uwzględnieniem sposobu przedstawienia używanego w warsztatach. Dokładne przedstawienie przedmiotu tak z modeli jak i ze zdjęć z natury, w widokach, przekrojach i zarysach głównych w pomniejszeniu lub w wielkości naturalnej.

Rysunki zawodowe

dla stolarzy budowlanych.

III. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Rysunki z zakresu wykładanego przedmiotu według szkiców, wzorów i modeli tak w pomniejszeniu, jakoteż w wielkości naturalnej z uwzględnieniem sposobu przedstawienia perspektywicznego.

Rysunki wolnoręczne

w szkole zawodowej dla malarzy dekoracyjnych.

I. Rok. 22 godzin tygodniowo.

Nauka gromadna. Rysowanie stylizowanego ornamentu według rysunku na tablicy szkolnej. Szczególną uwagę zwraca się na staranne wykonanie konturów tak co do formy, jakoteż i co do techniki najpierw ołówkiem, potem piórem.

Ćwiczenia w nakładaniu rysunku różnemi łatwo zestawić się dającemi farbami wodnemi, przyczem objaśnia się uczniom zasady podziału płaszczyzn. Krótki pogląd na zjawiska oświetlenia. Praktyczna nauka o mięszaniu farb.

Nauka gromadna. Rysowanie brył geometrycznych z wolnej ręki. Wyjaśnienie zjawisk perspektywy. Uczniowie, którzy nabyli wprawy w powyższych wiadomościach, rysują według łatwiejszych modeli gipsowych.

Uwaga: Zdolniejsi uczniowie rysują nadto według osobnych wzorów ornamenta płaskie z zakresu dekoracyjnego malarstwa.

Rysunki wolnoręczne według modeli gipsowych.

II. Rok. 7 godzin tygodniowo.

Stopniowe rysowanie według modeli gipsowych tak ornamentalnych jak figuralnych, z uwzględnieniem światła i cieniu. Nakładanie płaszczyznami w jednym kolorze, potem w kilku kolorach farbami wodnemi, klejowemi, olejnemi itd.

W półroczu letniem: Szkicowanie roślin z natury.

Uwaga: Zdolniejsi uczniowie rysują z końcem II-go półrocza czaszki ludzkie i zwierzęce według modeli.

III. Rok. 9 godzin tygodniowo.

Rysowanie poszczególnych części ciała ludzkiego i zwierzęcego według wzorów klasycznych i odlewów z natury. Rysowanie całych kształtów ludzkich i zwierzęcych, tudzież roślin i kwiatów, najprzód według wzorów, później z natury. Rysowanie draperyj.

Do malowania używa się farb wodnych, klejowych, olejnych itd.

IV. Rok. 10 godzin tygodniowo.

Studya z natury roślin liściowych, kwiatów, naczyń, draperyj i zwierząt, farbami wodnemi, klejowemi, olejnemi itd. Zdolniejsi uczniowie malują martwą naturę.

Rysunki zawodowe i malowanie

dla malarzy dekoracyjnych.

II. Rok. 10 godzin tygodniowo.

Kopiowanie ozdób barwnych najważniejszych części architektonicznych w różnych stylach.

Kopiowanie dekoracyi płaskich i plastycznych różnych stylów według wzorów i okazów, z zastósowaniem różnych technik malarskich.

III. Rok. 20 godzin tygodniowo.

Kopiowanie dekoracyi barwnych, ścian, sufitów, sklepień itd. w różnych technikach malarskich i w zastósowaniu do stylu i przeznaczenia odnośnych budowli.

IV. Rok. 18 godzin tygodniowo.

Wykonanie w naturalnej wielkości pojedyńczych części materyału przerobionego na II. i III. kursie w różnych technikach malarskich na papierze, płótnie, murze itd.

Projektowanie i sporządzanie kosztorysów

dla malarzy dekoracyjnych.

IV. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Swobodne naśladowanie różnych zakończeń, opasek, fryzów, rozet i wnęków według wzorów w różnych stylach. Samoistne projektowanie powyższego materyału podług danych motywów.

Projektowanie ozdób malarskich do budowli publicznych i prywatnych, tudzież sporządzanie odnośnych kosztorysów wedle najświeższych cenników.

Nauka o formach ornamentalnych

dla malarzy dekoracyjnych.

II. Rok. 1 godzina wykładu, 3 godziny rysunków.

(Dla wszystkich innych szkół zawodowych 1 godzina wykładu i 1 godzina rysunków).

III. Rok. Tylko dla malarzy dekoracyjnych.

(1 godzina wykładu, 1 godzina rysunków).

Zasady estetyczne dotyczące ozdób. Formy geometryczne. Organizm roślinny, zwierzęcy i ludzki. Naczynia i sprzęty. Formy heraldyczne, formy dla biżuteryi, formy złożone. Ornament w różnych epokach stylu. Zadanie ornamentyki.

Nauka o barwach

dla malarzy dekoracyjnych.

II. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Zjawiska barw na zasadach fizyki. Estetyka barw i wykonanie odnośnych tablic. Praktyczne zastósowanie nauki o barwach. Wykonanie szkiców barwnych do ozdób malarskich. Wykłady z techniki malarskiej.

Anatomia

w szkołach zawodowych dla malarzy dekoracyjnych, rzeźbiarzy dekoracyjnych i snycerzy.

III. Rok. 1 godzina wykładu tygodniowo.

Kości. Budowa szkieletu i jego proporcye, przyczem obznajamia się uczniów tylko z takiemi kośćmi, które się na zewnątrz uwydatniają i do pomiarów ciała ludzkiego służyć mają. Szkicowanie według szkieletu.

Mięśnie. Uwzględnia się przeważnie muszkuły główne i leżące po wierzchu, których skurcz wywołuje zmianę formy ciała. Szkicowanie według modeli anatomicznych.

Perspektywa

dla malarzy dekoracyjnych.

III. Rok. 1 godzina wykładu, 2 godziny rysunków tygodniowo.

Perspektywa malarska i ćwiczenia w rysunkach perspektywicznych.

Ćwiczenia praktyczne

dla malarzy dekoracyjnych.

IV. Rok. 10 godzin tygodniowo.

Zmywanie, szlifowanie, gruntowanie, pociąganie, liniowanie, prószenie, szablonowanie, szczotkowanie, bronzowanie i pozłacanie. Wykonanie dekoracyi malarskich na ścianie pod kierownictwem nauczyciela. Okolicznościowe wycieczki w celach zdjęć dekoracyi malarskich.

Modelowanie.

a) W szkole zawodowej dla snycerstwa.

Przy nauce modelowania w tej szkole zwraca się szczególniejszą uwagę na to, aby uczeń nie modelował przedmiotów wykończonych, lecz aby wykonał jak najwięcej szkiców.

I. Rok. 6 godzin tygodniowo.

Kopiowanie liści zwykłych według modeli gipsowych, aby uczeń nauczył się poznawania proporcyi modeli w formach zwykłych i przyzwyczaił się do materyału.

II. Rok. 6 godzin tygodniowo.

Kopiowanie coraz trudniejszych modeli gipsowych, jako to: rozet, pilastrów, kapiteli, wnęków i t. p. w wielkości naturalnej w pomniejszeniu lub powiększeniu, jakoteż zupełne wykończenie modeli pod względem konturów i form we wszystkich szczegółach i przygotowanie pracy do odlewów w gipsie.

III. Rok. 6 godzin tygodniowo.

Modelowanie figuralnych przedmiotów snycerskich według odlewów gipsowych, medalionów, głowic w profilu, masek, popiersi i figur dziecięcych w płaskorzeźbie Odtwarzanie trudniejszych motywów ornamentalnych w połączeniu z figurami według rysunków albo fotografii.

IV. Rok. 6 godzin tygodniowo.

Dalszy ciąg studyów z roku poprzedniego, ze szczególnem uwzględnieniem indywidualnych zdolności ucznia. Ćwiczenia w odlewaniu gotowych robót uczniów.

b) W szkole zawodowej dla ślusarzy artystycznych.

Uczniowie tego działu uczą się modelowania od II. roku począwszy przez trzy lata po 6 godzin tygodniowo. Traktowanie tego przedmiotu odbywa się sposobem szkicowania ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb ślusarza.

II. Rok. Obznajomiwszy się z materyałami służącymi do modelowania modelują uczniowie według modeli gipsowych, zaczynając od form najprostszych i przechodzą stopniowo do form coraz trudniejszych.

III. Rok. Kopiowanie ornamentów z modeli gipsowych w stylu renesansowym i barokowym.

IV. Rok. Kopiowanie trudniejszych ornamentów jako to: masek, figur ludzkich, zwierzęcych i t. p.

Uczniowie zdolniejsi modelują także z rysunków i fotografii. Równocześnie ćwiczą się w odlewaniu w gipsie i kleju.

c) W szkole zawodowej dla rzeźbiarzy dekoracyjnych.

I. Rok.	18 godzin	tygodniowo i przeciętnie w roku.
II. Rok.	22 „	
III. Rok.	38 „	
IV. Rok.	40 „	

Do tych godzin doliczają się również godziny przeznaczone do modelowania w gipsie.

Uczniowie tego udziału uczą się modelowania równomiernie w formach ornamentalnych i figuralnych w sposób wyżej wskazany, jednakże we formie o ile możności wykończonej; oprócz tego ćwiczą się w modelowaniu w glinie i sztukatorstwie w gipsie.

Snycerstwo.

I. Rok. W zimie 23, w lecie 29 godzin; przeciętnie w roku 26 godzin tygodniowo.

Z godzin tych przypada 5 godzin tygodniowo na naukę początkową stolarstwa; jako to: ćwiczenia w używaniu i obcho-

dzeniu się z narzędziami. Ćwiczenia w cięciu piłką w różnych gatunkach drzewa.

Dalej 4 godziny tygodniowo przypadają na naukę w początkach tokarstwa, a 17 godzin tygodniowo na naukę właściwego snycerstwa, a mianowicie: ćwiczenia w dowolnym cięciu dłutem, wykończenie pojedyńczych brzegów i płaszczyzny dwóch brzegów, jakoteż płaszczyzny pod kątem prostym. Przez pewien czas zatrudnienie dowolne w celu rozpoznania kierunku, smaku, sposobu i stopnia uzdolnienia ucznia.

Tok nauki Neużila i nauka ornamentu roślinnego w drzewie.

II. Rok. W zimie 21, w lecie 27 godzin; przeciętnie w roku 24 godzin tygodniowo.

Z tego 5 godzin tygodniowo przypada na dalszy ciąg nauki praktycznej w stolarstwie jako to: połączenia dwóch brzegów ze sobą pod względem dokładnego przylegania, klejenia różnych rodzajów śrub, klamer i t. p. tudzież ich zastósowanie w różnych rodzajach wiązań drzewnych.

Dalej 19 godzin tygodniowo przypada na naukę snycerstwa.

Elementarny tok nauki według modeli z drzewa przez profesora Klotza, aż do ornamentu jako całości na ograniczonej płaszczyźnie.

II. Rok. W zimie 25, w lecie 31 godzin; przeciętnie w roku 28 godzin tygodniowo.

Snycerstwo z modeli gipsowych w przedmiotach dających się użyć przy wyrobach stolarskich jako to: wnęki, fryze, kapitele, maski i t. p.

Uczniowie zdolniejsi wyrabiają części ciała ludzkiego z wzorów figuralnych według profesora Klotza.

IV. Rok. W zimie 36, w lecie 42 godzin; przeciętnie w roku 39 godzin tygodniowo.

Wyroby przedmiotów snycerskich do użytku codziennego, według gotowych wzorów z drzewa albo modeli gipsowych, jakoteż według fotografii. Dekorowanie różnych części składowych mebli według wzorów, ze zmianami w kompozycyi. Swobodne kompozycye ornamentów do dekorowania mebli, przez uczniów zdolniejszych.

Dla uczniów więcej utalentowanych dalszy ciąg toku nauki rzeźby figuralnej według profesora Klotza, a względnie według klasycznych modeli gipsowych, jakoteż według wzorów z natury.

Uczniowie, okazujący niezwykłe zdolności, którzy ukończyli IV. rok nauki z dobrym postępem, a życzyliby sobie kształcić się dalej w snycerstwie figuralnem, mogą być przyjęci na V. i VI. rok snycerstwa.

Program nauki dla tych uczniów ustanowiony będzie w każdym pojedyńczym wypadku osobno przez Dyrekcyę w porozumieniu z odnośnym nauczycielem zawodowym, z uwzględnieniem zdolności ucznia. Uczniowie w V. i VI. roku nauki zatrudnieni będą wyłącznie w pracowni.

Technologia metali i drzewa

dla wszystkich szkół zawodowych, z wyjątkiem szkoły zawodowej dla malarzy i rzeźbiarzy dekoracyjnych.

II. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Własności metali i aliażów ze szczególnem uwzględnieniem żelaza i stali. Własności drzewa. Towaroznawstwo żelaza, stali i drzewa, jakoteż materyałów pomocniczych, ważnych przy obrabianiu metali i drzewa. Opisanie narzędzi i najważniejszych maszyn pomocniczych dla przemysłu metalowego i drzewnego. Urządzenie warsztatów z uwzględnieniem małych motorów. Techniczna kalkulacya kosztów ruchu i wydatności ruchu maszynowego.

Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach okaleczenia.

Kaligrafia.

I. Rok. 2 godziny tygodniowo.

Pismo zwykłe głoskami łacińskiemi i niemieckiemi, pismo rondowe, drukowane, klockowe i igiełkowe.

Nauka o formach architektonicznych.

III. Rok. 2 godziny wykładu, 4 godziny rysunków.

Wykład. Pojęcie form architektonicznych. Konieczność zasad konstrukcyjnych w architekturze. Pojęcie elementów architektonicznych. Podział architektoniczny w kierunku poziomym, gzemsy, prawo trójdzielności architektonicznej.

Podział architektoniczny w kierunku pionowym, pojęcie kolumny, filara i pilastra, dolna średnica jako miara zasadnicza. Pojęcie architektonicznego porządku jako całości.

Pojęcie stylu jako piętna budowy, krótki pogląd na starożytny styl grecki i rzymski, jako podstawy do zrozumienia form odrodzenia.

Porządki architektoniczne: dorycki, toskański, joński, koryncki.

Formy architektoniczne z epoki odrodzenia z użyciem form rzymskich, podług wzorów Vignoli ze szczegółowem przedstawieniem znamion charakterystycznych. Wspólne zasady kapiteli, ich powstawanie pod względem formalnym i konstrukcyjnym. Porównanie kapiteli rzymskich i renesansowych z formami greckiemi przy pomocy odnośnych modeli.

Rysunki. Szczegółowe opracowanie przedmiotu na podstawie odnośnych szkiców i rysunków na tablicy szkolnej za pomocą najprzystępniejszych metod i z szczególnem uwzględnieniem dokładnego zrozumienia plastyki form architektonicznych.

Rysowanie form architektonicznych przy zastosowaniu jednej miary tak pojedyńczych ich części, jakoteż całości, aby uczniowie przyswoili sobie zrozumienie proporcyi.

Roboty kobiece.

Rysunki wolnoręczne w szkole hafciarstwa.

I. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Rysowanie prostych w różnych kierunkach, kątów, meandrów, plecionek, trójkątów, czworoboków i wieloboków z rozdzieleniem pól.

Linie łukowe i faliste, plecionki, liście stylizowane, rozety, i ornamenta proste według wzorów rysowanych na tablicy szkolnej; przyczem zwraca się uwagę na poprawne wykonanie konturów najprzód ołówkiem, później tuszem i piórem.

II. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Rysowanie ornamentów według wzorów. Wyciąganie piórem albo pendzlem. Ćwiczenia w nakładaniu farbami z objaśnieniem zasad nauki o barwach.

Rysowanie liter i monogramów.

III. i IV. Rok. 8 godzin tygodniowo.

Rysowanie według wzorów z przemysłu tkackiego, zdjęcia z przedmiotów wzorowych, dawnego hafciarstwa, koronkarstwa, i robót z aplikacyi. Nakładanie rysunków w najprostszy sposób farbami o tyle tylko, o ile to jest potrzebne do wykonania haftów. Kombinacye ornamentów do robót hafciarskich, tudzież ćwiczenia w rysunku figuralnym i w rysunku symbolów heraldycznych.

Rysunki kroju.

I. i II. Rok. w szkole hafciarstwa i koronkarstwa po 1 godzinie tygodniowo.

O braniu miary i kroju. Ćwiczenia w rysowaniu kroju sukien i części tychże, jakoteż przedmiotów przemysłu artystycznego, nadających się do dekoracyi haftów albo koronek (kołnierze, manszety, pasy, torebki ręczne, poduszeczki, draperye, itp.).

Roboty hafciarskie

przeciętnie w roku po $23^1/_2$ godzin tygodniowo.

I. Rok.

Ściegi Holbeina, ścieg jednostronny, wiedeński i płaski, mereszka szwedzka z zarabianiem brzegów w kanwie i wszywaniem szutasiu w róg mereszki. Najróżnorodniejsze wzory węzłów. Tamburowanie różnego rodzaju. Mereszka rumuńska.

Ścieg koronkowy jednostronny na dwa sposoby, w dwóch i czterech rzędach. Ścieg kutasikowy i smyrneński.

II. Rok.

Ścieg warkoczykowy, haft kolorowy pojedyńczy na płótnie, roboty fantastyczne, najdelikatniejszy haft biały z różnymi wyciętymi lub wyciąganymi ażurami szwajcarskimi. Wykonywanie haftem liter początkowych i monogramów. Różne wzory robót macramé. Szutaś grecki. Filet, gipiura, koronki hiszpańskie, wykonane robotą grubą i najdelikatniejszą.

III. Rok. Przeciętnie $24^1/_2$ godzin tygodniowo.

Punto tirato, haft kolorowy w jedwabiu różnemi starożytnemi technikami. Haft Janina, haft techniką arabską, perską i marokańską, haft węzełkowy i zwykły haft płaski.

IV. Rok. Przeciętnie $24^1/_2$ godzin tygodniowo.

Różne rodzaje wzorów koronek szytych. Koronki cieniowane. Składanie różnych materyi kolorowych. Aplikacya w rękach ze sznurkiem lub bez sznurka, jakoteż z różnymi brzegami lub bez nich. Aplikacya w krosnach z różnorodnymi brzegami i różnymi starożytnymi ściegami. Technika oryentalna.

Najdelikatniejsze malowidło igłą. Obhaftowywanie różnymi złotymi ściegami i z różnych wzorów według haftów starożytnych i tkanin. Haftowanie inicyałów, monogramów i herbów haftem złotym. Koronka filigranowa.

Technika hafciarska i prowadzenie zapisków książkowych

po 2 godziny tygodniowo.

I. Rok. Wykłady o charakterystyce technik, stylów, i t. p. z prowadzeniem odnośnych notatek pisemnych i rysunkowych.

II. Rok. Wykłady o technice hafciarstwa, o stylu itp. z prowadzeniem odnośnych notatek pisemnych i rysunkowych.

III. i IV. Rok. Wykłady o charakterystyce hafciarstwa, stylu itp. z prowadzeniem odnośnych notatek pisemnych i rysunkowych.

Przenoszenie wzorów na materye

po 2 godziny tygodniowo.

I. Rok. Rysunki i przenoszenie wzorów.

II. Rok. Nauka rysunków do przenoszenia wzorów na materye za pomocą wykłuwania.

III. Rok. Przenoszenie wzorów na materye. Ćwiczenia w wycinaniu kartonu do robót aplikacyjnych i haftem złotym.

IV. Rok. Przenoszenie wzorów na materye. Ćwiczenia w wycinaniu materyi.

Nauka rysunków w szkole koronkarstwa

po 6 godzin tygodniowo.

I. Rok. Rysowanie według wzorów Storcka na kratkach jako to: linii prostopadłych, poziomych i ukośnych, rysowanie koła, motywa do koronek czeskich, reticella, koronek wstęgowych i t. d. Z początku używa się cyrkla, linealu i grafionu do wyciągania rysunku tuszem.

II. i III. Rok. Rysowanie koronek bogatszych według wzorów i zdjęć z okazów wzorowych. Ćwiczenia w kompozycyi.

Roboty koronkarskie.

I. Rok. Przeciętnie 29$^1/_2$ godzin tygodniowo w roku.

Koronki klockowe, elementa tasiemki z brzegiem, pikotami i kryciami, ząbki plecione okrągłe i śpiczaste, tasiemki z tłem. Koronki weneckie z nici i bawełny ze zwykłemi tasiemkami, sznureczkami i plecionkami. Koronki idryjskie w różnych wykonaniach.

II. i III. Rok. Przeciętnie 29$^1/_2$, względnie 30$^1/_2$ godzin tygodniowo.

Koronki duchesse z tłem i bez tła, z nici i jedwabiu. Koronki reticella od najprostszych aż do najdelikatniejszych z nici, jedwabiu i złota. Koronki gipiurowe, relief i koronki brukselskie z jedwabiu i nici. Elementa koronek szytych, konturowanie, tło pełne i ażurowe, ściegi, ząbki, dzierganie, pająćzki, koronki weneckie z nici, kolorowanego jedwabiu i złota, koronki z tłem szytem albo fabrycznem. Koronki reticella i relief. Koronki filigranowe i w końcu koronki paragwajskie.

PROGRAM NAUKI PRAKTYCZNEJ

w szkołach zawodowych dla ślusarzy, stolarzy i tokarzy.

a) Ślusarstwo. Praktyczne ćwiczenia przy śrubsztaku, a mianowicie w używaniu pilnika, dłuta ślusarskiego, młotka i tłuczków (Punzen) etc. Ćwiczenia w używaniu maszyn pomocniczych. Ćwiczenia w wytłaczaniu, rytowaniu, cyzelowaniu i nagryzaniu kwasami. Sporządzanie okuć prostych i ozdobnych do okien, drzwi i mebli, zamków konstrukcyi zwykłej i skomplikowanej. Wykonywanie według osobnych rysunków przedmiotów budowlanych, oraz mniejszych przedmiotów ozdobnych do użytku służących, jak kasety, lichtarze, latarnie etc.

W kuźni ćwiczą się uczniowie: w utrzymywaniu ognia kowalskiego, pomaganiu przy kuciu, spogrzewaniu, (szwajsowaniu) żelaza, odkuwaniu narzędzi ślusarskich, kuciu przy pomocy form, stalowaniu, hartowaniu, lutowaniu. Nadto wykonywują się kute ornamenta, liście, rozety, kwiaty i t. d ; kraty proste i ozdobne w różnych zastosowaniach, świeczniki, krzyże i inne przedmioty, o ile to celom szkoły odpowiada.

Nauki praktycznej udziela się z uwzględnieniem kierunku budowlanego i artystycznego, stosownie do tego, do której z tych szkół uczeń uczęszcza, postępując zawsze systematycznie od rzeczy łatwiejszych do trudniejszych. Zważa się przytem na dokładność wykonania, na poprawność form i na obznajomienie ślusarzy artystycznych z techniką dawnych mistrzów tego zawodu.

b) Stolarstwo. Sposób używania wszelkich narzędzi stolarskich, szlifowanie ich i ostrzenie pił. Obrabianie drzewa za pomocą piły, hebla i dłuta, systematyczne przerabianie wszelkich połączeń drzewnych, ważnych dla stolarstwa budowlanego i meblowego, szlifowanie i polilurowanie płaszczyzn, klejenie i wykładanie (furnirowanie), wykonywanie różnych wykładanych i polilurowanych profilów, żłobkowanie, odczyszczanie, szlifowanie i polilurowanie intarsyi w drzewie, metalu i kości słoniowej.

Wykonywanie według rysunków: okien, drzwi, bram i pułapów, drobnych sprzętów, mebli prostych i wykwintnych, pojedyńczo oraz całych urządzeń pokojowych, wszelako tylko w granicach, nie przekraczających celów szkolnych.

Uczniowie działu stolarskiego pobierają także naukę tokarstwa na pierwszym roku i elementarną naukę snycerstwa na czwartym roku.

Nauka uwzględnia osobno zadania stolarzy budowlanych i meblowych i czyni zadość wymaganiom co do dokładności roboty i pewności wykonania. W późniejszym okresie nauki zniewala się uczniów do przyswojenia sobie potrzebnej w życiu przemysłowca szybkości w wykonywaniu.

c) Tokarstwo. Obznajomienie uczniów z tokarką i ćwiczenia w używaniu narzędzi tokarskich. Obrabianie różnych gatunków i rodzajów drzewa na tokarce, przerabianie systematycznego toku nauki, złożonego z prostych form i bogato profilowanych, toczenie pierścieni i kul, cięcie gwintów, toczenie przedmiotów owalnych, szlifowanie i polilurowanie na tokarce. Elementa toczenia w metalu.

Sporządzanie według rysunków przedmiotów drobnych do użytku służących i zbytkowych, jako to: podstawek, talerzy, puszek, futerałów, lichtarzy, szachów i t. d. Wykonywanie części toczonych do sprzętów i mebli, balasków, ozdób architektonicznych i t. p. Toczenie rogu i kości i wyrabianie z tych materyałów różnych przedmiotów jak: fajek, cygarniczek, kul bilardowych, rączek do lasek i. t. p. Uczniowie tego działu pobierają także naukę stolarstwa na pierwszym roku i naukę snycerstwa na czwartym roku, celem uzdolnienia ich do przyozdabiania przedmiotów toczonych, a więc samoistnego wykonywania tak zw. tokarstwa galanteryjnego.

V. WARSZTATY I PRACOWNIE SZKOLNE.

W skład organizmu c. k. Państwowej szkoły przemysłowej wchodzą w myśl statutu tejże szkoły na razie 4 oddzielne warsztaty, a mianowicie: *a)* dla ślusarstwa budowlanego i artystycznego; *b)* dla stolarstwa budowlanego i meblowego; *c)* dla tokarstwa i *d)* dla snycerstwa. Oddział dla kobiet połączony jest nadto z pracownią robót ręcznych; *e)* dla haftów i *f)* dla koronek.

Nauka warsztatowa stanowi wprawdzie ważną część organiczną programu szkoły, niema jednak wyłącznej przewagi nad innymi przedmiotami, objętymi planem nauki. Szkoła, jako zakład kształcący, tem różni się od warsztatu prywatnego, że nie spuszczając z oka celów praktycznych, podaje zarazem uczniom w formie możliwie przystępnej te niezbędne wiadomości, które obok rysunku zawodowego dają podstawę do samoistnej pracy i twórczości przemysłowej. Zadaniem warsztatów szkolnych jest tedy wychowanie rzemieślników nie tylko biegłych w rzemiośle i obeznanych wszechstronnie z techniką odnośnego zawodu, ale przedewszystkiem rzemieślników inteligentnych, zdolnych kiedyś zająć wybitniejsze stanowisko na polu produkcyi przemysłowej w kraju.

Warsztaty tutejszej szkoły mają do dyspozycyi siłę mechaniczną, której dostarcza motor gazowy o sile 8 koni Urządzenie dotychczasowe, którego wartość wynosi przeszło 20.000 zł. w. a. przedstawia się w następujący sposób:

a) Pracownia ślusarska posiada prócz potrzebnej liczby śrubsztaków, jedne nożyce zwyczajne do blachy, a drugie duże o długości noży 1 *m*, dalej wiertarkę ręczną, wiertarkę do transmisyi przystosowaną i takąż wiertarkę o szybkim obrocie; tokarkę wyrównywującą (z śrubą kierowniczą), dwie tokarki mniejsze z deptakiem i transmisyą, tokarkę żelazną większą oraz 2 toczydła do szlifowania. Oddzielnie umieszczona kuźnia posiada 1 ognisko przenośne, 3 ogniska żelazne, zasilane wspólnym wentylatorem, a nadto każde z tych ognisk posiada oddzielny miech kowalski cylindrowy i może być używane niezależnie od ruchu transmisyi.

b) Pracownia stolarska posiada 20 warsztatów, kompletnie wyposażonych we wszystkie narzędzia potrzebne, piłę cyrkularną, piłę taśmową i uniwersalną heblarkę konstrukcyi Hofherra & Schrantza, ręczną maszynę do ciągnienia profili, a wreszcie 2 toczydła do ostrzenia narzędzi.

c) Pracownia tokarska posiada 7 tokarek drewnianych i dwie żelazne z przyrządem do toczenia przedmiotów owalnych i wykonywania skomplikowanych robót tokarskich, tudzież toczydło do ostrzenia narzędzi, poruszane za pomocą transmisyi.

d) Pracownia snycerska rozporządza 24 warsztatami snycerskimi, dwoma toczydłami do ostrzenia dłut i wszelkimi potrzebnymi przyborami.

VI. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO, URZĘDNIKÓW I SŁUŻBY Z KOŃCEM R. SZ. 1897/98.

DYREKTOR.

1. **Gorgolewski Zygmunt**, c. k. Dyrektor, architekt, Radca budownictwa, członek III. sekcyi c. k. Rady szkolnej krajowej, członek komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, zastępca członka komisyi egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o posadę budowniczego, członek Wydziału szkolnego król. stoł. miasta Lwowa i kuratoryi miejskiej szkoły przemysłowo-handlowej; członek ściślejszego komitetu krajowego mającego się zająć obesłaniem światowej wystawy w Paryżu 1900 r.

NAUCZYCIELE.

2. **Kłapkowski Władysław**, c. k. profesor, członek komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, docent miejskiej szkoły przemysłowo-handlowej, członek głównego Zarządu Towarzystwa Pedagogicznego. Uczył rysunków wolnoręcznych i kaligrafii w półroczu zimowem 31, w letniem 11 godzin tygodniowo.
3. **Münnich Tadeusz**, c. k. profesor, architekt, techniczny referent c. k. Rady szkolnej krajowej w sprawie projektów na budynki szkół ludowych, zastępca członka komisyi egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o koncesyę na majstrów murarskich, ciesielskich i kamieniarskich, tudzież rurmistrzów; członek Wydziału głównego Towarzystwa politechnicznego i komitetu redakcyjnego, „Czasopisma technicznego“. — Uczył nauki o formach architektonicznych i projektowania w półroczu zimowem 34, nadto w letniem 9 godzin tygodniowo rysunków zawodowych na kursie przemysłowym uzupełniającym.
4. **Pietsch Edward**, c. k. profesor, artysta malarz. Uczył rysunków wolnoręcznych, nauki o formach artystycznych, rysunków wolnoręcznych z modeli gipsowych, rysunków artystyczno-przemysłowych i anatomii w obu półroczach po 24 godzin tygodniowo.
5. **Bruchnalski Kaźmirz**, c. k. profesor i kierownik warsztatów. Uczył rachunków przemysłowych, algebry, prowadzenia

ksiąg i technologii w półroczu zimowem 16, w letniem 4 godziny tygodniowo; sprawował nadto kierownictwo warsztatów.

6. **Bronikowski Kaźmirz**, c. k. profesor. Uczył języka polskiego i niemieckiego w półroczu zimowem 21, w letniem 14 godzin tygodniowo.

7. **Wiśniowiecki Tadeusz**, c. k. profesor, artysta rzeźbiarz. Uczył modelowania w obu półroczach po 24 godzin tygodniowo.

8. **Mostowski Tadeusz**, c. k. profesor, architekt, koncesyonowany budowniczy. Uczył rysunków zawodowych dla ślusarzy i stolarzy, prowadził naukę konstrukcyi i rysunków budowniczych, ekonomii budowniczej, budownictwa wiejskiego i projektowania w półroczu zimowem 28, w letniem 10 godzin tygodniowo.

9. **Rybkowski Tadeusz**, c. k. profesor, artysta malarz, członek Wydziału koła literackiego. Uczył rysunków wolnoręcznych i malarstwa dekoracyjnego w obu półroczach po 21 godzin tygodniowo

10. **Głowacki Justyn**, c. k. rzeczywisty nauczyciel. Uczył geometryi, rysunków geometrycznych, geometryi wykreślnej w półroczu zimowem 32, w półroczu letniem 8 godzin tygodniowo.

11. **Baecker Łucyan**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, architekt, koncesyonowany budowniczy i autoryzowany geometra. Uczył konstrukcyi budowniczych i rysunków zawodowych w półroczu zimowem 28 godzin, w półroczu letniem 10 godzin tygodniowo.

12. **Weiss Adolf Wiktor**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, architekt, i koncesyonowany budowniczy, uczył w zimowem półroczu konstrukcyi budowniczych i geometryi godzin 33, w półroczu letniem geometryi i rysunków geometrycznych 6 godzin tygodniowo.

13. **Bełtowski Juliusz**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, artysta rzeźbiarz, kierował nauką w pracowni snycerskiej w obu półroczach po 40 godzin tygodniowo.

14. **Bogucki Jan**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, inżynier, wykładał nauki przyrodnicze, miernictwo, budownictwo drogowe i wodne i udzielał rysunków mechaniczno technicznych na kur-

sie przemysłowym uzupełniającym, w półroczu zimowem 30 godzin, w letniem 12 godzin tygodniowo.

15. **Rejchan Stanisław**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, artysta malarz. Uczył rysunków wolnoręcznych i malarstwa dekoracyjnego w półroczu zimowem 24, w półroczu letniem 18 godzin tygodniowo.

16. **Harasimowicz Piotr**, c. k. rzeczywisty nauczyciel, artysta rzeźbiarz. Prowadził naukę w szkole zawodowej dla rzeźbiarstwa dekoracyjnego w obu półroczach po 24 godzin tygodniowo.

NAUCZYCIELE POMOCNICZY.

17. **Podhorodecki Włodzimierz**, architekt, koncesyonowany budowniczy, udzielał nauki projektowania, w półroczu zimowem 30 godzin tygodniowo.

18. **Kühn Henryk**, artysta malarz. Udzielał nauki w ćwiczeniach praktycznych malarstwa dekoracyjnego i rysunków wolnoręcznych na I. r. działu artystycznego w 25 godzinach tygodniowo.

SUPLENCI.

19. **Sorys Karol**. Uczył języka polskiego, niemieckiego i rachunków, w półroczu zimowem 24, w półroczu letniem 14 godzin tygodniowo.

ASYSTENCI.

20. **Bratkowski Roman**, artysta malarz, asystent dla szkoły zawodowej malarstwa dekoracyjnego po 21 godzin tygodniowo.

21. **Chudecki Kazimierz**, technik, asystent dla rysunków technicznych i zawodowych, nauczyciel pomocniczy rysunków zawodowych w miejskiej szkole przemysłowo-handlowej, w półroczu zimowem 20, w letniem 14 godzin tygodniowo.

NAUCZYCIELKI.

22. **Bełtowska Katarzyna**, udzielała nauki haftów w półroczu zimowem 26, w półroczu letniem 31 godzin tygodniowo.

23. **Knee Marya**, udzielała nauki koronek w półroczu zimowem 28, w półroczu letniem 33 godzin tygodniowo.

24. **Komorowska Helena**, uczyła rysunków na oddziale dla kobiet w obu póroczach po 24 godzin tygodniowo.

ASYSTENTKI.

25. **Dzieduszycka hr. Karolina**, asystentka do nauki haftów.

WERKMISTRZE.

26. **Żaak Henryk**, c. k. werkmistrz XI. kl. rangi, dla nauki stolarstwa. Udzielał nadto rysunków zawodowych dla stolarzy w szkole przemysłowej uzupełniającej w obu półroczach po 4 godziny tygodniowo.
27. **Marynicz Bolesław**, werkmistrz dla nauki ślusarstwa artystycznego.
28. **Król Michał**, werkmistrz dla nauki tokarstwa.
29. **Pretorius Teodor**, werkmistrz dla nauki ślusarstwa artystycznego.
30. **Stach Szczepan**, werkmistrz dla nauki ślusarstwa artystycznego.
31. **Kowalski Grzegorz**, werkmistrz dla nauki ślusarstwa budowlanego.
32. **Kaczyński Jan**, werkmistrz dla nauki stolarstwa.

POMOCNICY W PRACOWNIACH.

33. **Wdowicki Ignacy**, pomocnik do nauki rzeźby dekoracyjnej.

URZĘDNICY.

34. **Jarek Stanisław**, urzędnik administracyjny Dyrekcyi.

SŁUŻBA.

1. **Warnicki Wilhelm**, portyer.
2. **Ostrowski Michał**, I. sługa szkolny.
3. **Hnatów Jerzy**, II. sługa szkolny.
4. **Berezowski Alfred**, III. sługa szkolny, oraz dozorca ogrzewalni centralnej i motora wodociągowego.

Nadto na porę zimową 3 sługi pomocnicze.

Z członków grona nauczycielskiego zajmują się:

a) **Prof. Bruchnalski Kaźmirz**, biblioteką nauczycieli, zbiorem środków naukowych i gabinetem technologicznym.
b) **Prof. Bronikowski Kaźmirz**, biblioteką uczniów.
c) **Prof. Bogucki Jan**, gabinetem fizykalnym.
d) **Prof. Harasimowicz Piotr**, zbiorem modeli gipsowych.

VII. SPRAWY OSOBISTE

I CZYNNOŚCI POZASZKOLNE CZŁONKÓW GRONA NAUCZYCIELSKIEGO.

Dyr. Radca Gorgolewski Zygmunt, należąc do komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, brał czynny udział w czynnościach stałej komisyi administracyjnej.

Pod jego nadzorem opracowane były wszystkie sprawy budowlane, dotyczące budowy szkół ludowych w Galicyi, mianowicie sporządzanie szkiców, projektów i szczegółów potrzebnych do tychże budowli.

Rozpoczął jako artystyczno-techniczny kierownik budowę nowego teatru miejskiego we Lwowie, wedle swego projektu, odznaczonego na konkursie pierwszą nagrodą.

Brał czynny udział w posiedzeniach Wydziału szkolnego król. stoł. miasta Lwowa i Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie.

Należał do członków jury którzy oceniali plany konkursowe na budowę nowego gmachu muzeum miejskiego i do ściślejszego komitetu krajowego mającego się zająć obesłaniem wystawy światowej w 1900 r.

Prof. Münnich Tadeusz, jako referent c. k. R. S. K. wydał orzeczenia techniczne w sprawie planów i kosztorysów na budowę szkół ludowych w 40 miejscowościach, prowadzi nadzór techniczny nad budową szkoły w Bóbrce, wykonał plany normalne wraz z kosztorysem dla 4-ro klasowych szkół ludowych, szkice dla 4-ro kl. szkoły w Żelechowie i 6-cio kl. w Chodorowie, szkice internatu dla uczniów seminaryum naucz. w Tarnopolu, szkice dla szkoły garncarskiej i szkoły dla przemysłu drzewnego w połączeniu z warsztatami.

Na wezwanie Rady szk. okręgowej w Kałuszu wykonał plany i kosztorysy dla budynków szkoły 6-cio kl. męskiej i żeńskiej.

Fungował jako ekspert c. k. R. S. K. w sprawie budowy szkół w Rudkach i Kałuszu oraz wyboru gruntu pod budowę szkół ludowych w Buczaczu.

Wykonał projekt całkowitej przebudowy, oraz dobudowy nowych części i drugiego piętra wolno stojącego domu pod l. 20 przy ulicy Brajerowskiej we Lwowie, opracował szczegóły i prowadził architektoniczne kierownictwo budowy.

Wykonał szkice na willę we Lwowie i opracowuje odnośne plany.

Rozpoczął wydawnictwo podręcznika do nauki form architektonicznych, dla użytku szkół przemysłowych.

Prof. Bruchnalski Kaźmirz, napisał książkę dla młodzieży p. t. „Opowiadania i obrazki z dziedziny technologii“ 8⁰ str 198 z 89 rysunkami, wydaną staraniem Towarzystwa pedagogicznego.

Kierował miejską szkołą przemysłowo - handlową i wykładał matematykę w krajowej szkole gospodarstwa lasowego.

Uporządkował bibliotekę zakładu i sporządził katalog kartkowy i realny.

Prof. Mostowski Tadeusz, z polecenia Wys. c. k. Rady Szkolnej Krajowej był kierownikiem budowy 5-cio klasowej szkoły ludowej w Rohatynie.

Na wezwanie c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu opracował szczegóły do swego projektu dla budującego się muzeum górniczego imienia Najjaśniejszego Pana w Wieliczce.

Wykonał projekt i prowadził budowę kamienicy dwupiętrowej przy ulicy Zielonej l. 25.

Wykonał szczegóły oraz nadzorował przy budowie dworu Wnego Jana Komorowskiege w Stanach, według projektu architekta ś. p. Zygmunta Dobrowolskiego w Zakopanem.

Nadzorował przy budowie willi Wielm. Józefa Weisera w Sassowie.

Prof. Rybkowski Tadeusz, wykonał 6 płócien dekoracyjnych do sali posiedzeń c. k. Dyrekcyi kolei państwowych, naśladujących gobeliny, karton akwarelowy, przedstawiający „Kolonie wakacyjne w Tuchli“ również na zamówienie Dyrekcyi kolei; album pamiątkowe dla Radcy p. Zygadłowicza na 40 letni jubileusz służby od kolegów, składające się z 6

kart widoków Lwowa, wykonanych akwarelą i winietę akwarelą do obrazu pamiątkowego dla Dyrektora Schwarza. Oprócz tego wykonał wiele innych prac drobniejszych, jak wachlarze, akwarele i t. p.

Prof. Baecker Lucyan, jako członek Komisyi słownikowej Tow. politechnicznego, pracuje nad słownictwem technicznem, polskiem, z zakresu budownictwa i architektury.

Zajmował się restauracyą „zamku Jabłonowskich" w Maryampolu.

Wspólnie z prof. J. Boguckim przygotowuje skrypta dla uczniów pt.: „Zasady obliczania wytrzymałości konstrukcyi budowlanych, objaśnione przykładami z codziennej praktyki zawodowej".

Prof. Weiss Adolf Wiktor, wykonał plany na dom 2 piętrowy przy ulicy Ochronek l. 4, tudzież prowadził budowę i rekonstrukcyę pałacu J. E. hr. Kazimierza Badeniego w Busku, oraz wykonał wiele innych pomniejszych prac z zakresn budownictwa.

Prof. Bełtowski Juliusz, wykonał figurkę (z gipsu) Św. Barbary do niszy jednej z kamienic we Lwowie; figurę z drzewa „Niepokalane poczęcie Panny Maryi" (nat. wielk.), do wielkiego ołtarza kościoła parafialnego w Sarnkach dolnych; biust Adama Mickiewicza ($1^1/_2$ nat. wielk.) i projekt postumentu pomnika w Nowym Targu. Projektował wieniec i kasetę, ofiarowane przez Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych w uroczystość 100-letniej rocznicy urodzin A. Mickiewicza, a umieszczone w oddziale Mickiewiczowskim Muzeum narodowego w Krakowie.

Prof. Bogucki Jan, wykonał dla Wysokiego Wydziału krajowego w ciągu feryi letnich 1897 szczegółowe zdjęcie tachymetryczne w okolicy Brzozowa i przeprowadził studya nad rozwinięciem trasy drogowej z Brzozowa do Nozdrzca.

Na podstawie odczytu wypowiedzianego w styczniu 1898, ogłosił w Czasopismie technicznem rozprawę p. t. „O fundamentach nowego teatru we Lwowie"; to samo w języku niemieckim w „Monatschrift für öffentlichen Baudienst" z r. 1898.

Z polecenia p. radcy Gorgolewskiego wykonał statyczne obliczenia dźwigarów żelaznych dla nowego teatru we Lwowie, jakoteż sprawdzał obliczenia wszelkich konstrukcyj żelaznych tego teatru i przeprowadził konstrukcyę ankrowania murów całego gmachu.

Wykonał projekt fundamentów betonowych dla gmachu Muzeum przemysłowego we Lwowie i szczegółowe zdjęcie sytuacyjne i niwelacyjne placu Castrum z otoczeniem.

W r. 1897 brał udział w wycieczce techników dla obejrzenia budowy kolei miejskiej w Wiedniu, robót wodnych na kanale Dunaju, wodociągu miasta Wiednia, jakoteż ujęcia wody w. górach alpejskich; ogłosił częściowe sprawozdanie z tej wycieczki w Czasopiśmie technicznem z roku 1898 p. t. „Mosty wiedeńskie“.

W ciągu roku szkolnego 1897/8 prowadził naukę rysunków technicznych w politechnice lwowskiej, a w lecie 1898 naukę rysunków zawodowych na kursie specyalnym dla nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających.

Wspólnie z prof. Baeckerem opracował podręcznik dla nauki o wytrzymałości konstrukcyi budowlanych, dla uczniów działu budowlanego państwowej szkoły przemysłowej.

Prof. Reichan Stanisław, nowo mianowany członek grona nauczycielskiego, urodził się we Lwowie w r. 1858, ukończył tu wyższą szkołę realną i wstąpił na politechnikę po złożeniu egzaminu dojrzałości w r. 1876. W rok później udał się do Wiednia na Akademię sztuk pięknych. $2^1/_2$ roku przebywał tam w ogólnej szkole malarstwa, a następnie $2^1/_2$ roku w szkole specyalnej malarstwa historycznego u prof. Eisenmengera. W roku 1882 wyjechał do Paryża, gdzie aż do nominacyi na rzeczywistego nauczyciela c. k. państw. Szkoły przemysłowej we Lwowie, t. j. do końca roku 1897 przebywał.

W pierwszych czasach pobytu swego w Paryżu uczęszczał do szkół malarskich Bonnata i Jean Paul Laurensa, a od roku 1884 otworzył własną pracownię, w której z początku malował portrety i obrazy, później zaś zaczął ilustrować dzieła i został współpracownikiem pierwszorzędnych czasopism. Zasilał i zasila dotychczas prawie regularnie: Figaro illustré, Monde illustré, Revue illustré

i wiele innych pism francuskich; jest stałym współpracownikiem angielskiego tygodnika „The Graphic“ i niemieckiej „Illustrirte Zeitung“ z Lipska. Brał udział we wszystkich prawie wielkich wydaniach i de l'uxe księgarzy paryskich. Ilustrował dzieła Daudeta, Musseta, A. Thenneta i t. p. a ostatnimi czasy brał udział przy ilustrowaniu dzieł Balzaca dla wydania amerykańskiego, które było wykonane przez Goupil'a w Paryżu. Wystawiał prawie co roku prace swe w salonie paryskim; na wystawie międzynarodowej w Paryżu w r. 1889 otrzymał medal, również na wystawie krajowej we Lwowie w r. 1894 medal srebrny. Podróżował po Niemczech, Rosyi, Szwajcaryi i Anglii — a przebywał często przez czas dłuższy we Włoszech.

1. stycznia 1898 objął posadę rzeczywistego nauczyciela przy c. k. państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie, zkąd oprócz swych czynności szkolnych zasilał ilustracyami pisma paryskie i „The Graphic“ w Londynie. Do lipskiej „Illustrirte Zeitung“ wysłał 2 rysunki przedstawiające sceny z życia lwowskiego, mianowicie: „Święcenie studni podczas uroczystości Jordanu“ i dwustronną ilustracyę „Bal w Namiestnictwie“. Wykonał okładkę do czasopisma „Vom Fels zum Meer“ i okładkę do „Figaro illustré“. Przy konkursach na plakat wzywający do składek na pomnik Mickiewicza otrzymał pierwszą nagrodę.

Prof. Harasimowicz Piotr Witalis, nowo mianowany członek grona nauczycielskiego, urodzony w Warszawie dnia 29. kwietnia 1857. Szkoły średnie odbył w szkole polskiej na Batignolles w Paryżu. Z końcem roku 1872 powrócił do kraju i uczęszczał do Szkoły sztuk pięknych w Krakowie. Następnie przyjęty został na naukę do prof. Marconiego we Lwowie i tu otrzymał stypendyum od Wysokiego Wydziału krajowego w celu wyjazdu w r. 1882 na dalsze studja do Włoch.

W roku 1883 otrzymał na konkursie we Florencyi, w Szkole sztuk zastosowanych do przemysłu, dwie drugie nagrody za rysunki i modelowanie. Po za godzinami szkolnemi, kształcił się w snycerstwie u jednego z najlepszych snycerzy florenckich, p. Angiola Cheloni'ego. W roku 1884 wyjechał do Rzymu celem kształcenia się prywatnie.

*

Z końcem 1884 roku powrócił do Lwowa i tu otrzymał bezpowrotny zasiłek pieniężny od Wysokiego Wydziału krajowego celem założenia pracowni rzeźbiarskiej we Lwowie. Od tego czasu wykonał wiele prac w kierunku rzeźby dekoracyjnej — w drzewie, kamieniu, marmurze i w odlewach gipsowych, za które otrzymał na Wystawie Sztuki Polskiej w Krakowie w roku 1887 medal bronzowy, a na Wystawie przemysłu budowlanego we Lwowie w roku 1893 medal bronzowy ministerstwa handlu.

W tym to okresie wykonał również następujące ważniejsze prace i tak: dekorował pałace: JE. hrabiego Siemińskiego-Lewickiego we Lwowie, Michała hr. Baworowskiego w Sorocku; ś. p. Zygmunta barona Romaszkana w Ostapiu; dalej we Lwowie budynek c. k. Szkoły państwowej przemysłowej, budynki szkół miejskich im. Mickiewicza, Staszica i Bogusławskiego, łazienki Śtej Anny, dom p. Gubrynowicza i wiele innych. Dekorował również łuk tryumfalny, wystawiony podczas uroczystości 100 letniej rocznicy 3. maja, jak również łuk tryumfalny podczas przyjazdu Najjaśniejszego Pana, przy wylocie alei kolejowej.

Z robót w drzewie wykonał z ważniejszych według własnych projektów, kasetę na jubileusz Wice-Marszałka krajowego, ś. p. Oktawa Pietruskiego, następnie okładki do albumu dla Ojca Św. ofiarowanego przez Uniwersytet lwowski, kilka figur Świętych w drzewie do kościoła panien Sercanek we Lwowie i wiele drobiazgów dla rozmaitych osób.

W roku 1895 ustanowiony został, reskryptem c. k. ministerstwa Oświaty z dnia 15. października 1895 l. 23117, zawodowym nauczycielem modelowania przy c. k. państwowej szkole przemysłowej we Lwowie, a reskryptem z dnia 27. czewca 1896 l. 14678 pozostawiony na tej samej posadzie na dalszy rok szkolny.

Reskryptem z dnia 22. maja 1897 l. 5364, otrzymał urlop sześciotygodniowy i zasiłek państwowy, celem odbycia podróży naukowej do Wiednia, Berlina i Paryża; po odbyciu której złożył rzeczowe sprawozdanie z tej podróży.

Reskryptem z dnia 28. lutego 1898 l. 4288 mianowany został c. k. rzeczywistym nauczycielem modelowania przy c. k. państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie.

W czasie urzędowania wykonał kilka prac mianowicie: projektował i wykonał fasadę i wnętrza pałacu w Beńkowej Wiszni, fontannę w parku tamże i portal do grobowców familijnych w Rudkach dla ś. p. Andrzeja hr. Fredry.

Wykonał rzeźby dekoracyjne do fasady ratusza w Rzeszowie podług szkiców c. k. Radcy budownictwa Szkowrona, jak również fasady domów dla architektów Chołoniewskiego, Godowskiego i Schulza.

Projektował urządzenia wewnętrzne dla cukierni Scholza we Lwowie; bieżącego zaś roku wykonał w skali 1 : 40 model teatru miejskiego we Lwowie, podług projektu c. k. Dyrektora państwowej Szkoły przemysłowej i Radcy budownictwa p. Zygmunta Gorgolewskiego.

Asystent Bratkowski Roman, malował krajobrazy w części na zamówienia, z których trzy zakupiło Towarzystwo Przyjaciół sztuk pięknych, mianowicie: 1) Widok z okolic Nowego Targu. 2) Wieczór nad Dunajcem. 3) Widok zimowy z okolic Lwowa

Asystent Chudecki Kazimierz, wykończył plany dla 3 klasowej szkoły w Horożance i przeprowadził tamże rekonstrukcyę plebanii.

Nauczycielka Bełtowska Katarzyna, wykonała sukienkę do Przenajśw. Sakramentu, restaurowała pas polski, zestawiła rysunki na ornat, stułę i t. p. dla pp. Sakramentek i innych zakładów.

Z rozporządzenia c. k. Rady szkolnej kraj. oceniała i wydała opinię o podręcznikach dla nauczycielek szkół ludowych, wydziałowych i seminaryów.

Nadto jest czynną, jako członek komitetu ankiety w celu zbadania położenia robotnic chrześcijańskich.

Nauczycielka Knée Marya, wykonała haft na makacie jedwabnej buczackiej, ofiarowany przez urzędników politycznych Wandzie hrabiance Badeniance jako podarek ślubny.

Werkmistrz Pretorius Teodor, wykonał grot, zdobiący nową chorągiew korporacyi rzeźników masarzy i mydlarzy we Lwowie.

Kaczyński Jan, nowo mianowany werkmistrz dla stolarstwa, urodzony w roku 1868 we Lwowie, odbył praktykę stolarską i rzeźbiarską, poczem pracował przez lat 10 w pierwszorzędnych warsztatach we Lwowie i Krakowie. Ukończył szkołę uzupełniającą, uczęszczał lat 4 na rysunki zawodowe i dwa lata na rysunkowe kursa specyalne. Werkmistrzem dla nauki stolarstwa meblowego przy tutejszym zakładzie zamianowany został reskryptem wys. c. k. Ministerstwa Wyzn. i Ośw. z dnia 31. lipca 1897 l· 15206, od dnia 1. września 1897.

VIII. WYKAZY STATYSTYCZNE.

1. ŚRODKI NAUKOWE I ZASOBY SZKOŁY Z KOŃCEM ROKU 1897.

1. Urządzenia wewnętrzne 1.522 sztuk w wartości	12.751	zł.	97 ct.
2. Środki naukowe 1.484 okazów „	7.404	„	53 „
3. Biblioteka 632 dzieł „	12.238	„	51 „
4. Narzędzia, warsztaty stolarskie i tokarnie do drzewa 267 okazów, wartości . . .	4.044	„	44 „
5. Urządzenia działu haftów i koronek 95 okazów, wartości	535	„	81 „
6. Maszyny, urządzenia mechaniczne, narzędzia i urządzenia warsztatowe i ochronne działu ślusarskiego 290 okazów, wartości . .	14.787	„	45 „
7. Gotowe roboty w magazynie „ . .	6.431	„	70 „
8. Materyały surowe i pomocnicze wartości .	2.161	„	28 „
Ogólna wartość środków naukowych i zasobów szkoły z końcem roku 1897 wynosi .	61.146	zł.	76 ct.

Nadto zostały wszystkie środki naukowe, biblioteka, urządzenia i warsztaty w ciągu roku 1898 znacznie wzbogacone, jużto darami Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, jużto przez zakupno z odnośnych dotacyi.

2. WYKAZ
frekwencyi uczniów w roku szkolnym 1897/98.

Działy		Kurs I.	II.	III.	IV.	V.	Razem uczniów	uczenic	Ogółem
Dział budowlany	dla murarzy	17	21	11	11	5	65	—	
	„ cieśli	6	2	2	2	—	12	—	
	„ kamieniarzy	1	1	—	1	—	3	—	
	„ ślusarzy budowlanych	6	3	8	—	—	17	—	
	„ stolarzy budowlanych	1	—	—	—	—	1	—	98
Dział artystyczno-przemysłowy	dla malarstwa dekoracyjnego	10	2	5	9	—	26	—	
	„ rzeźbiarstwa „	5	4	2	1	—	12	—	
	„ snycerstwa	8	1	—	1	—	10	—	
	„ stolarstwa (meblowego)	8	—	1	2	—	11	—	
	„ tokarstwa	8	—	1	—	—	9	—	
	„ ślusarstwa artystycznego	20	6	4	1	—	31	—	99
Dział hafciarstwa, uczenice	zwyczajne	8	3	2	1	—	—	14	
	nadzwycz.	6	1	—	1	—	—	8	22
Dział koronkarstwa, uczenice	zwyczajne	5	3	3	—	—	—	11	
	nadzwycz.	4	—	—	—	—	—	4	15
Publiczna sala rysunków i model.	dla pań	39	10	5	4	3	—	61	
	dla panów	37	2	4	1	—	44	—	105
Szkoła przemysłowa uzupełniająca	dla działu budowlanego	24	9	—	—	—	33	—	
	dla działu artystycznego	50	18	—	—	—	68	—	124
	dla działu mechaniczno-techniczn.	16	7	—	—	—	23	—	
Kurs rysunkowy dla nauczycieli szkół przem. uzupełniających		20	—	—	—	—	20	—	20
Razem		299	93	48	35	8	385	98	483

3. KLASYFIKACYA
z końcem roku szkolnego 1897/8.

Poszczególne działy			Liczba uczniów zapisanych z początkiem roku	Wynik klasyfikacyi z końcem roku: pomyślny	niepomyślny	liczba poprawek	nieklasyfikowanych
A. Dział budowlany.							
I. kurs:	Murarstwa . . .	uczniów	17				
	Ciesielstwa . . .	„	6				
	Kamieniarstwa .	„	1	20	1	1	2
II. kurs:	Murarstwa . . .	uczniów	21				
	Ciesielstwa . . .	„	2				
	Kamieniarstwa .	„	1	13	2	6	3
III. kurs:	Murarstwa . . .	uczniów	11				
	Ciesielstwa . . .	„	2				
	Kamieniarstwa .	„	—	12	—	—	1
IV. kurs:	Murarstwa . . .	uczniów	11				
	Ciesielstwa . . .	„	2				
	Kamieniarstwa .	„	1	11		2	1
V. kurs:	Murarstwa . . .	uczniów	5	5	—	—	—
B. Dział przemysłu artystycznego tudzież ślusarstwa i stolarstwa budowlanego.							
I. kurs:	Dział malar. dekor.	uczniów	10	3	3	—	4
	Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego	„	5	3	—	1	1
	„ snycerstwa .	„	8	3	3	—	2
	„ stolarstwa .	„	9	6	1	1	1
	„ tokarstwa .	„	8	—	2	3	3
	„ ślusarstwa .	„	26	10	—	2	14
II. kurs:	Dział malar. dekor.	uczniów	2	1	—	1	—
	Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego	„	4	1	1	—	2
	„ snycerstwa .	„	1	1	—	—	—
	„ stolarstwa .	„	—	—	—	—	—
	„ tokarstwa .	„	—	—	—	—	—
	„ ślusarstwa .	„	9	4	—	5	—
	do przeniesienia . .		162	93	13	22	34

Poszczególne działy		Liczba uczniów zapisanych z początkiem roku	Wynik kłasyfikacyi z końcem roku			
			pomyślny	niepomyślny	liczba poprawek	nieklasyfikowanych
z przeniesienia . .		162	93	13	22	34
III. kurs: Dział malar. dekor.	uczniów	5	2	1	2	—
Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego	„	2	2	—	—	—
„ snycerstwa .	„	—	—	—	—	—
„ stolarstwa .	„	1	1	—	—	—
„ tokarstwa .	„	1	—	—	—	1
„ ślusarstwa .	„	12	10	—	2	—
IV. kurs: Dział malar. dekor	uczniów	9	7	1	—	1
Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego	„	1	1	—	—	—
„ snycerstwa .	„	1	1	—	—	—
„ stolarstwa .	„	2	2	—	—	—
„ tokarstwa .	„	—	—	—	—	—
„ ślusarstwa .	„	1	1	—	—	—
C. Dział haftów.						
I. kurs	uczenic	8	6	—	—	2
II. kurs	„	3	2	—	—	1
III. kurs	„	2	1	—	—	1
IV. kurs	„	1	1	—	—	—
D. Dział koronek.						
I. kurs	uczenic	5	5	—	—	—
II. kurs	„	3	3	—	—	—
III. kurs	„	3	3	—	—	—
Razem . .		222	141	15	26	40

4. ILOŚĆ UCZNIÓW

podług narodowości i miejsca stałego pobytu.

Poszczególne działy	Narodowość: polska	ruska	niemiecka	czeska	inna	Stały pobyt: miejscowi	zamiejscowi
A. Dział budowlany.							
Kurs I.	20	4	—	—	—	4	20
„ II.	22	2	—	—	—	8	16
„ III.	12	1	—	—	—	2	11
„ IV.	13	1	—	—	—	2	12
„ V.	5	—	—	—	—	—	5
B. Dział przemysłu artystycznego wraz z stolarstwem i ślusarstwem bud.							
Kurs I.	54	12	—	—	—	29	37
„ II.	13	2	—	—	1 węgier	6	10
„ III.	17	4	—	—		8	13
„ IV.	9	5	—	—	—	1	13
C. Dział haftów.							
Kurs I.	8	—	—	—	—	5	3
„ II.	3	—	—	—	—	1	2
„ III.	2	—	—	—	—	1	1
„ IV.	1	--	—	—	—	—	1
Uczenice nadzwyczajne	8	—	—	—	—	3	5
D. Dział koronek.							
Kurs I.	5	—	—	—	—	2	3
„ II.	3	—	—	—	—	—	3
„ III.	2	1	—	—	—	1	2
Uczenice nadzwyczajne	4	—	—	—	—	2	2
E. Publiczna sala rysunków i modelowania.							
Sala rysunków dla kobiet	51	7	3	—	—	26	35
Sala rysunków i modelowania dla mężczyzn	38	6	—	—	—	17	27
F. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.							
I. Dział przemysłu budowlanego.							
Kurs I.	18	3	3	—	—	7	17
„ II.	9	—	—	—	—	5	4
II. Dział przemysłu artystycznego.							
Kurs I.	35	13	1	1	—	15	35
„ II.	11	4	1	1	1 włoch	5	13
III. Dział przemysłu mech.-technicznego.							
Kurs I.	14	1	1	—	—	6	10
„ II.	6	1	—	—	—	3	4
Razem	383	67	9	2	2	159	304

5. ILOŚĆ UCZNIÓW

podług wyznania, z podaniem przeciętnego wieku w poszczególnych działach.

Poszczególne działy	Wyznanie					Przeciętny wiek
	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	mojżesz.	Razem	
A. Dział budowlany.						
Kurs I.	19	5	—	—	24	średni wiek 19 (23 lat.)
„ II.	20	3	—	1	24	„ „ 21
„ III.	10	1	—	2	13	„ „ 23
„ IV.	13	1	—	—	14	„ „ 26
„ V.	5	—	—	—	5	„ „ 28
B. Dział przemysłu artystycznego wraz z stolarstwem i ślusarstwem budowlanem.						
Kurs I.	46	15	1	4	66	„ „ 15 (17 lat)
„ II.	12	3	—	1	16	„ „ 16
„ III.	12	5	—	4	21	„ „ 18
„ IV.	7	5	—	2	14	„ „ 20
C. Dział haftów.						
Kurs I.	7	—	—	1	8	„ „ 17 lat
„ II.	3	—	—	—	3	
„ III.	2	—	—	—	2	
„ IV.	1	—	—	—	1	
Uczenice nadzwyczajne	8	—	—	—	8	
D. Dział koronek.						
Kurs I.	4	—	—	1	5	„ „ 19 lat
„ II.	3	—	—	—	3	
„ III.	2	1	—	—	3	
Uczenice nadzwyczajne	4	—	—	—	4	
E. Publiczna sala rysunków i modelowania.						
Sala rysunków dla kobiet	47	7	2*	5	61	„ „ 20 lat
Sala rysunku i modelowania dla mężczyzn	34	9	—	1	44	„ „ 30 „
F. Szkoła przemysł. uzupełniająca.						
I. Dział przemysłu budowlanego.						
Kurs I.	16	3	3	2	24	„ „ 23 lat
„ II.	6	2	—	1	9	
II. Dział przemysłu artystycznego.						
Kurs I.	34	14	2	—	50	„ „ 25 lat
„ II.	13	3	1	1 karaita	18	
III. Dział przemysłu mech.-techniczn.						
Kurs I.	15	1	—	—	16	„ „ 21 lat
„ II.	5	1	—	1	7	
Razem	348	79	9	27	463	

*) z tego 1 obrządku menonickiego.

IX. SPIS UCZNIÓW

ZAPISANYCH W ROKU SZKOLNYM 1897/98.

Uczniowie oznaczeni * wystąpili w ciągu roku szkolnego.

I.

A. Szkoła dla przemysłu budowlanego.

I. KURS.

a) Dział murarstwa.

1. Bolanowski Paweł rodem z Rymanowa.
2.*Brzuza Andrzej rodem z Głogowa.
3. Dziedziński Marceli rodem z Leżajska.
4. Gachowski Ludwik rodem z Brzeżan.
5. Garguliński Maciej rodem ze Zbaraża.
6. Gerczuk Józef rodem ze Zboisk
7. Karasiński Leonard rodem z Leżajska.
8. Kowalski Stan. rodem ze Lwowa.
9. Leyko Andrzej rodem z Mielca.
10. Łabiński Szczepan rodem z Oleska.
11. Mirkiewicz Józef rodem z Przeworska.
12. Miśniakiewicz Antoni rodem ze Lwowa.
13. Sawicki Józef rodem ze Lwowa.
14. Świechło Jan Ignacy rodem ze Sambora.
15. Sydorczuk Józef rodem z Brodów.
16. Urbański Franciszek rodem z Leżajska.
17. Zawilski Piotr rodem z Leżajska.

b) Dział ciesielstwa.

18. Janicki Leon rodem z Zamarstynowa.
19. Kotas Stanisław rodem ze Lwowa.
20. Ostrowski Stefan Marcin rodem z Rudek.
21. Ungeheuer Józef rodem z Przybyszówki.
22. Ungeheuer Stanisław rodem z Przybyszówki.
23. Wasyliszyn Michał rodem z Sielca bienkow.

c) Dział kamieniarstwa.

24.*Pruszyński Leonard rodem z Warszawy.

II. KURS.

a) Dział murarstwa.

25. Biernat Julian rodem ze Lwowa.
26. Bogdanowicz Ant. rodem z Pilzna.
27. Burdowicz Władysław rodem ze Sambora.
28. Czarnecki Feliks rodem z Rzepiennika.
29. Deresz Ferd. rodem ze Złoczowa.
30. Draniewicz Adam rodem ze Lwowa
31. Dromirecki Józef rodem z Brzeżan.
32. Goldmann Efraim rodem z Drużkowa.
33. Habliński Jan rodem z Liska.
34. Jarek Bolesław rodem z Przemyśla.
35.*Jaworski Ludwik rodem ze Lwowa.
36. Kormann August rodem z Tarnowa.
37. Kubisz Władysł. rodem ze Lwowa.
38. Litwinowicz Władysław, rodem ze Lwowa.

39. Łysakowski Zenon rodem z Brzeżan.
40. Nikodemowicz Józef rodem z Głogowa.
41. Płoszczak Jan rodem z Brzeżan.
42. Romanowski Włodzimierz rodem z Doliny.
43. Rysiakiewicz Kasper rodem z Czortkowa.
44. Tychonowicz Józef rodem z Sądowej Wiszni.
45. Zagórski Stanisław rodem z Leżajska.

b) Dział ciesielstwa.

46. Gniewek Konstanty rodem z Głogowa.
47.*Kochański Tadeusz rodem ze Lwowa.

c) Dział kamieniarstwa.

48. Strożak Jan rodem ze Lwowa

III. KURS.

a) Dział murarstwa.

49. Babinetz Franciszek rodem z Przeworska.
50. Beigel Herman rodem z Tarnopola.
51. Bigo Bronisław rodem z Mielca.
52. Błotnicki Kaźm. rodem z Sieniawy.
53. Dzikowski Piotr rodem z Radomyśla.
54. Gdula Michał Stanisław rodem z Leżajska.
55. Jarosiewicz Antoni rodem z Leżajska.
56.*Osten Aleksander rodem z Brzeżan.
57. Piątkowski Stanisław rodem ze Lwowa.
58. Ulam Michał rodem ze Lwowa.
59. Zając Józef rodem z Jarosławia.

b) Dział ciesielstwa.

60. Bukład Piotr rodem z Wzdowa.
61. Nakoneczny Teod. rodem z Mokrzan.

c) Dział kamieniarstwa

—

IV. KURS.

a) Dział murarstwa.

62. Batycki Władysław rodem z Rymanowa.
63. Delkiewicz Józef rodem z Leżajska.
64. Derczyński Edward rodem z Jarosławia.
65. Jabłoński Maksymilian rodem z Sieniawy.
66. Kuźniar Stanisław rodem z Łańcuta.
67. Lubieniecki Szymon rodem z Rymanowa.
68. Mirkiewicz Walenty rodem z Przeworska.
69. Sadłowski Adam rodem z Kleparowa.
70. Turek Karol rodem z Głogowa.
71. Zawilski Kaźm. rodem z Leżajska.
72. Zawilski Leon rodem z Leżajska.

b) Dział ciesielstwa.

73.*Gryglaszewski Adam rodem ze Lwowa.
74. Słabicki Kaźmirz rodem z Zamarstynowa.

c) Dział kamieniarstwa.

75. Steif Wilhelm rodem ze Lwowa.

V. KURS.

a) Dział murarstwa.

76. Barański Antoni rodem ze Lwowa.
77. Cwiąkała Franc. rodem z Blizna.
78. Kogut Jan rodem z Rawy ruskiej.
79. Serafin Michał rodem z Rymanowa.
80. Tychonowicz Tomasz rodem z Sądowej Wiszni.

B. Szkoła zawodowa ślusarstwa budowlanego.

I. KURS.

81. Bojko Albin rodem z Wybranówki.
82. Denega Stefan rodem z Jastrzębicy.
83.*Jeziorowski Konrad rodem z Częstochowy.
84. Swoboda Adolf rodem ze Lwowa.
85. Tarnawski Józef rodem z Brodów.
86.*Terlecki Władysław rodem ze Lwowa.

II. KURS.

87. Kwolewski Zdzisław rodem z Nowego Sącza.
88. Nawrot Władysł. rodem z Łańcuta.
89. Wasylewicz Miecz. rodem z Sanoka.

III. KURS.

90. Ballandt Wład. rodem ze Lwowa.
91. Bartel Kaźmierz rodem ze Lwowa.
92. Berezowski Grzegorz rodem z Kniesioła.
93. Bielatowicż Jan rodem z Kulczyc.
94. Niżankowski Eust. rodem z Siedlisk.
95. Świetlik Józef rodem ze Lwowa.
96. Wohl Leon rodem z Husiatyna.
97. Wojcikiewicz Bolesław rodem ze Lwowa.

C. Szkoła zawodowa stolarstwa budowlanego.

I. KURS.

98. Gromosiak Jan rodem z Krynicy.

II. Szkoła dla przemysłu artystycznego.

I. KURS.

A. Dział malarstwa dekoracyjnego.

99. Andahazy Edward Karol rodem ze Śniatyna.
100. Horodyński Jan rodem ze Lwowa.
101. Kaniak Józef rodem ze Lwowa.
102.*Kranz Jan rod. z Jaryczowa now.
103. Krzyżanowski Ad. rod. ze Lwowa.
104. Kułacz Józef rodem z Leżajska.
105.*Metyk Mirosław rodem z Piątkowy ruskiej.
106.*Torbacki Eug. rodem z Warszawy
107. Stajura Leon rodem ze Lwowa.
108. Zagrajczuk Jan rodem ze Lwowa.

B. Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego.

109. Biernat Franc. rodem ze Lwowa.
110. Eliasiewicz Maryan rodem ze Złoczowa.
111.*Jaremczak Mik. rodem ze Lwowa.
112. Przedwojewski Wojciech rodem z Chłopówki.
113. Robotycki Jan Emil rodem ze Lwowa.

C. Dział snycerstwa.

114. Cenkner Jan Antoni rodem ze Lwowa.
115. Dunajewski Wiktor rodem ze Lwowa.
116. Franczuk Mar. rodem ze Lwowa.
117. Hartel Izrael rodem ze Lwowa.
118. Knobloch Józef rodem z Trzcinicy.
119.*Łossowski Jan rodem z Mużyłowa.
120. Pańczak Mikołaj rodem ze Seretu.
121.*Serwacki August rodem z Kałusza.

D. Dział stolarstwa meblowego.

122. Bobrowski Mieczysław rodem ze Zbaraża.
123. Freund Władysław Emil rodem ze Lwowa.
124. Garnowski Maciej rodem z Komarna.
125. Harhala Jędrzej rodem z Komarna.
126. Jaremicz Jan rodem ze Lwowa.
127. Pendiuk Józef rodem z Bóbrki.
128.*Podgórski Karol rodem z Kałusza.
129. Rogoziewicz Julian rodem ze Lwowa.

E. Dział tokarstwa.

130. Dyga Bolesław rodem z Bochni.
131. Gollinger Adolf rodem ze Lwowa.
132. Lenczner Abraham rodem z Brodów.
133.*Lindner Jakób rodem ze Lwowa.
134. Łopusiewicz Stanisław rodem ze Lwowa.
135. Onyszkiewicz Józ. rod. ze Lwowa.
136. Potocki Apolin rodem ze Lwowa.
137.*Wisz Kazimierz rodem z Tuligłów.

F. Dział ślusarstwa artystycznego.

138.*Augustyn Antoni rodem z Łańcuta.
139. Charysz Stefan rodem ze Lwowa.
140.*Duszyński Karol rodem z Rohatyna.
141. Fischer Henryk rodem z Pasiek zubrzyckich.
142. Gruszecki Franciszek rodem ze Stryja.
143.*Homański Władysław rodem z Nowego Sącza.
144.*Keyha Zygmunt rodem ze Lwowa.
145.*Klimpel Edward rodem z Swirza.
146. Korzeniowski Michał rodem z Dołhej ad Wojniłów.
147. Kwasnyk Teodor rodem z Luhniowa.
148. Łobos Stanisław rodem z Drohobycza.
149. Mereszczakowski Jan rodem z Borek wielkich.
150.*Osuchowski Tadeusz rodem ze Lwowa.
151.*Otto Jan rodem ze Lwowa.
152. Panek Stanisł. rodem z Krakowa.
153. Pichler Julian rodem ze Lwowa.
154. Pieracki Zdzisł. rodem ze Lwowa.
155. Pietrzykowski Zygmunt rodem z Drohobycza.
156.*Pogorzelski Seweryn rodem ze Lwowa.
157.*Rawło Stanisław rodem ze Lwowa.

II. KURS.

A. Dział malarstwa dekoracyjnego.

158. Korossy Cezar rokem z Wielkiego Waradynu (Węgry).
159. Kowal Michał rodem ze Lwowa.

B. Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego.

160. Bielecki Jan Kanty rodem ze Lwowa.
161. Bocheński Władysław rodem ze Lwowa.
162. Dawidko Franciszek rodem ze Lwowa.
163. Łobos Ignacy rodem z Drohobycza.

C. Dział snycertwa.

164. Sagański Józef rodem z Roznoszyniec.

D. Dział stolarstwa meblowego.

E. Dział tokarstwa.

F. Dział ślusarstwa artystycznego.

165. Kowalewski Kazimierz rodem z Podwołoczysk.
166. Lech Stanisł. rodem z Obroszyna.
167. Pisarski Karol rodem ze Lwowa.
168. Redka Aleksan. rodem ze Lwowa.
169. Schatzker Febusz rodem ze Szmytkowa.
170. Seniów Bazyli rodem z Bolechowa.

III. KURS.

A. Dział malarstwa dekoracyjnego.

171. Baumöhl Abraham rodem z Chodorowa.
172. Lichtgarn Leib rodem z Rohatyna.
173. Manastyrski Antoni rodem z Zawałowa.
174. Rywucki Michał rodem z Mościsk.
175. Weitzberg Sam. rodem ze Lwowa.

B. Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego.

176. Kazatel Kaźmierz Jan rodem z Gródka.
177. Komanek Mar. rodem ze Lwowa.

C. Dział snycerstwa.

D. Dział stolarstwa meblowego.

178. Śmieszko Tadeusz rodem ze Sokala.

E. Dział tokarstwa.

179.*Fedorowicz Antoni rodem ze Skałatu.

F. Dział ślusarstwa.

180. Kauer Bolesław rodem z Tylicza.
181. Kuźma Konstanty rodem z Łahodowa.
182. Lechner Alfred rodem ze Lwowa.
183. Rubański Ant. rodem ze Lwowa.

IV. KURS.

A. Dział malarstwa dekoracyjnego.

184. Erb Eisig rodem ze Zniesienia.
185. Borowski Kaźmierz rodem z Orszowic.
186. Gawroński Władysław rodem z Warny (Bułgarya),
187. Guzik Emilian rodem z Tartakowa.
188. Holzmüller Juliusz rodem z Bolechowa.
189.*Kuczkiewicz Jakób rodem z Nawaryi.
190. Lisecki Jan rodem z Bełza.
191. Seidel Alfred Bolesław rodem z Dąbrowy.
192. Seidenschnur recte Albert Salomon Załman rodem ze Lwowa.

B. Dział rzeźbiarstwa dekoracyjnego.

193. Kłakowicz Kaźmierz rodem z Krakowa.

C. Dział snycerstwa.

194. Pasternak Jan rodem z Dzibułek.

D. Dział stolarstwa meblowego.

195. Koss Jan rodem z Komarna.
196. Leszczyński Jan rod. z Komarna.

E. Dział ślusarstwa artystycznego.

197. Zajączkowski Władysław rodem z Warszawy.

III. Szkoła zawodowa hafciarstwa.

a) uczenice zwyczajne.

I. KURS.

198. Balawelderówna Aniela rodem z Jarosławia.
199.*Bochyńska Hel. rodem ze Lwowa.
200.*Burzyńska Jòz. rodem ze Lwowa.
201. Jarkówna Marya rodem ze Lwowa.
202. Kulczycka Anna rodem z Bóbrki.
203. Pendiukówna Wanda rodem ze Lwowa.
204. Waldmanówna Gitel rodem ze Lwowa.
205. Zbarańska Michalina rodem z Wiszenki.

II. KURS.

206. Klusówna Emilia rodem z Ferlejowa.
207.*Piwonka Eugen. rodem ze Lwowa.
208. Stefaniówna Marya rodem z Jarosławia.

III. KURS.

209. Fischerówna Katarzyna rodem z Halicza.
210.*Muszyńska Zofia rodem ze Lwowa.

IV. KURS.

211. Baternay Janina rodem z Jassów.

b) uczenice nadzwyczajne.

212. Gorgolewska Helena rodem z Berlina
213. Grabikowska Marya rodem z Dzikowa.
214. Kruszewska Marya rodem z Dziwoczki.
215. Magdówna Zofia rodem z Cmolasa.
216.*Pendiukówna Marya rodem ze Lwowa.
217. Piątkowska Mar. rodem ze Lwowa.
218. Starklówna Janina rodem ze Lwowa.
219. Steczkowska Wanda rodem z Zielonej góry (W. X. Pozn.)

IV. Szkoła zawodowa koronkarstwa.

a) uczenice zwyczajne.

I. KURS.

220. Dąbrowska Władysława rodem z Husiatyna.
221. Ehrbarowa Ter. rodem ze Lwowa.
222. Heilpernówna Ida rodem z Warszawy.
223. Pendiukówna Józefa rodem ze Lwowa.
224. Wałukiewiczówna Małgorz. Wanda rodem z Biskupiec (Prusy zach).

II. KURS.

225. Czerwińska Jadwiga rodem z Sichowa.
226. Rajchardówna Leontyna rodem z Bohorodczan.
227. Senissonówna Wiktorya rodem z Krakowa.

III. KURS.

228. Rzeczycka Helena rodem z Iwanówki.
229. Sawczyńska Mar. rodem z Gródka.
230. Smalska Marya (IV. rok nauki) rodem ze Lwowa.

b) uczenice nadzwyczajne.

231. Bartmann Bronisława rodem z Kańczugi.
232. Obtułowiczowa Stanisława rodem z Krakowa.
233. Piątkowska Mar. rodem ze Lwowa.
234. Wechslerowa Wanda rodem ze Lwowa.

V. Sala publiczna rysunków i modelowania.

a) Sala rysunków dla pań.

235. Alscherówna Henryka rodem ze Lwowa.
236. Aywasówna Marya rodem z Kołomyi.

237. Czupówna Zofia rodem z Rodatycz.
238. Czechowiczówna Henryka rodem ze Lwowa.
239. Dąbrowska Lubina rodem z Delatyna.
240. Dziakiewiczówna Emilia rodem z Mielca.
241. Dzieduszycka Zofia rodem ze Lwowa.
242. Dzieduszycka Anna rodem ze Lwowa.
243. Dziedzicka Aleks. rodem z Żółkwi.
244. Dziwińska Wanda rod. ze Lwowa.
245. Dziwińska Olga rodem ze Lwowa.
246. Dyduszyńska Władysława rodem z Drohobycza.
247. Faustówna Emma rod. ze Lwowa.
248. Fedorowiczówna Olga rodem z Ropy.
249. Fechterówna Jadwiga rodem ze Lwowa.
250. Frenklówna Julia rod. ze Lwowa.
251. Gembarzewska Stanisława rodem ze Lwowa.
252. Gołębiowska Ksawera rodem ze Lwowa
253. Gorgolewska Helena rodem z Berlina.
254. Jerichówna Teof. rod. ze Lwowa.
255. Kletler Lilli rodem z Wiednia.
256. Kubalówna Zofia rodem z Gródka.
257. Kubikówna Mar. rodem ze Lwowa.
258. Kędzierska Zofia rodem ze Lwowa.
259. Luschinska Mary rod. z Wiednia.
260. Łodzińska Zofia rodem z Ropy.
261. Magdówna Zofia rodem z Cmolasa.
262. Marcińska Olga rodem z Drohobycza.
263. Misesówna Helena rodem z Wiednia.
264. Moraczewska Marya rodem z Bydgoszczy (Prusy).
265. Müllerówna Hermina rodem z Błyszczywód.
266. Nemethówna Irena rodem z Tyśmienicy.
267. Nirensteinówna Rafaela rodem ze Lwowa.
268. Nyczajówna Michalina rodem ze Stanisławowa.
269. Pełeszówna Paulina rodem z Macoszyna.
270. Petryńska Hel. rodem ze Lwowa.
271. De Pinkasówna Janina rodem z Krakowa.
272. Pikorówna Gabryela rodem ze Lwowa.
273. Pławicka Jadwiga rodem ze Lwowa.
274. Pohorilecówna Ludwika rodem ze Lwowa.
275. Rosenfeldówna Kamila rodem z Myślenic.
276. Rutkowska Marta rod. ze Lwowa.
277. Rybczyńska Marya rodem z Bielska.
278. Rybczyńska Helena rodem z Muszyny.
279. Rychlewska Ludmiła rodem z Wróblowic.
280. Sierosławska Marya rodem ze Lwowa.
281. Skałkowska Ir. rodem ze Lwowa.
282. Śliwińska Zofia rodem ze Lwowa.
283. Statowska Antonina rodem z Krakowa.
284. Szuchiewiczówna Darya rodem ze Lwowa.
285. Szuchiewiczówna Irena rodem ze Lwowa.
286. Święcicka Antonina rodem z Przemyśla.
287. De Tysson Marya rodem z Brodów.
288. Wajglówna Kaźmiera rodem z Kołomyji.
289. Wełyczko Eufrozyna rodem z Kniahynicz.
290. Wilkówna Emilia rodem z Kidałowic.
291. Wojcikówna Zofia rodem z Krakowa.
292. Zawiszanka Stanisława rodem z Wadowic.
293. Zoffalówna Maryla rodem z Krakowa.
294. Zontakówna Matylda rodem ze Lwowa.
295. Zimmermannówna Marya rodem z Rzeszowa.

b) Sala rysunków i modelowania dla mężczyzn.

296. Bujar Paweł rodem z Wołostkowa.
297. Cerkiewicz Zenobiusz rodem z Rzeszowa.
298. Charkiewicz Adam (rys.) rodem z Tarnopola.
299. Charkiewicz Adam (mod.) rodem z Tarnopola.
300. Ciszecki Feliks Jan rodem ze Lwowa.
301. Ciszewski Rom. rodem z Krakowa.

302. Czerny Mieczysł. rodem z Bóbrki.
303. Deschamps Emil rodem z Paryża (Francya).
304. Dydacki Saturnin (mod.) rodem ze Lwowa.
305. Grzybowski Mieczysław rodem ze Lwowa.
306. Hauterire Stefan rodem ze Lwowa.
307. Hryniewicz Eugeniusz rodem ze Lwowa.
308. Jaworski Stanisław Maryan rodem z Romaszówki.
309. Kondal Maksymilian rodem ze Lwowa.
310. Kubala Tomasz (rys.) rodem ze Lwowa.
311. Kubala Tomasz (mod) rodem ze Lwowa.
312. Krauss Tadeusz rodem ze Lwowa.
313. Kuhn Włodz. rodem ze Lwowa.
314. Kulczycki Bron rodem z Bóbrki.
315. Lang Zygmunt rodem ze Stryja.
316. Lekczyński Jan rodem z Liska.
317. Lipnicki Ad. rodem z Trembowli.
318. Lisowski Józef rodem z Kawska.
319. May Marceli rodem ze Lwowa.
320. Miśniakiewicz Maryan rodem ze Lwowa.
321. Nowakowski Wacław rodem ze Złoczowa.
322 Pietraszek Stefan rodem z Krakowa.
323. Pieniążkiewicz Witold rodem z Hadynkowiec.
324. Pilat Stanisław rodem ze Lwowa.
325. Pełeński Józef rodem z Komarna.
326. Pogórski Antoni rodem z Siekierzyniec (Podole ros.)
327. Pogórski Tadeusz rodem z Siekieszyniec (Podole ros.)
328. Przanowski Adam rodem z Zaleszan.
329. Rebczyński Romuald rodem ze Lwowa.
330. Romaniszyn Jan rodem z Czerniowiec.
331. Sellmann Ign. rodem ze Lwowa.
332. Szczerban Aleksander rodem ze Lwowa.
333. Stefanowski Bogdan rodem z Lublina (Król. pol.)
334. Szwachuła Karol rodem z Żywca.
335. Szwedzicki Roman (rys.) rodem ze Lwowa.
336. Szwedzicki Roman (mod.) rodem ze Lwowa,
337. Tatarczuch Stanisław rodem ze Lwowa
338. Wlasek Kazimierz rodem z Drohobycza.
339. Wereszczak Maryan rodem z Rawy ruskiej.

VI. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

a) dla przemysłu budowlanego.

I. KURS.

340. Acht Izaak czel. kam. rodem ze Lwowa.
341. Chronowski Stanisław, prakt. cieś. rodem z Przyborowa.
342. Czarnecki Marcin, czel. mur. rodem ze Lwowa,
343. Domosławski Henryk czel. mur. rodem z Więzownicy.
344. Eichelberger Józef, czel. mur. rodem ze Lwowa.
345. Florek Edward, drogomistrz rodem ze Lwowa.
346. Grenik Antoni, prakt. mur. rodem ze Lwowa.
347. Hewański Ludwik, czel. cieś. rodem z Zalesia.
348. Jung Adam, czel. stol. bud. rodem z Mierowa.
349. Knap Antoni, kaflarz rodem z Drohowyża.
350. Lelek Mikołaj, czel. stol. bud. rodem z Kłokoczyna.
351. Mirkiewicz Józef, prakt. mur. rodem z Przeworska.
352. Noschkes Chaim Leib, czel. kam. rodem ze Lwowa.
353. Ostrowski Stefan Marcin, prakt. cieś. rodem z Rudek.
354. Pałka Franciszek, czel. cies. rodem z Biadolin szlach.
355. Pepłowski Władysław, czel. stol. bud. rodem z Warszawy.
356. Seitz Ignacy, czel. stol. bud. rodem z Bogdanówki.
357. Schneider Ferdynand, czel. stol. bud. rodem z Podbereżec.

358. Schneider Karol, czel. stol. bud. rodem z Podbereżec.
359. Stefanowski Jan, czel. stol. bud. rodem z Bóbrki.
360. Tracz Leon Maryan, czel. stol. bud. rodem ze Lwowa.
361. Wasyliszyn Michał, czel. cies. rodem z Sielec bienkow.
362. Zaczek Szymon czel. stol. bud. rodem z Lipnicy murowanej.
363. Zygartowski Julian czel. cies. rodem z Podhorzec.

II. KURS.

364. Bojczuk Julian, czel. kam. rodem ze Lwowa.
365. Dreher Leon, czel. kam. rodem ze Lwowa.
366. Dura Tomasz, czel. stol. bud. rodem z Mucharza.
367. Matusiewicz Jan czel. kam. rodem ze Lwowa.
368. Miciek Jan, czel. cies. rodem z Zagórzan.
369. Namiestnik Andrzej, czel. kam. rodem ze Lwowa.
370. Skoczylas Wacław, prakt. mur. rodem ze Lwowa.
371. Stecki Michał czel. mur. rodem ze Lwowa.
372. Wewiórski Jan czel. kam. rodem z Brzozdowiec.

b) dla przemysłu artystycznego.

I. KURS.

373. Adamek Jan, czel. mal. pok. rodem z Katerzynic na Morawie.
374. Adamów Michał, ucz. mal. pol. rodem ze Złotkowic.
375. Bar Stanisław, czel mal. pok. rodem ze Lwowa.
376. Baraniecki Emil, czel. ślus. rodem z Zamarstynowa.
377. Bialikiewicz Jan Stanisław czel. ślus. rodem z Wojnicza.
378. Bielecki Jan Kanty, ucz. rzeźb. rodem ze Lwowa.
379. Biernat Franciszek, ucz. rzeźb. rodem ze Lwowa.
380. Bojarski Seweryn Jan czel. mal. pok. rodem ze Lwowa.
381. Borowski Kaźmierz, ucz. mal. dek. rodem z Orszowiec.
382. Buczak Franciszek, czel. stol. rodem ze Lwowa.
383. Czaykowski Adam Jan ucz. druk. rodem ze Lwowa.
384. Czernecki Władysław, czel. rzeźb. rodem ze Stryja.
385. Garnowski Maciej, uczeń stol. rodem z Komarna.
386. Grabowski Władysław, czel stol. rodem z Żołyni.
387. Gromoliński Maciej, czel. stol. rodem ze Lwowa.
388. Guzik Emilian, ucz. mal. dek. rodem z Hulczy.
389. Harhala Jędrzej, ucz. stol. rodem z Komarna.
390. Horniatkiewicz Michał, czel. mal. pok. rodem z Liska.
391. Hrčka Józef, czel. mal. pok. rodem z Wsetina na Morawie.
392. Jaworski Ludwik Leonard, prakt. mur. rodem ze Lwowa.
393. Kadlec Adam, litograf-rysownik rodem ze Lwowa.
394. Klimko Maryan, ucz. ślus. rodem ze Lwowa.
395. Kowalski Stanisław, rzeźbiarz rodem ze Lwowa.
396. Kubisz Józef, czel. mal. pok. rodem z Zamarstynowa.
397. Kuczera Józef, ucz. rzeźb. rodem ze Szczerca.
398. Lisecki Jan, ucz. mal. dek. rodem z Bełza.
399. Małaczyński Jan, czel. stol. rodem z Żółkwi.
400. Manastyrski Antoni, ucz. mal. dek. rodem z Zawałowa.
401. Martan Stanisław Adolf, ucz. rytownictwa rodem ze Lwowa.
402. Martyniak Jan, czel. ślus. rodem z Lubienia.
403. Moczorad Antoni Józef, ucz. lakiern. rodem ze Lwowa.
404. Nitecki Stanisław, czel. stol. rodem z Zalesia.
405. Nowakowski Józef, czel. rzeźb. i stol. rodem z Mrzygłoda.
406. Panzer Baruch rodem ze Lwowa.

407. Pendiuk Józef, ucz. stol. rodem z Bóbrki.
408. Piechnik Antoni Józef, czel. stol. rodem z Bochni.
409. Pizło Władysław Jan, czel. mal. pok. rodem z Huty komor.
410. Prokopowicz Franciszek, ucz. druk. rodem ze Lwowa.
411. Robotycki Jan Emil, czel. rzeźb. rodem ze Lwowa.
412. Rubay Piotr Michał, tow. litogr. rodem ze Lwowa.
413. Rudy Benedykt Józef, ucz. stol. rodem z Przemyśla.
414. Smaza Michał, czel. stol. rodem z Roczyn.
415. Sterniuk Izydor ucz. mal. pol. rodem z Korczowa.
416. Szczerban Aleksander, buchalter rodem ze Lwowa.
417. Schneider Michał, czel. stol. rodem z Weinbergen.
418. Stankiewicz Władysław, czeladn. rzeźb. rodem z Brodów.
419. Sydor Wiktor, czel. mal. pok. rodem z Przemyśla.
420. Szwachuła Karol, czel. stol. rodem z Żywca.
421. Zaleski Teofil, czel. rzeźb. rodem z Zamarstynowa.
422. Zaczkowski Józef, ucz. ślus. rodem ze Lwowa.

II. KURS.

423. Collino Domenico, czel. rzeźb. rodem z Udine (Włochy).
424. Eberhardt Mikołaj, czel. stol. rodem z Gródka.
425. Harasimowicz Bronisław, czelad. rzeźb. rodem ze Lwowa.
426. Koss Jan, ucz. stol. mebl. rodem z Komarna.
427. Kowalski Stanisław, (mod.) czel. rzeźb. rodem ze Lwowa.
428. Łobos Ignacy, ucz. rzeźby dek. rodem z Drohobycza.
429. Leszczyński Jan, ucz. stol. mebl. rodem z Komarna.
430. Łyssy Łukasz, czel. stol. rodem z Hłuboczka wielkiego.
431. Matous Jarosław, rzeźbiarz rodem z Budziejowic (Czechy).
432. Mordkowicz Marceli, ucz. snyc. rodem z Halicza.
433. Olchowy Bazyli, czel. snycerski rodem z Komarna.
434. Przedwojewski Wojciech, uczeń rzeźb. dek. rodem z Chłopówki.
435. Seidel Alfred Bolesław, ucz. mal. dek. rodem z Dąbrowy.
436. Śmieszko Tadeusz, ucz. stol. rodem ze Sokala.
437. Schneider Henryk, czel. stol. rodem z Weinbergu.
438. Stefanowski Michał, ucz. ślus. rodem z Bóbrki.
439. Suchanek Władysław, czel. litogr. rodem ze Lwowa.
440. Żurawiecki Jan czel. stol. rodem z Tartakowa.

c) **Dział mechaniczno-techniczny.**

I. KURS.

441. Ballandt Władysław, ucz. ślus. budowl. rodem ze Lwowa.
442. Barański Aleksander, czel. mech. rodem z Nowego Sącza.
443. Czepielowski Tadeusz Maryan, ucz. ślus. rodem ze Lwowa.
444. Fabrycy Artur, czel. ślus. rodem z Bochni.
445. Gialokay Władysław, werkmistrz ślus. rodem z Budynitz.
446. Jaguszewski Jan, czel. ślus. masz. rodem ze Starego sioła.
447. Iwanów Władysław, czelad. ślus. rodem ze Lwowa.
448. Kogut Piotr, czel. ślus. rodem z Rawy ruskiej.
449. Lach Jan, czel. ślus. rodem z Ulanowa.
450. Łoziński Julian Kasper, czel. ślus. rodem ze Lwowa.
451. Matzner Leopold, czel. ślus. rodem z Przemyśla.
452. Neudek Gustaw Adolf, elektr. mech. rodem ze Stryja.
453. Schranz Mojżesz, ucz. kotl. rodem ze Lwowa.
454. Tokarzewski Włodzimierz Franc., czel. ślus. masz. rod. z Sąd. Wiszni.
455. Walus Michał, czel. ślus. rodem z Przekopanej.
456. Zwoliński Tytus, czel. ślus. rodem ze Lwowa.

II. KURS.

457. Bartel Kaźmierz, ucz. ślus. bud. rodem ze Lwowa.
458. Baternay Stefan, czel. tok. met. rodem ze Stanisławowa.
459. Berezowski Grzegorz, ucz. ślus. bud. rodem z Kniesioła.
460. Boznański Mieczysław, czel. tok. met. rodem ze Lwowa.
461. Bratkowski Edmund, ucz. elektr. mech. rodem ze Lwowa.
462. Wohl Leon, ucz. ślus. bud. rodem z Husiatyna.
463. Zbarański Józef Karol, ucz. ślus. rodem z Wiszenki.

VII. Kurs rysunkowy

dla nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających.

464. Ciszewski Roman nauczyciel szk. im. Elżbiety we Lwowie.
465. Dzikowski Julian zast. nauczyciela w c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie
466. Gangel Jakób nauczyciel szkoły im. Czackiego we Lwowie.
467. Moniak Emil nauczyciel szkoły im. Konarskiego we Lwowie.
468. Nowicki Wilhelm nauczyciel szk. im. Św. Anny we Lwowie.
469. Mięsowicz Władysław nauczyciel szkoły im. Staszica we Lwowie.
470. Pierzchała Ludwik naucz. szkoły im. Mickiewicza we Lwowie.
471. Pisiewicz Julian nauczyciel szkoły im. Konarskiego we Lwowie.
472. Smereka Wojciech nauczyciel szk. im. Kościuszki we Lwowie.
473. Broszkiewicz Antoni nauczyciel szkoły 6-kl. w Bochni.
474. Bihun Onufry nauczyciel szk. 6-kl. w Kołomyji.
475. Frankowski Leon nauczyciel szk. wydziałowej w Stanisławowie.
476. Góralik Jan nauczyciel szkoły 5-kl. w Nowym Targu.
477. Kraus Józef nauczyciel szkoły 5-kl. w Łańcucie.
478. Lewandowski Kalikst nauczyciel szkoły 5-kl. w Brzeżanach.
479. Lewicki Stanisław nauczyciel szk. 4-kl. na Łanach w Stryju.
480. Lisiewicz Jan nauczyciel szkoły 6-kl. w Myślenicach.
481. Szczerczak Piotr nauczyciel szkoły 6-kl. w Gorlicach.
482. Sroczyński Mieczysław nauczyciel szkoły 5-kl. w Podgórzu.
483. Tarczyński Józef nauczyciel szk. 6-kl. w Jarosławiu.

VIII. Wykaz absolwentów,

którzy w roku szkolnym 1897/98 otrzymali na mocy egzaminu złożonego przed komisyą egzaminacyjną w Wys. c. k. Namiestnictwie, świadectwo uzdolnienia do samoistnego prowadzenia przemysłu budowlanego.

a) na majstrów murarskich:

1. Kustanowicz Michał rod. ze Lwowa.
2. Ćwiąkała Franciszek rodem z Blizna.
3. Serafin Michał rodem z Rymanowa.
4. Tychonowicz Tom. rod. z Sąd. Wiszni.

b) na majstrów kamieniarskich.

1. Duda Teofil rodem ze Lwowa.

IX. Wykaz absolwentów,

którzy w roku szkolnym 1897/98 otrzymali absolutorya uprawniające na mocy §. 14. ustawy z dnia 15. marca 1883 Dz. p. p. Nr. 39. tudzież na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 13. września 1897 Dz. p. p. Nr. 219, do rozpoczęcia i samoistnego prowadzenia przemysłu:

a) ślusarskiego:

1. Müller Maksymilian rodem z Warszawy.
2. Arend Stanisław rodem z Monasterzysk.
3. Zajączkowski Zygmunt rodem ze Lwowa.
4. Mikulski Józef rodem ze Lwowa.
5. Rosenmann Majer rodem ze Stanisławowa.

b) stolarskiego:

1. Rudy Stanisław rodem ze Lwowa.
2. Semetkowski Zdzisław rodem ze Lwowa.
3. Folta Antoni Jan rodem ze Lwowa.

c) tokarskiego:

1. Müller Józef rodem z Warszawy.

Nadto otrzymał absolutoryum przemysłu, nie podlegającego koncesyonowaniu z działu snycerstwa (rzeźby w drzewie).

1. Pasternak Jan rodem z Dzibułek.

X. STYPENDYA.

Ogólna kwota pobrana przez 29 uczniów i 8 uczenic jako stypendya w roku szkolnym 1897/98 wynosi 4.290 zł. i rozdziela się w następujący sposób:

a) Stypendya stałe:

4 stypendya rządowe dla uczniów po 150 zł. . . .	600 zł.
2 " " " " " 100 " . . .	200 "
5 stypendyów gminy miasta Lwowa im. ces. Franciszka Józefa dla uczniów po 120 zł. . . .	600 "
2 stypendya Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie dla uczniów działu budowlanego po 60 zł. .	120 "
1 stypendyum im. Zygmunta Weisera dla uczniów .	250 "
2 stypendya im. dyrektora Zimy z funduszów Galic. Kasy Oszczędności dla uczniów po 250 zł. .	500 "
Razem .	2.270 zł.

b) Stypendya niestałe na rok szkolny 1897/98.

2 zasiłki stypendyjne Wys. Wydziału krajowego dla uczniów po 120 zł.	240 zł.
6 zasiłków stypendyjnych Wys. Wydziału kraj. dla uczniów po 100 zł.	600 "
1 zasiłek stypendyjny Wys. Wydziału krajowego dla uczenic po 100 zł.	100 "
4 zasiłki stypendyjne dla uczenic po 80 zł. . .	320 "
2 " " " " " 60 zł. . .	120 "
1 zasiłek stypendyjny Wys. c. k. Ministerstwa skarbu dla uczenic	100 zł.
4 zasiłki stypendyjne im. Marka Bernsteina dla uczniów wyznania mojżeszowego po 120 zł. .	480 zł.
1 zasiłek stypendyjny im. Wincentego Tschirschnitza	60 zł.
Razem .	2.020 zł.

Nadto otrzymali tytułem *jednorazowej zapomogi:*

Z nierozdzielonego w r. szk. 1897/98 stypendyum rządowego w kwocie 100 zł.: 10 uczniów działu budowlanego po 10 zł.	100 zł.
Wreszcie otrzymało 3 najpilniejszych uczniów szkoły przemysłowej uzupełniającej, jako *premie z fundacyi gminy król. stoł. miasta Lwowa po 20 zł.*	60 "

Pilni uczniowie i uczenice doznają nakoniec znacznej ulgi przez *uwolnienie od opłaty czesnego.*

W roku szkolnym 1897/98 korzystało z tej ulgi począwszy od I. półrocza 32

od drugiego zaś półrocza 27

uczniów i uczenic.

Powyżej wyszczególnione stypendya pobierali następujący uczniowie i uczenice:

a) Stypendya rządowe.

1. Bartel Kazimierz z III. r. ślus. budowl. . . 150 zł.
2. Leszczyński Jan z V. r. stolarstwa mebl. . . 150 „
3. Łobos Ignacy z II. r. rzeźby dekor. . . . 150 „
4. Manastyrski Antoni z III. r. mal. dek. . . . 150 „
5. Kauer Bolesław z III. r. ślus. art. . . . 100 „

b) Stypendya gminy miasta Lwowa.

1. Ballandt Władysław z III. r. ślus. bud. . . 120 zł.
2. Borowski Kaźmirz z IV. r. mal. dek. . . . 120 „
3. Kłakowicz Kaźmirz z IV. r. rzeźby dek. . . 120 „
4. Kuźma Konstanty z III. r. ślus. art. . . . 120 „
5. Świetlik Józef z III. r. ślus. bud. . . . . 120 „

c) Stypendya Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie.

1. Ćwiąkała Franciszek z V. r. działu budowl. . 60 zł.
2. Serafin Michał z V. r. „ „ . . . . 60 zł.

d) Stypendyum im. Zygmunta Weisera.

1. Guzik Emil z IV. r. działu malarstwa dekoracyjnego 250 zł.

e) Stypendya im. Dyr. Franciszka Zimy.

1. Koss Jan z V. r. stolarstwa meblowego . . 250 zł.
2. Pasternak Jan z VI. r. snycerstwa . . . 250 zł.

f) Stypendya Wydziału krajowego.

1. Komanek Maryan z III r. rzeźby dekor. . . 120 zł.
2. Lisecki Jan z IV. r. mal. dekor. . . . 120 „
3. Berezowski Grzegorz z III. r. ślus. bud. . . 100 „
4. Bielatowicz Jan z III. r. ślus. bud. . . . 100 „
5. Kowalewski Kazimierz z II. r. ślus. art. . . 100 „
6. Rywucki Michał z III. r. mal. dek. . . . . 100 „

7. Sagański Józef z II. r. snycerstwa . . . 100 zł.
8. Śmieszko Tadeusz z III. r. stolarstwa mebl. . 100 „
9. Baternay Janina z IV. r. haftów . . . 100 „
10. Fischerówna Katarzyna z III. r. haftów . . 80 „
11. Reichardówna Leontyna II. r. koronek . . 80 „
12. Rzeczycka Helena z III. r. „ . . 80 „
13. Smalska Marya z IV. r. „ . . 80 „
14. Senisson Wiktorya z II. r. „ . . 60 „
15. Stefaniówna Marya z II. r. haftów . . . 60 „

g) Stypendyum c. k. Ministerstwa Skarbu.

1. Sawczyńska Marya z III. r. koronkarstwa . . 100 „

h) Zasiłek stypendyjny im. Wincentego Tschirschnitza.

1. Przedwojewski Wojciech z III. r. rzeźby dekoracyjnej 60 zł.

i) Stypendya z fundacyi Marka Bernsteina.

1. Erb Eisig z IV. r. malarstwa dekoracyjnego 120 zł.
2. Lichtgarn Leib z III. r. „ „ 120 „
3. Baumöhl Abraham z III. r. „ „ 120 „
4. Albert recte Seidenschnur Salomon z IV. r. mal. dek. 120 „

Jednorazowe zasiłki otrzymali następujący uczniowie:

1. Bogdanowicz Antoni z II. r. działu budowlanego . 10 zł.
2. Kubisz Władysław „ II. „ „ „ . 10 „
3. Nikodemowicz Józef „ II. „ „ „ . 10 „
4. Babinetz Franciszek „ III. „ „ „ . 10 „
5. Błotnicki Kaźmirz „ III. „ „ „ . 10 „
6. Bukład Piotr „ III. „ „ „ . 10 „
7. Zając Józef „ III. „ „ „ . 10 „
8. Batycki Władysław „ IV. „ „ „ . 10 „
9. Kuźniar Stanisław „ IV. „ „ „ . 10 „
10. Lubieniecki Szymon „ IV. „ „ „ . 10 „

Premie z kwoty 60 zł., przeznaczonej przez gminę miasta Lwowa dla trzech najlepszych uczniów otrzymali:

1. Dreher Leon, czel. kamieniarski . . . . 20 zł.
2. Matous Jarosław, czel. mal. pok. . . . . 20 „
3. Sydor Wiktor, „ „ „ . . . . . 20 „

XI. BIBLIOTEKA UCZNIÓW.

W dalszym ciągu darowali do biblioteki uczniów w roku szkolnym 1897/8 książki:

Nr. 363 p. werkmistrz B. Marynicz: Na dziś, pismo zbiorowe poświęcone literaturze, sztuce, handlowi i przemysłowi 3 tomy. Kraków 1872.

Nr. 364. p. sekretarz St Jarek: Obrazki Caryzmu, przez Gordona.

Uczniowie działu budowlanego:

Nr. 365. H. Beigel z III r: Legionista, przez Wł. Łozińskiego.

Uczniowie działu artystycznego:

Nr. 366. L. Semkowicz z IV. r: Tygodnik naukowy. Lwów Rok 1865.

Nr. 367. L. Semkowicz z IV. r.: Na Ojcowiźnie, dramat w 5-ciu aktach napisali St. Ulanowska i Alfred Szczepański. Kraków 1889.

Nr. 368. Wł. Gawroński z IV. r.: Mój Testament, Mea, W sercu garbuska, powieści Estei. Kraków 1891.

Nr. 369. I. Halpern z IV. r.: Wypisy Polskie, przez K. Mecherzyńskiego. Kraków 1877.

Nr. 370. W. Nawrot z II. r.: Krew Hetmańska, powieść Ad. Am. Kosińskiego. Wilno 1853.

Nr. 371. W. Nawrot z II. r. Branka Litewska, opowiadanie z czasów dawniejszych przez M. Zielińską. Warszawa 1888.

Nr. 372. Al. Redka z II. r.: Oblężenie Troi, opowiadanie dla młodzieży przez F. Berkera. Lwów 1867.

Nr. 373. C. Korossy z II. r.: Katalog wystawy dzieł Jana Matejki. Lwów 1894.

Nr. 374. St. Lech z II. r.: Dzieje narodu polskiego dla ludu i młodzieży. Poznań 1888.

Nr. 375. Fr. Biernat z I. *b)* r.: Wrodzy sąsiedzi, powieść historyczna z XV. wieku, przez E. Zorjana.

Nr. 376. Fr. Biernat z I. *b)* r.: Pieśni śpiewaka z nad Dniepru. Lwów 1881.

Nr. 377. Fr. Biernat z I. *b)* r.: Nad przepaścią, powieść kujawska. Poznań 1886.

Nr. 378. I. Kaniak z I. *b)* r.: O konstytucyi 3-go maja, wydawnictwo Macierzy Polskiej.

Nr. 379. I. Lindner z I. r.: Chata za wsią, przez J. I. Kraszewskiego.

Nr. 380. I. Lindner z I. r.: Z kraju Inkasów, opowiadanie dla młodzieży. Tarnów 1887.

Nr. 381. J. Hartel: Historya miasta Lwowa, napisał Dr. Fryderyk Papée. Lwów 1894.
Nr. 382. J. Metyk z I. r.: Lechia z IX. wieku, powieść historyczna, przez W. R. Lipsk 1843.
Nr. 383. A. Krzyżanowski z I. r.: Wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. VI. Rocznik. Przemyśl 1882.

Zakupiono z drobnych datków uczniów:

Nr. 384. Waligóra, powieść z czasów Leszka Białego.
„ 385. Listopad, Romans historyczny przez St. Rzewuskiego.
„ 386. Król Chłopów, powieść historyczna przez J. I. Kraszewskiego,
„ 387. Syberya, przez Jerzego Kennana.
„ 388. Pogrobek, powieść historyczna przez J. I. Kraszewskiego.
„ 389. Jelita, „ „ „ „ „
„ 390. Kraków za Łokietka „ „ „ „
„ 391. Syn Jazdona „ „ „ „
„ 392. Semko „ „ „ „

Zakupiono z dotacyi na potrzeby naukowe. (50 złr.)

Nr. 393. Pisma B. Prusa, wydanie jubileuszowe. Tomów 4.
Nr. 394. Zamek Krakowski, przez H. Rzewuskiego.
Nr. 395. Biały Książe, powieść historyczna przez J. I. Kraszewskiego.
Nr. 396. Na bruku, powieść z życia miejskiego przez Kl. Junoszę.
Nr. 397. Pomoc własna (Self-Help) przez S. Smilesa. Warszawa 1879.
Nr. 398. Pamiątki starego szlachcica litewskiego przez H. Rzewuskiego. Warszawa 1884.
Nr. 399. Cham, powieść E. Orzeszkowej. Warszawa 1889.
Nr. 400. Życiorysy sławnych Polaków (Józef Korzeniowski i Z. Kaczkowski). Petersburg 1898.
Nr. 401. Zagrzebani, powieść z życia wiejskiego przez Kl. Junoszę. Warszawa 1897.
Nr. 402. Historya i statystyka Monarchii austryacko-węgierskiej napisali Dr. Finkel, i Dr. Głąbiński. Lwów 1897.
Nr. 403. Mozajka, zbiór nowel (Bibl. Mrówki).
Nr. 404. H. Sienkiewicz: Pisma. Tom XX.
Nr. 405. „ Listy z Afryki. Warszawa 1898.
Nr. 406. Pająki, obrazek z życia warszawskiego, przez Kl. Junoszę. Warszawa 1894.

Nr. 407. Współczesna Syberya przez Wł. Studnickiego. Kraków 1897.
Nr. 408. Encyklopedya Macierzy polskiej. Lwów 1898.
Nr. 409. Krety, powieść współczesna przez A. Gruszewskiego. Warszawa 1897.
Nr. 410. Gawędy w listach Jordana do Pana Jana, przez autora Wędrówek Delegata. Warszawa 1883.
Nr. 411. Na Kresach, powieść z naszych czasów przez J. Zacharjasiewicza. Warszawa 1888.
Nr. 412. Na wyżynach powieść M. Rodziewiczówny. Warszawa 1896.
Nr. 413. Brell Harte: Nowelle.
Nr. 414. Głowy do pozłoty, napisał Jan Lam.
Nr. 415. J. I. Kraszewski: Wybór Pism: Powieści szlacheckie. Tom II.
Nr. 416. Kl. Junosza: Panowie Bracia.
Nr. 417. „ Stracone szczęście.
Nr. 418. Czytelnia Polska; Pamiętniki Kwestarza.
Nr. 419 „ „ Życie i zasługi A. Mickiewicza napisał Dr. J. Koneczny. Kraków 1898.
Nr. 420. Strzemieńczyk, powieść historyczna J. I. Kraszewskiego.
Nr. 421. Czytelnia Polska: Dziecię starego miasta, przez J. I. Kraszewskiego.
Nr. 422. Hryhor Serdeczny, powieść w 2 tomach przez T. T. Jeża. Kraków 1898.
Nr. 423. Czytelnia Polska: Szkice z Anglii w 2 tomach przez Sewera. Kraków 1898.
Nr. 424. Stłumione iskry, powieść Teodora Jeske-Choińskiego. (Biblioteka dzieł wyborowych). Warszawa 1898.
Nr. 425. Szkice i Obrazki M. Gawalewicza. (Biblioteka dzieł wyborowych). Warszawa 1898.
Nr. 426. Życiorysy sławnych Polaków: Adam Mickiewicz, napisał St. Tarnowski. Petersburg 1898.
Nr. 427. O życiu i dziełach A. Mickiewicza. napisał C. Pieniążek. (Wydawnictwo Macierzy Polskiej). Lwów 1898.
Nr. 428. Pisma poetyczne A. Mickiewicza. (Wydanie Macierzy Polskiej). Lwów 1898.
Nr. 429. A. Mickiewicza: Pan Tadeusz streściła M. Wysłouchowa.
Nr. 430. Obrazy litewskie Ignacego Chodźki. (Biblioteka Powszechna. — Złoczów.)

XII. PRZYROST INWENTARZA W ROKU 1897.

Przedmioty oznaczone (*) są darami Wys. Min. Wyznań i Oświaty, (**) zaś darami osób prywatnych lub innych instytucyi publicznych, (†) są wykonane w warsztatach szkolnych.

I. Inwentarz urządzenia wewnętrznego.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
1519	1	stampiglia metalowa dla biblioteki szkolnej, z maszynką sprężynową
1520	1	stampiglia metalowa dla dziennika podawczego, z maszynką sprężynową
1521	2	lampy wiszące z umbrami blaszanemi (do modelarni)
1522†	1	etażerka na książki, stojąca, z dębiny, ciemno bejcowana.

II. Inwentarz środków naukowych.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
1326	2	łaty po 2 metry dług. cechowane
1327	1	taśma stalowa 20 m/m szer. na żelaznym krzyżu, dł. 20 m/
1328	1	drewniana libela 25 c/m dług.
ad 1321*	1	Storck J. „Alte Möbel für moderne Bedürfnisse“, zeszyt 2. tabl. 3.
1329	7	sztuk wzorów (zwierząt i owoców) kolorowych
1330	1	mapa ścienna Galicyi i Lodomeryi (Hölzla) przez A. Doleżala,
1331	1	mapa ścienna Europy, R. Kotzena, z napisami polskimi
1332	1	lampa z szkłem czerwonem i żółtem do prób fotograficznych dla gabinetu fizykalnego
**1333—1482	150	gipsowych wzorów ornamentalnych i figur całych oraz płaskorzeźb (Dar miejskiego Muzeum przemysłowego)
1483	6	tablic ściennych Schuriga (do nauki fizyki)

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
1484	1	aparat fotograficzny, o wielkości $^{30}/_{40}$ c/m, wraz z objektywem Steinheila z trzema kasetami i statywem (do nauki fizyki).

III. Inwentarz. Biblioteka.

570	2	„Das Buch der Erfindungen", tom I i III.
ad 509*	1	Österreichische Armee 1700—1867, von R. Ottenfeld.
ad 408*	1	Arbeiten der österr. Kunstindustrie, aus den Jahren 1868—1893 zeszyt III. tablic 10.
ad 549	1	Feller et Bogus: moderne Kunstschmiedearbeiten Lfg. 4.
ad 550	1	Metzger Max.: Konstructions-Arbeiten der Kunst- und Bauschlosser. Zeszyt 5.
ad 524	1	Guggenberger: Vorlagen für Theater-Decorationsmalerei zeszyt 2, 3, 4.
571	1	„Plastische Ornamente", tablic 13 fotodruku
572	4	Mintalapok: (Musterblätter für Gewerbetreibende) Józefa Szterenyi. 1. Metallindustrie, 2. Textilindustrie, 3. Keramische Industrie, 1. Holzindustrie część I. i II
573	1	Neumeister A. i Häberle E. „Die Holzarchitektur aus neuer u. alter Zeit".
*574	6	Deininger Johann W. „Das Bauernhaus in Vorarlberg u. Tirol" część I. i II.
*575	1	Hg. Albert Dr. (Drexler) „Stuccodecorationen in dem reg. Chorherrnstifte Klosterneuburg.
576	1	Hartel Aug.: „Architektonische Details der kirchlichen Baukunst" (zeszyt I.)
577	1	Huber Anton; „Arbeiten des Bautischlers" zeszyt I.
578	1	Zander W. „Moderne Decorationsmalereien" zeszyt I.
579	1	Gerlach „Allegorien". Serya I. 7 zeszytów
580	1	„Art et Décoration" revue mensuelle de l'Art moderne 12 zeszytów).
581	2	Lessing Otto: Bauornamente der Neuzeit, tom I. i II.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
582	3	Schäfer „Bauhütte“ tom I. II. III. (r. Ernst Wasmuth)
583	3	„Stadt u. Landhäuser, 3 teksta i 30 tablic (r. Ernest Wasmuth).
584	2	Cremer W. „Der innere Ausbau“ (r. Ernest Wasmuth).
585	2	„Deutsches Maleralbum“ 2 t. po 35 tablic (r. Ernest Wasmuth)
586	1	Schäfer, „Holzarchitectur Deutschlands“ Lfg. 1—6 (Wasmuth).
**587	1	Miasto Lwów w okresie samorządu 1870 do 1895 (dar gminy miasta Lwowa)
**588	3	Wiadomości statystyczne o mieście Lwowie III. IV. VI. (dar gminy miasta Lwowa)
589	1	„Sammelmappe hervorragender Concurrenz Entwürfe“ zeszyt 31
590	3	Koch Aleksander i Götz Hermann: „Illustrirte kunstgewerbliche Zeitschrift für Innendecoration“, rocznik IV, V, VII.
591	1	Schmidt Otto: „Die Werkzeichnungen des Bauhandwerkers“.
592	1	Borrmann Richard: „Aufnahmen mittelalterlicher Wand u. Deckenmalereien, I zeszyt.
593	3	Lessing „Vorbilderhefte“, Italienische Truhenmöbel, Thüren, Zeszyt 12. 14. 15.
594	1	Dohme Robert i Gurlitt Cornelius „Möbeln aus den königlichen Shlössern zu Berlin u. Potsdam“.
595	1	Gurlitt Cornelius, „Möbeln deutscher Fürstensitze“
596	1	Gurlitt: „Das Barock und Rococo-Ornament Deutschlands“.
597	1	Pocetti Bernardino „Deckenmalereien der Uffizien zu Florenz.
598	1	Reinhardt Robert „Genua-Palast Architectur“
599	1	Raschdorf Otto, „Venedig-Pallast Architectur“
600	1	Umlauft: „Die öst. ung. Monarchie“.
*601	1	Szterenyi Joseph „Industrie, gewerbliches und commerzielles Unterrichtswesen in Ungarn“.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
*602	1	„Hymn Ludowy“ melodya i tekst według „Haydena“.
ad 572	6	„Mintalapok“ r. J. Szterenyi, 2 zeszyty Holz, 2 Metall i 2 Textil (III rocznik).
ad 570	1	„Das Buch der Erfindungen“ tom 4.
ad 548	1	Feller et Bogus „Eiserne Treppen“ zeszyt 8.
603	12	Grasset M. E. „La plante et ses Applications ornamentales“ (12 zeszytów).
604	1	Lange Carl, „Schablonenwerk zur Decken- und Wandmalerei“.
605	1	Lange Carl: „Moderne farbige Skizzen zur Deckenmalerei“.
606	1	Lange Carl; „Renaissance u. Barock Ornamentenschatz“. Serie I.
ad 568	1	Spitzler: „Die Formengestaltung des Haus-Steinbaues“ zeszyt 2 - 4.
ad 441		Wasmuth „Neue Malereien“, zeszyt 10. (koniec).
ad 569	1	Ungewitter; „Gothische Stadt- u. Landhäuser“ zeszyt 2—6.
ad 550	1	Metzger: „Konstructions-Arbeiten der Kunst- u. Bauschlosserei“. Lfg. 6 - 9.
ad 558	1	Moser Ferdinand „Der Kunstschlosser“ Lfg. 2—6.
ad 578	1	Zander: „Moderne Decorationsmalereien“. Lfg. 2 - 5.
ad 547	1	Huber Anton: „Arbeiten des Bautischlers“. Lfg. 2 7.
ad 567	1	Rehlender: „Allerlei Sinnbilder“. Lfg. 2—8.
607	1	Schiefthaler Vorlagen
609	1	Barabasz: „Ornament płaski“ część II.
ad 592	1	Borrmann: „Mittelalterliche Wand u. Deckenmalereien„.
610	1	Kick: „Barock et Rococo“.
611	1	D'Espony: „Einzelnheiten der Antike“.
612	1	Oeuvres de Forty.
613	1	Beckerat: „Zwickelfiguren“
614	1	Brenci: „Majolika“.
615	1	Grunow: „Plastische Ornamente“ $^{1}/_{3}$
616	1	Nicolai „Das Ornament“.
ad 579	2	Gerlach „Allegorien“. Lfg. 8—9.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
ad 562	2	Ohmann: „Barock“ Lfg. 2—3.
ad 531	2	Kick „Moderne Neubauten“ rocznik III. Lfg. 1—2.
617	1	„L'Architecture aux Salons“ (3 tomy).
618	1	Häberle „der innere Ausbau“ (3 Lfg.)
619	1	Schuster: „Architektonische Einzelnheiten“.
620	1	Feldner: „Moderne Decorationsmalereien“.
621	1	Wichmann Emil: „Brauchbare Skizzen.
622	1	Mausz Ludwig: „Decorationsmalereien der Gegenwart“.
ad 142	1	Bauindustrie Zeitung rocznik XIV.
ad 142	1	„ „ „ XV.
623	1	Forster: „Stuccodecorationen aus Schloss Leopoldskron“.
624	1	Hartung; „Motive der mittelalterlichen Baukunst in Deutschland“, Lfg. 1—2.
625	1	Huber: „Einzelnheiten für Holzbauten“, Lfg. 1.
626	1	Neckelmann: „Architectonische Studien“ neue Folge.
627	1	Ungewitter: „Details für Stein- und Ziegelarchitectur in Rom; goth. Styl“.
ad 549	1	Feller et Bogus: „Moderne Kunstschmiedearbeiten“. Lfg. 5. 6. 7.
ad 558	1	Moser: „Kunstschlosser“ Lfg. 7. 8.
576	1	Hartel: „Architektonische Einzelnheiten, Details der kirchl. Baukunst“, Lfg. 9. 10.
ad 578	1	Zander; „Moderne Decorationsmalereien“ Lfg. 6—10.
ad 547	1	Huber: „Arbeiten des Bautischlers“ Lfg. 8—12.
ad 567	1	Rehlender „Allerlei Sinnbilder“. Lfg. 9—12.
ad 570	1	Buch der Erfindungen, tom VIII.
628	1	Pastern: „Neue Decorationsmalereien“ Lfg. 1.
629	1	Grossmann „Einfache Wohnhäuser“ Lfg. 1.
ad 10	1	Blätter für Kunstgewerbe pro 1897.
ad 2	1	Formenschatz der Renaissance 1897.
ad 11	1	„Mitteilungen des k. k. Museums für Kunst u. Industrie“.
ad 380	1	Wienermode, X. rocznik 1897.
ad 557	1	Zeyer et Drechsler: „Moderne Ornamente“ Lfg. 2— 5.

Liczba porząd. inwentarza	Sztuk	Wyszczególnienie
ad 576	1	Hartel: „Architectonische Details“. Lfg. 2—8.
630	1	Reichmann: „Księga adresowa Lwowa“.
631	1	„Einzelnheiten der architectonischen Rundschau I., Landhäuser u. Villen“.
632	1	Grohmann: „Vorlagen für den Unterricht in der element. archit. Formenlehre“.
ad 115	1	Centralblatt XVI. (1897).
ad 145	1	„Öst. ung. Monarchie in Wort u. Bild“, zesz. 261—290.
ad 384	1	Verordnungsblatt, za rok 1897.
*ad 399	1	„Öst. ung. Revue“, XXI.
*ad 509	1	„Öst. Armee“ 1700—1867.
*ad 408	1	„Arbeiten der öst. Kunstindustrie“.

Inwentarz VI. Maszyny i urządzenie warsztatów ślusarskich.

287	1	Tokarka żelazna kompletna (Doppelconus Drehbank) nożna.
288**	1	Konsol na książki (do gabinetu werkmistrzów).
289**	1	Rama żelazna z plecionką drewnianą do przesiewania węgli.
290**	2	Ramiona obracalne do zawieszania lamp (do odlewarni gipsowej.)

XIII. OGŁOSZENIE,

dotyczące wpisów na rok szkolny 1898/99.

Wpisy uczniów do szkoly ślusarstwa i stolarstwa budowlanego, tudzież do wszystkich szkół przemysłu artystycznego odbywać się będą w roku szkolnym 1898/99 dnia 15. 16 i 17. września; wpisy do szkół przemysłu budowlanego t. j. murarstwa, ciesielstwa i kamieniarstwa dnia 2., i 3. 4. listopada 1898.

Uczniowie zgłaszać się mają osobiście w towarzystwie rodziców lub opiekunów, przyczem mają wypełnić w dwóch egzemplarzach kartę wpisu i przedłożyć następujące dokumenta:

a) Metrykę chrztu lub urodzenia, bez której żaden uczeń przyjęty być nie może, w celu udowodnienia, że skończył 14-ty rok życia.

b) Świadectwo z ukończonej z dobrym postępem 6-tej klasy szkół ludowych, lub 2-giej klasy szkół średnich, alboteż świadectwo uwolnienia od codziennego uczęszczania do szkół ludowych po odbytej sześcioletniej nauce. W razie przerwy w uczęszczaniu do szkoły, dłużej niż czas feryi szkolnych, mają nadto nowo wstępujący uczniowie przedłożyć świadectwo moralności.

c) Uczniowie wstępujący na kurs I. działu budowlanego, mają oprócz powyższych dowodów przedłożyć jeszcze wiarogodne świadectwo z odbytej dwuletniej praktyki budowlanej jako murarze, cieśle lub kamieniarze, a uczniowie zapisujący się na dalsze kursa, świadectwo z ostatniej praktyki letniej.

Opóźnione zgłoszenia się do wpisów nie będą uwzględniane, z wyjątkiem umotywowanych ważnych powodów, lub w wypadkach choroby usprawiedliwionej świadectwem lekarskiem.

Wpisowe i czesne należy uiścić zaraz przy wpisie.

We Lwowie, w lipcu 1898.

C. k. Dyrektor

Zygmunt Gorgolewski,

radca budownictwa.

SPIS RZECZY.